

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Г О Д И Ш Е Н О Т Ч Е Т

на Комисията за защита на личните данни
за дейността ѝ през 2015 г.

на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	Увод	5
II.	Анализ и отчет на степента на постигане на целите и приоритетите на КЗЛД, залегнали в годишния отчет за 2014 г.	6
III.	Регистрация на администратори на лични данни и на водените от тях регистри на лични данни	10
IV.	Защита правата на физическите лица при обработване на личните им данни	14
V.	Контролна и административнонаказателна дейност	36
VI.	Производства по изразяване на становища и участие в съгласувателни процедури на нормативни актове по въпросите, свързани със защита на личните данни	54
VII.	Предоставяне на лични данни в трети държави	71
VIII.	Международна дейност	76
IX.	Обучение в областта на защитата на личните данни	82
X.	Реализация на проекти с национално и международно финансиране	87
XI.	КЗЛД – наблюдаващ орган относно сигурността на данните съгласно Закона за електронните съобщения	91
XII.	Институционално взаимодействие. Партньорство с представители на медиите и информационна дейност	95
XIII.	Административен капацитет и финансови ресурси	105
XIV.	Цели и приоритети на КЗЛД за 2016 г.	112

Списък на използваните съкращения

АЛД	– Администратор на лични данни
АНП	– Административнонаказателно производство
АПК	– Административнопроцесуален кодекс
АСП	– Агенция за социално подпомагане
АССГ	– Административен съд – София-град
АУАН	– Акт за установяване на административно нарушение
ВАС	– Върховен административен съд
ВИС	– Визова информационна система
ГД ГРАО	– Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“
ГК	– Генерално консулство
ГПК	– Граждански процесуален кодекс
ЕС	– Европейски съюз
ДАЗД	– Държавна агенция за закрила на детето
ДАНС	– Държавна агенция „Национална сигурност“
Директива 95/46/ЕО	– Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни
ДОПК	– Данъчно-осигурителен процесуален кодекс
ЕГН	– Единен граждански номер
ЗТР	– Закон за търговския регистър
еРАЛД	– Електронната система на КЗЛД за регистрация на администратори на лични данни
ЗАНН	– Закон за административните нарушения и наказания
ЗБЛД	– Закон за българските лични документи
ЗГР	– Закон за гражданската регистрация
ЗДБРБ	– Закон за държавния бюджет на Република България
ЗЕС	– Закон за електронните съобщения
ЗЕУ	– Закон за електронното управление
ЗЗЛД	– Закон за защита на личните данни
ЗЗО	– Закон за здравното осигуряване
ЗМВР	– Закон за Министерството на вътрешните работи
ЗМИП	– Закон за мерките срещу изпиране на пари

ЗОП	– Закон за обществените поръчки
ЗП	– Задължително предписание
ЗСч	– Закон за счетоводството
ЗЧОД	– Закон за частната охранителна дейност
ИК	– Изборен кодекс
ИПА	– Институт по публична администрация
КА	– Констативен акт
КБККИПЕ	– Комисия за борба с корупцията, конфликт на интереси и парламентарна етика на Народното събрание
КЕП	– Квалифициран електронен подпис
КЗЛД	– Комисия за защита на личните данни
КРИБ	– Конфедерация на работодателите и индустриалците в България
МВР	– Министерство на вътрешните работи
МВнР	– Министерство на външните работи
МИС	– Митническа информационна система
МРРБ	– Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НАП	– Национална агенция за приходите
НБД „Население“	– Национална база данни „Население“
НЗЕ	– Национално звено „Европол“
НЗОК	– Национална здравноосигурителна каса
НИКК	– Научноизследователски институт по криминалистика и криминология
НОПОАО	– Наредба за общите правила за организацията на административното обслужване
НП	– Наказателно постановление
НПК	– Наказателнопроцесуален кодекс
Н.ШИС	– Национална Шенгенска информационна система
ОПАК	– Оперативна програма „Административен капацитет“
ПДКЗЛДНА	– Правилник за дейността на КЗЛД и на нейната администрация
ПП	– Политическа партия
РГ 29	– Работна група по чл. 29 от Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни
ЦИК	– Централна избирателна комисия

I. Увод

Настоящият отчет за дейността на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) е изготвен на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) и обхваща периода от 1.01.2015 г. до 31.12.2015 г.

В отчета е представена информация за основните направления на дейност на Комисията за защита на личните данни през посочения период, като акцент е поставен върху регистрацията на администраторите на лични данни (АЛД), контролната и административнонаказателната дейност и реализираните през годината проекти с национално и европейско финансиране. Представени са статистика и обобщена информация по въпроси от запитвания на граждани и проведените консултации по тях. Специално внимание е отделено на дейностите по линия на международното сътрудничество и провеждането на обучения в областта на защитата на личните данни.

В отчета са разгледани също така информационната дейност и дейността по медийна политика и отразяване на КЗЛД. Посочени са предприетите от страна на КЗЛД действия във връзка с усъвършенстване и разширяване на електронните услуги, предоставяни на бизнеса, и гражданите и въвеждане на комплексното административно обслужване.

Направен е анализ на степента на постигане на целите и приоритетите за 2015 г. и са отчетени административният капацитет и финансовото състояние на КЗЛД.

II. Анализ и отчет на степента на постигане на целите и приоритетите на Комисията за защита на личните данни, залегнали в годишния отчет за 2014 г.

През 2015 г. КЗЛД успява да реализира голяма част от залегналите в Годишния отчет за 2014 г. цели и приоритети.

През отчетния период КЗЛД е сред държавните институции, които са част от електронното правителство на Република България. Реализирането на проект „Усъвършенстване и разширяване на електронните услуги, предоставяни на бизнеса и гражданите от Комисията за защита на личните данни, и интегрирането им с Единния портал за достъп до електронни административни услуги“, допринася за разширяване и усъвършенстване на административните електронни услуги, които Комисията предоставя на бизнеса и гражданите, и за повишаване качеството на предоставяните услуги. Съобразно приетата от правителството стратегия за електронно управление всички предлагани електронни услуги следва да се достигат чрез единния електронен портал за достъп до електронни административни услуги. С приключването на проекта през 2015 г. стратегията става реалност в областта на защитата на личните данни. Целите и очакваните резултати от проекта са в пълно съответствие и способстват за постигане на две от специфичните цели на Оперативна програма „Административен капацитет“ (ОПАК), а именно: *Ефективно функциониране на администрацията и Модерно обслужване от страна на администрацията*.

Във връзка с въвеждането и прилагането на комплексно административно обслужване през 2015 г. КЗЛД утвърждава стандарти за административно обслужване, предоставя повече възможности за открита комуникация с гражданите с оглед споделяне на техни мнения и препоръки, респ. подаване на сигнали, в случай че не са удовлетворени. По този начин се гарантира спазването от служителите на Комисията на етичните норми на поведение, разписани в Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация, което от своя страна повишава общественото доверие в професионализма и морала на служителите на Комисията, респ. гарантира по-високо ниво на административното обслужване.

Основен приоритет във връзка с контролната дейност на Комисията са извършването на секторни проверки и необходимостта от промяна в подхода за избор на администратори на лични данни, които да се включат в обхвата на секторните проверки. Целта на този тип проверки е създаване на условия за еднообразно прилагане на правилата за защита на данните от АЛД със сходен предмет на дейност. Във връзка с

този приоритет през 2015 г. КЗЛД възлага на работна група от експерти от нейната администрация изготвянето на проект на Методика за извършване на секторни проверки. При изготвянето на методиката са отчетени няколко водещи критерия: наличието на голям брой АДД в отделните сектори на обществения живот; обработването на специфични категории лични данни от администраторите; различното законодателство, регламентиращо дейността на администратори със сходен предмет на дейност, както и опитът на други страни на Европейския съюз (ЕС), извършващи секторни проверки. Понастоящем работната група приключва своята работа и предстои приемането на методиката от КЗЛД с оглед прилагането ѝ в практиката на контролната дейност през 2016 г.

По отношение реализиране на приоритета на Република България – пълно присъединяване към Шенгенското пространство, през 2015 г. КЗЛД номинира пред Европейската комисия свои представители за участие в оценки по Шенген в областта на защитата на личните данни в Белгия, Германия, Холандия и Лихтенщайн, като членът на Комисията Мария Матева е избрана и за водещ експерт (ръководител на групата от експерти) за оценката в Холандия.

В допълнение, КЗЛД участва в работата на работна група, създадена със заповед на министъра на вътрешните работи със задача извършване на самооценка по Шенген с цел осигуряване пълното прилагане на достиженията на правото от Шенген. При отчитане на натрупания международен опит от извършване на оценки по Шенген Комисията предлага включването на 10 мерки по въпроси от нейна компетентност в изготвения междуведомствен план с мерки за действие.

С цел създаване на необходимите условия за въвеждане на т.нар. служител по защита на данните в България след влизането в сила на проекта на общ регламент за защита на личните данни, в рамките на международната конференция „Доверие, неприкосновеност и сигурност на личните данни в цифровия свят“, проведена от КЗЛД, е отделено специално внимание на тази проблематика. При представянето на новата фигура – служител по защита на данните, в презентация по тази тема са коментирани ползите и недостатъците от задължителното и/или факултативното въвеждане в европейското законодателство на служителя по защита на данните, респ. задълженията, които възникват за администраторите на лични данни във връзка с това.

В резултат на извършените проверки на политически субекти, в качеството им на администратори на лични данни и разгледаните пред Комисията жалби от физически лица срещу незаконосъобразното обработване на техни лични данни с цел регистрация на политическите субекти в изборите, КЗЛД констатира определени проблемни области

в изборното законодателство по отношение задълженията на политическите субекти в изборния процес. През 2015 г. КЗЛД изготвя и популяризира указания към всички политически субекти в качеството им на администратори на лични данни, като отправя и препоръки към гражданите за защита на техните лични данни при обработването им в изборния процес с цел регистрация на политическите субекти. През отчетния период продължава успешното сътрудничество с Централната изборителна комисия, в резултат на което значително намаляват жалбите срещу политически субекти.

В много голяма степен е изпълнен приоритетът КЗЛД да засили международната си активност на всички нива с цел максимален принос в работата на европейските органи за защита на данните, формиране на европейските политики и утвърждаване ролята на Република България като активен член на ЕС. Това е постигнато на първо място чрез формулирането и отстояването в работните формати на ЕС на последователни и добре аргументирани позиции по ключовите аспекти на двете законодателни предложения за реформа на европейската правна рамка за защита на личните данни – проекта на Общ регламент и на Директивата за обработване на лични данни в рамките на полицейската и наказателната дейност. КЗЛД съдейства за ясното позициониране на България сред групата на държавите членки, които настояват за надграждане и повишаване на досегашните стандарти за защита на личните данни на гражданите – позиция, споделяна изцяло и от Европейския парламент. Друг конкретен резултат в тази област през изминалата година е изграждането на много добро работно взаимодействие с Европейския надзорен орган по защита на данните, което е потвърдено и с личното присъствие и приветствие на ръководителя на институцията Джовани Бутарели към участниците в международната конференция „Доверие, неприкосновеност и сигурност на личните данни в цифровия свят“, проведена в София.

През 2015 г. КЗЛД продължава приоритетно да надгражда дейността си по отношение защитата на личните данни на децата и подрастващите, като насочва усилията си и към координирано взаимодействие с партньорски институции и заинтересовани страни. КЗЛД е един от инициаторите за създаването и активен участник в междуведомствена работна група, включваща Държавната агенция за закрила на детето, Агенцията за социално подпомагане, Министерството на правосъдието, Министерството на външните работи и др. ведомства, във връзка с проблемите при международните трансфери на лични данни, включително на чувствителни лични данни, на деца и техните родители. На основата на събраната информация и идентифицираните потребности в тази област КЗЛД подготвя предложение за международен мултидисциплинарен проект с европейско финансиране

по програма „Правосъдие“ на ЕС, насочен към подпомагане на съдебното сътрудничество по граждански дела, свързани с родителската отговорност, международни осиновявания и др., при които се налагат обмен, обработване и съхраняване на голям обем от лични данни, включително чувствителни лични данни, на деца и на други уязвими групи.

III. Регистрация на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри на лични данни

На основание чл. 10, ал. 1, т. 2 от Закона за защита на личните данни КЗЛД води регистър на администраторите на лични данни и на водените от самите администратори регистри на лични данни, които те обработват. Регистърът е публичен и се поддържа в електронен вид.

Дейността по поддържане на регистъра в КЗЛД е в съответствие с концепцията за електронно правителство и цели да предостави на гражданите високоефективна и лесна за използване електронна услуга, изградена по технологията „обслужване на едно гише“. Тя се реализира на базата на информационната система за електронна регистрация на администратори на лични данни (eРАЛД). Системата е уеббазирано приложение, достъпно през интернет страницата на КЗЛД, обхващащо дейностите по регистрацията на АЛД. Същата дава възможност на администраторите да подават заявление за регистрация по електронен път, както и да поддържат в актуално състояние вече заявените от тях данни в съответствие с изискванията на ЗЗЛД. Чрез публичните регистри може да се извършват справки за вписаните АЛД и за водените от тях регистри на лични данни, за освободените от задължението за регистрация администратори и за администратори, на които е отказано вписване в регистъра на КЗЛД.

През отчетната година Комисията реализира проект „Усъвършенстване и разширяване на електронните услуги, предоставяни на бизнеса и гражданите от Комисията за защита на личните данни, и интегрирането им с Единния портал за достъп до електронни административни услуги“, ОПАК, договор за финансиране с рег. № 13-32-13/11.02.2014 г., приоритетна ос III „Качествено административно обслужване и развитие на електронното управление“ 3.2. „Стандартна информационно-комуникационна среда и оперативна съвместимост“, бюджетна линия BG051PO002/13/3.2-04. Основната цел и предназначение на проекта са въвеждане на нови и усъвършенстване на съществуващите електронни административни услуги на КЗЛД, предназначени за гражданите и бизнеса, което дава възможност за намаляване на административната и бюрократична тежест върху тяхната дейност. С реализацията на проекта са изградени нови функционалности към eРАЛД, даващи възможност за извършване по електронен път на следните процеси и операции, а именно:

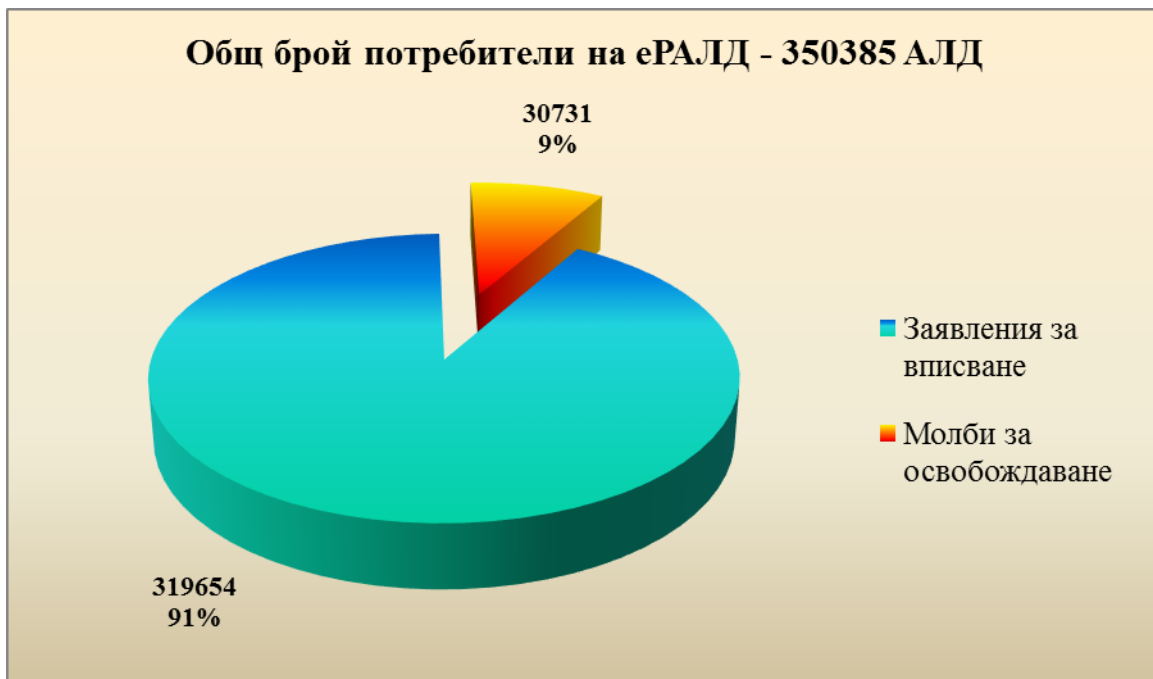
- Оценка на въздействието и определяне на нивото на защита на регистри с лични данни;
- Извършване на предварителни, текущи и последващи проверки (инспекции) за спазване на изискванията на ЗЗЛД от АЛД;
- Автоматизирано получаване и обработка на данни за задържани от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, трафични данни;
- Подпомагане на хора с увреждания при ползване на предлаганите от КЗЛД електронни услуги;
- Заличаване на администратори на лични данни от публичния регистър на АЛД и водените от тях регистри;
- Обработка на процесите по пререгистрация, сливане, разделяне и заличаване на юридически лица, разглеждани като АЛД;
- Въвеждане на следяща система, подпомагаща гражданите при попълване на електронните документи.

Освен горепосочените са доразвити и осъвременени съществуващите функционалности на информационната система еРАЛД, насочени към:

- Интегриране достъпа до електронните услуги, предлагани от еРАЛД, с Единния портал за достъп до електронни административни услуги;
- Изграждане на стандартизиран интерфейс за електронен достъп от други информационни системи на администрацията и бизнеса;
- Регистрация и обработване на АЛД, непритежаващи единен идентификационен код (ЕИК);
- Актуализация на регистрацията и обработката на физически и юридически лица чрез представител;
- Разширяване и надграждане на генератора на справки;
- Оптимизиране на системата за електронна комуникация с АЛД, регистрирани в еРАЛД.

През 2015 г. продължава тенденцията за широко използване от АЛД на електронната услуга за регистрация през интернет, включително и с използването на квалифициран електронен подпис (КЕП).

Към 31.12.2015 г. от началото на въвеждането в експлоатация на еРАЛД през 2009 г. общият брой на потребителите на системата достига 350 385, като 319 654 от тях са подали заявление за регистрация като администратори, а 30 731 – молба за освобождаване от задължение за регистрация (фиг. 1).

Фиг. 1

През 2015 г. КЗЛД вписва в регистъра допълнително 5347 АЛД. С тях общият брой на вписаните АЛД в регистъра става 278 416 (фиг. 2).

Фиг. 2

Към 31.12.2015 г. от 30 731 АЛД, които са подали молба за освобождаване от регистрация, с решение на КЗЛД са освободени 27 671, като 174 от тях са освободени през отчетния период (фиг. 3).

Фиг. 3

През отчетния период в КЗЛД постъпват 89 броя заявления за заличаване на АД, за които КЗЛД взема решение за заличаване от регистъра.

В случаите, когато АД заявява обработване на данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД или на данни, чието обработване съгласно решение на КЗЛД застрашава правата и законните интереси на физическите лица, КЗЛД задължително извършва предварителна проверка преди вписване в регистъра съгласно чл. 176 от ЗЗЛД. През отчетния период 424 администратори са подадени за предварителна проверка преди вписване в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД. През 2015 г. КЗЛД не е приела решения за отказ за вписване в регистъра на АД на основание чл. 176, ал. 3, т. 3 от ЗЗЛД.

Съпоставяйки данните, свързани с регистрацията на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри с лични данни, спрямо изминалите години, могат да се направят следните изводи:

- От графиките на фиг. 2 и фиг. 3 е видно, че темпът на нарастване броя на вписаните АД намалява по години, а на освободените от регистрация администратори се запазва, което предполага, че процесите, свързани с регистрацията, навлизат в устойчиво състояние.

- Трета поредна година съотношението на броя подадени заявления за вписване в регистъра спрямо броя на молбите за освобождаване се запазва, съответно 91% към 9%, което може да се определи като тенденция.

IV. Защита правата на физическите лица при обработване на личните им данни

1. Производства по разглеждане на жалби и искания. Статистика и анализ на постъпилите в комисията жалби и искания

Комисията за защита на личните данни е единственият на територията на страната независим държавен орган, чиято компетентност е да разглежда жалби, подадени от физически лица, с твърдения за нарушени права при обработване на личните им данни. Посочената компетентност произтича от нормата на чл. 10 и на чл. 38 от Закона за защита на личните данни.

Жалба може да подаде единствено физическо лице за нарушени негови права. В случай, че физическо лице съобщава за нарушени права на трето лице или за други нарушения при обработване на лични данни, то тогава по искането може да бъде извършена проверка по реда на чл. 12 от ЗЗЛД.

Следва да се посочи и възможността физическо лице да сезира и съответния компетентен съд, но посоченото право не може да бъде упражнено, ако има висящо производство пред Комисията за същото нарушение или нейно решение относно същото нарушение е обжалвано и няма влязло в сила решение на съда.

По производствата за разглеждане на жалби от Комисията не се дължат такси и в тази връзка възможността за защита на правата, предвидени в ЗЗЛД, е достъпна за всяко физическо лице.

През последните години се наблюдава постоянна тенденция към повишаване на броя на подадените в комисията жалби. Това обстоятелство се дължи както на повишената активност на гражданите за защита на техните права, така и на решенията на Съда на Европейския съюз, който осигурява правилното тълкуване и прилагане на първичното и вторичното законодателство на Съюза в ЕС. Решенията на съда в областта на видеонаблюдението и обработването на лични данни в социалните мрежи (случая „Фейсбук“) и от оператори на софтуер, позволяващ търсене в интернет пространството (случая „Гугъл“), налагат извършването на анализ относно въвеждането на мерки при регулиране на тези обществени отношения, засягащи обработването на лични данни. Като причина за повишаване на жалбите може да се посочи и развитието на технологиите и услугите на информационното общество.

Общият брой разгледани жалби през 2015 г. е 817, като от тях 545 са подадени срещу политически субекти през 2014 г., а 250 са подадени през 2015 г. Общо през отчетния период в КЗЛД са подадени 567 жалби.

Всяко административно производство по разглеждане на жалби от физически лица протича през следните етапи:

- Извършване на преценка относно редовността на жалбата.

Всяко постъпило искане до Комисията следва да носи предвидените от закона реквизити: авторство, т.е. лицето, чиито данни са неправомерно обработени, и отправено до Комисията искане в съответствие с предмета на нейната компетентност. Авторството налага жалбата да бъде подписана, да носи информация за лицето, което я е подало, включително и информация за начина за комуникация.

През отчетната година Комисията е прекратила производствата по 50 жалби, които са постъпили, включително и през предходната година, без да притежават задължителните реквизити относно редовността. Нужно е да се посочи, че при постъпване на нередовна жалба се изготвя писмо с указания до подателя за отстраняване на нередностите. Указанията се изпращат до подателя на жалбата по начина, по който е постъпила в комисията и съответната жалба. Едва след като указанията не са изпълнени в посочения срок, Комисията приема решение да остави без разглеждане жалбата поради неспазване на изискванията на закона.

Наблюдава се тенденция към подаване на жалби по електронен път без наличие на електронен подпис, така както изисква законът. В допълнение се среща и неразбиране от страна на физическите лица за начина на подаване на жалби въпреки дадените им указания в тази насока. Следва да се посочи, че редовността при подаване на жалба обуславя законосъобразността на издадения от Комисията административен акт, с който се решава съответната жалба по същество.

- Извършване на преценка относно допустимостта на жалбата.

На следващо място, след постъпване в Комисията на редовно искане се прави преценка относно допустимостта на съответната жалба. По своето същество допустимостта налага жалбата да е подадена от физическо лице относно нарушения на негови права, предвидени в ЗЗЛД, в едногодишен срок от узнаване на нарушението, но не по-късно от пет години от извършването му. Важно е жалбата да е насочена срещу лице, имащо качеството на администратор на лични данни. Често в комисията постъпват жалби с твърдения за нарушения, извършени от физически лица, които нямат качеството на администратор на лични данни – съседи, непознати лица, „неприятели“ и други, с които жалбоподателят е в личен конфликт. Нужно е да се

посочи, че ЗЗЛД не се прилага при обработването на лични данни, извършени от физически лица за техни лични или домашни дейности.

През 2015 г. Комисията е оставила без разглеждане 46 жалби, включително и жалби, подадени през предходната година, поради тяхната недопустимост, като при три от производствата жалбоподателите са оттеглили своите жалби, с което са десезирали Комисията.

По всяка допустима жалба се осъществяват действия по изясняване на фактите и обстоятелствата относно твърдените от физическото лице нарушения чрез изискване на доказателства и становище от участващите в административното производство лица, включително и чрез извършване на проверки, когато това е необходимо. Допустимите жалби се насрочват за разглеждане по същество в открито заседание с уведомяване на страните. В откритото заседание на Комисията всяко участващо в административното производство лице може да представя сведения, допълнителни доказателства, както и да прави доказателствени искания.

- Извършване на преценка относно основателността на жалбата.

Комисията за защита на личните данни след изясняване на фактите и обстоятелствата по постъпила жалба се произнася с административен акт, който подлежи на съдебен контрол.

Със своето решение Комисията може да даде задължителни предписания, да определи срок за отстраняване на нарушението или да наложи административно наказание.

През 2015 година жалбите, приети за неоснователни са 101 броя, спрямо основателните – 75 броя. В посочената статистика не са включени жалбите срещу политически субекти, постъпили през 2014 г.

През отчетния период Комисията е наложила 74 броя административни наказания по установени в административните производства нарушения и е издала 27 задължителни предписания на съответния администратор на лични данни.

Установените нарушения, извършени от АЛД, могат да се причислят към следните групи нарушения:

- обработване на лични данни в нарушение на принципите за законосъобразност, пропорционалност на обработваните лични данни, принципа за обработване на лични данни за конкретни, точно определени и законни цели (чл. 2, ал. 2 от ЗЗЛД) – установени 8 нарушения, за които са наложени санкции в размер на 138 000 лв.;

- обработване на лични данни, без да е налице законоустановено условие за допустимост на обработването на личните данни (чл. 4 от ЗЗЛД) – установени 28 нарушения, за които са наложени санкции в размер на 445 700 лв.;

- обработване на лични данни, без да са предприети от АЛД технически и организационни мерки за защита на данните от случайно или незаконно унищожаване, или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други незаконни форми на обработване (чл. 23 от ЗЗЛД) – установени 15 нарушения, за които са наложени санкции в размер на 18 800 лв.;

- за нарушение на чл. 20 от ЗЗЛД – непредоставяне на информация на физическото лице от АЛД, когато личните данни не са получени от физическото лице, за което те се отнасят – установени 12 нарушения, за които са наложени санкции в размер на 43 500 лв.;

- за нарушение на чл. 19 от ЗЗЛД – непредоставяне на информация на физическото лице от АЛД, когато личните данни са получени от физическото лице, за което те се отнасят – установено 1 нарушение, за което е наложена санкция в размер на 3500 лв.;

- за нарушение на чл. 24, ал. 6 от ЗЗЛД – обработващият лични данни, както и всяко лице, действащо под ръководството на администратора или на обработващия, което има достъп до лични данни, обработва лични данни, без да е налице указание на администратора на лични данни – установено 1 нарушение, за което е наложена санкция в размер на 3000 лв.;

- за нарушение на чл. 34а, ал. 2 от ЗЗЛД – администраторът на лични данни не е уведомил физическото лице за правата му да възрази по отношение обработване на личните му данни за целите на директния маркетинг – установени 3 нарушения, за които е наложена санкция в размер на 4000 лв.;

- за нарушение на чл. 32, ал. 1 от ЗЗЛД – администраторът на лични данни не се произнесъл в срок по заявление за достъп до лични данни – установено 1 нарушение, за което е наложена санкция в размер на 1000 лв.;

- за отказ на АЛД да окаже съдействие на КЗЛД при упражняване на контролните ѝ правомощия (чл. 22, ал. 5 от ЗЗЛД) – установени две нарушения, за които е наложена имуществена санкция в размер на 4000 лв.

Комисията за защита на личните данни в своята практика се произнася и по възобновяване на административни производства и за спиране на производствата предвид наличието на преюдициално производство, образувано от друг орган по същата жалба.

Възобновяването се извършва по жалби, които първоначално са спрени с административен акт, издаден от Комисията.

През 2015 г. е възобновено административното производство по една жалба, решена и по нейната основателност. Възобновяването е извършено по молба на жалбоподателя след приключване на производство пред прокуратурата.

При наличие на предпоставките, предвидени в чл. 54, ал. 1, т. 5 от АПК – при наличието на образувано друго административно или съдебно производство, когато издаването на акта не може да стане преди неговото приключване, Комисията за защита на личните данни спира образуваното пред нея административно производство.

За отчетния период Комисията е спряла 16 административни производства.

Следва да се посочи, че извън статистиката, посочена по-горе, Комисията за защита на личните данни през 2015 г. приключва производствата, образувани по жалби, подадени от физически лица по повод обработване на личните им данни за регистрацията в Централната изборителна комисия на политически партии и партии от коалиции за участието им в произведените през 2014 г. избори за членове от Република България на Европейския парламент и за членове на Народното събрание.

Жалбите, подадени по повод произведените избори за членове на Европейския парламент от Република България, са 496 броя, а по повод произведените избори за представители на Народното събрание – 47. Впоследствие по 2 от жалбите постъпват искания за оттеглянето им. Още по-малък е броят на жалбите, постъпили в КЗЛД по повод местните избори – 14 жалби, подадени от 9 жалбоподатели.

На графиката (фиг. 4) е изобразен броят на жалбите, постъпили в КЗЛД по повод произведените избори:

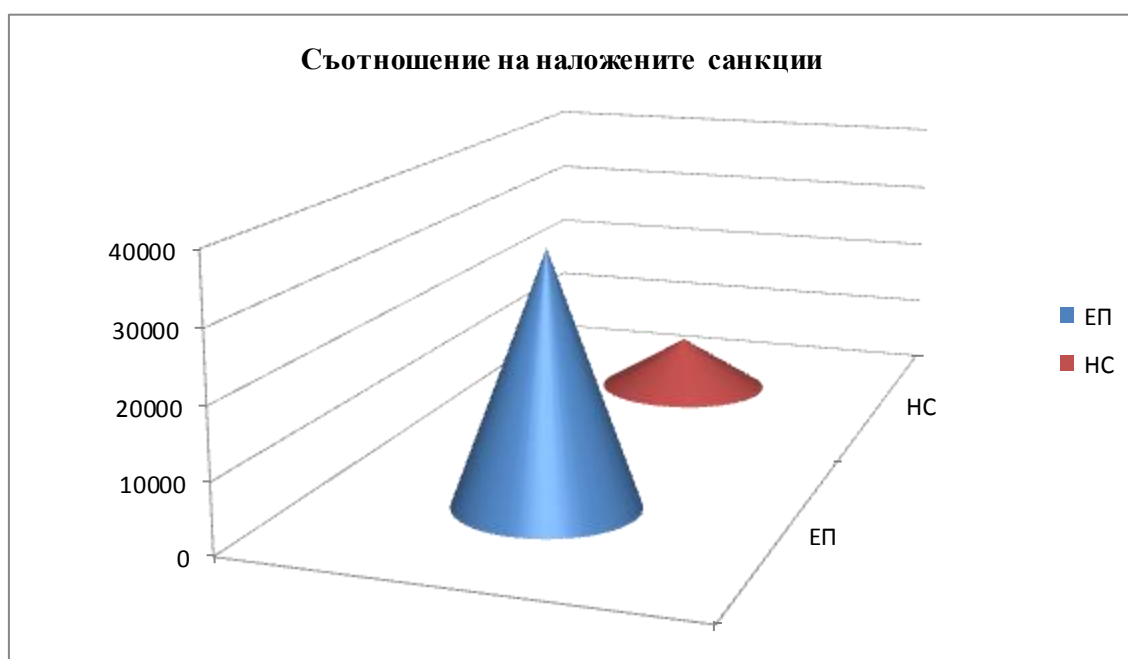
Фиг. 4

След изготвяне от Научноизследователския институт по криминалистика и криминология (НИКК) на експертизите за истинността на подписите на избирателите, съответно през юни 2015 г. и през септември 2015 г. КЗЛД провежда открити заседания по съответните жалби.

В резултат на приключилите административни производства с административни актове КЗЛД налага санкции на 23 политически субекта за нарушение на чл. 23 от ЗЗЛД в общ размер на 36 100 лв.

Намалелият ръст на жалбите, подадени по повод изборите за представители на Народното събрание, се отразява и в наложените санкции на политическите субекти, ответни страни в административните производства по жалбите относно изборите за представители на Народното събрание. Общият размер на санкциите е 8 000 лв., наложени на 12 политически субекта.

Съотношението на наложените санкции е дадено в графиката по-долу (фиг. 5):

Фиг. 5

Сравнителен анализ на жалбите според вида на администраторите на лични данни, които са постъпили в КЗЛД в предходни години и настоящата

През изминалата година нарастване бележат жалбите, подадени относно обработване на лични данни чрез видеонаблюдение. За календарната година са подадени 35 жалби с твърдение за обработване на лични данни чрез видеонаблюдение. Жалбите са насочени срещу физически лица – домоуправители или съседи на жалбоподателите, както и срещу работодатели и/или съдебни институции.

По отношение правилното конституиране на ответната страна при разглеждане на съответните жалби се взема предвид произнасянето на Съда на Европейския съюз по дело № С-212/13 с предмет преюдициално запитване за тълкуване на чл. 3, параграф 2 от директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (директива 95/46/ЕО) – понятието „в хода на (изцяло) лични или домашни занимания – записване с камера за видеонаблюдение на входа към жилището на използващото записващата система лице, на обществено пространство и на подстъпа към съседна къща“, като формулировка от заключението на Генералния адвокат.

Горепосоченото произнасяне анализира ситуация, при която физическо лице „е инсталирало и използвало система за видеонаблюдение, разположена под стряхата на семейната му къща... с единствената причина за използването на тази камера защитата на неговото собствено и на семейството му имущество, здраве и живот“ – т. 12, т. 13 от решение на съда от 11 декември 2014 г.

Разглеждане на решението на съда е наложително с оглед сходството на предмета на дело № С-212/2013 г. с предмета на жалбите, с които е сезирана Комисията.

Съгласно разпоредбата на чл. 1, ал. 9 от ЗЗЛД този закон не се прилага за обработването на лични данни, извършвано от физически лица за техни лични или домашни дейности, и в доскорошната практика на Комисията липсата на качеството „домоуправител“ като една от хипотезите на лице, притежаващо качеството „администратор на лични данни“, е предпоставка за оставяне жалбата без разглеждане като недопустима поради липса на ответна страна и прекратяване на административното производство като законова пречка за упражняване правомощията на административния орган.

Решението на Съда на Европейския съюз по преюдициално запитване има общо действие и обвързва съответния национален съд, който го е сезирал по конкретното дело, институциите на Европейския съюз и държавите членки, като всички са задължени да тълкуват правната норма точно в смисъла, в който е произнасянето на Съда на Европейския съюз. В този смисъл в практиката си надзорните органи по защита на данните трябва да отчитат следното виждане на Съда на ЕС, а именно: „Член 3, параграф 2, второ тире от директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни трябва да се тълкува в смисъл, че

използването на система за видеонаблюдение, извършваща видеозаснемане на хора, съхранявано върху устройство за дълготрайно запамяване, а именно твърд диск, която е инсталирана от физическо лице в семейната му къща за защита на собствеността, здравето и живота на собствениците на къщата, като системата покрива и обществените места, не представлява обработване на лични данни при извършване на изцяло лични или домашни занимания по смисъла на тази разпоредба“.

Вследствие на цитираното произнасяне, както и в резултат на обвързващия характер на решенията на Съда на ЕС се налага изводът за едно по-стеснено разглеждане на изключението в чл. 1, ал. 9 от ЗЗЛД, съгласно което при обработване на личните данни за лични и домашни дейности се изключва приложението на разпоредбите на специалния ЗЗЛД.

Разглеждането на постъпилите в Комисията жалби се мотивира със съдържанието на т. 29 и т. 30 от решение от 11 декември 2014 по дело № С-212/13 на Съда на ЕС, съгласно които „доколкото разпоредбите на директива 95/46, уреждащи обработването на личните данни, което може да засегне основните свободи, и по-специално правото на личен живот, по необходимост трябва да се тълкуват с оглед на основните права, които са закрепени в Хартата, предвиденото в чл. 3, параграф 2, второ тире от тази директива изключение трябва да се тълкува стриктно“, както и „това стриктно тълкуване намира основание и в самия текст на тази разпоредба, която изключва от приложното поле на директива 95/46 обработването на лични данни, извършвано не просто в хода на лични или домашни занимания, а в хода на „(изцяло)“ лични или домашни занимания“.

В този смисъл по всеки казус, свързан с видеонаблюдение, извършвано от физическо лице, следва разглеждането на правните основания, регламентирани в чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД.

На следващо място, през отчетната година Комисията се произнася и по два случая, свързани с обработване на лични данни чрез интернет сайтове, осигуряващи търсене и намиране в интернет мрежата на информация, включително лични данни. Практиката на Комисията е по повод решение на Съда на Европейския съюз по дело № С-131/12, чийто предмет на произнасяне касае искането на испански гражданин за заличаване на информация, свързана с имената му, оповестена от испански всекидневник и от интернет търсачката Google, поради отпаднало основание.

В решението се посочва, че „тъй като с оглед на основните си права по член 7 и 8 от Хартата съответното лице може да поиска въпросната информация да не се предоставя повече на разположение на широката общественост посредством

включването ѝ в подобен списък на резултатите, тези права имат по принцип предимство не само пред икономическия интерес на лицето, което управлява интернет търсачката, но и пред интереса на тази общественост да има достъп до посочената информация при търсене, отнасящо се до името на въпросното лице. Такъв не би бил случаят обаче, ако по конкретни причини като ролята на посоченото лице в обществения живот е видно, че вмешателството в неговите основни права е обосновано поради приоритетния интерес на посочената общественост да има вследствие на това включване достъп до въпросната информация“.

Така също пак там се отбелязва, че „по принцип превес имат правата на съответното лице, но преценката в различните случаи следва да отчита естеството на информацията, чувствителността ѝ по отношение на конкретното лице, интереса в зависимост от ролята на лицето в обществения живот и в случай че не са налице конкретни причини и ролята на лицето в обществения живот обосновава приоритетен интерес на обществеността, т.нар. търсачка може да откаже изтриването на въпросната информация“. В решението на Съда на Европейския съюз се уточнява, че всяко лице може да отправи искане пряко към лицето, което управлява интернет търсачката (като администратор), което от своя страна е длъжно да го разгледа надлежно и да прецени основателността му, като „за да предприеме изтриване, показваните резултати трябва да са „неточни, неподходящи, вече неактуални или прекомерни по отношение на целите, за които са били обработени“.

През 2015 г. Комисията разширява практиката си и по повод постъпили жалби от физически лица за неправомерно използване на личните им данни с цел регистрацията им като застъпници на политически сили при произведените през 2014 г. избори.

Жалбоподателите излагат твърдения, че им е отказана регистрация като застъпници на политически сили предвид наличието на вече направена регистрация в полза на различна партия. По този начин разбират за употребата на личните им данни, без да е налице тяхното съгласие. При разглеждането на случаите се установява, че не съществува изричен правов ред за искане, съответно доказване наличието на съгласие, дадено от съответното физическо лице за целите на съответната регистрация. В своята дейност политическите сили се водят предимно от Изборния кодекс, който не предвижда подобно задължение или изискване при регистрацията на застъпници. Същевременно и с оглед доказателствената тежест в административния процес администраторите на лични данни следва да ангажират доказателства за наличието на

условие за допустимост на обработваните лични данни, каквото е изискването за съгласие на физическото лице.

През изминалата година Комисията разглежда и нови случаи за неправомерно обработване на лични данни при или по повод осъществяване на превоз на пътници по въздух.

Казусите са свързани с отговорността на авиопревозвачите относно сигурността на превозвания багаж в контекста на информацията, която може да се квалифицира като „лични данни“. Комисията приема, че в Глава шеста от Закона за гражданското въздухоплаване законодателят е обвързал договора за превоз както с превозването на пътника, така и на неговия багаж като част от задълженията по съответния договор. Договорът за превоз освен информация за пътника и багажа му съдържа и информация за дестинацията на пътуването, времето на пътуване и други характеристики на пътуването, които от своя страна представляват лични данни по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за защита на личните данни. Разпоредбата на чл. 2 от ЗЗЛД определя като лични данни всяка информация, отнасяща се до физическото лице, което е идентифицирано или може да бъде идентифицирано пряко или непряко чрез идентификационен номер или чрез един или повече специфични признаци. Индивидуализацията на превозвания багаж, обвързана със съответния пътник, е задължение на превозвача. Превозвачът отговаря и за целостта на превозвания багаж. Липсата на индивидуализация води до създаване на предпоставки за нарушаване на неприкосновеността на личността и на личния живот, включително създава предпоставка за неправомерно обработване на лични данни. За недопускане на посочените предпоставки законодателят е предвидил задължението всеки администратор на лични данни да предприеме необходимите технически и организационни мерки, за да защити данните от случайно или незаконно унищожаване, или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други незаконни форми на обработване (чл. 23, ал. 1 от ЗЗЛД).

На следващо място, Комисията приема, че за получаване на обезщетение за увреден багаж не следва да се поставя като условие пред пътника предоставянето на копие от документ за самоличност. Тези действия могат да се квалифицират като нарушение на принципите за обработване на лични данни.

Основни сфери в обществения живот, в които са най-честите нарушения в областта на защита на личните данни

Секторите на дейност на администраторите на лични данни, срещу които най-често са постъпвали през 2015 г. жалби от физически лица, са следните:

Телекомуникации	130 жалби
Трудови и осигурителни услуги	15 жалби
Банки и кредитни институции	55 жалби
Осъществяване на видеонаблюдение	35 жалби
Образование	14 жалби
Управление на етажната собственост	10 жалби
Съдебна и изпълнителна власт	29 жалби
Политически субекти	17 жалби
Органи на местната власт	9 жалби
Медии	8 жалби
Превоз на пътници и туристически услуги	7 жалби

Специфични казуси и практика на комисията

Съдебна власт: Комисията е сезирана с жалба, съдържаща твърдение за нарушаване на правата на жалбоподателя по ЗЗЛД, извършено от страна на Районен съд, гр. О., чрез незаличаване на информацията, съдържаща се в бюлетина за съдимост.

По административната преписка се установява, че наложените на жалбоподателя наказания и по двете присъди, с които е признат за виновен, са за извършени от него престъпления от общ характер, а наложеното наказание „Глоба“ не е административно наказание по чл. 78а от НК, а наказание, наложено с присъда за извършено престъпление по чл. 148, ал. 1, т. 3 от НК. Бюрата за съдимост поддържат и съхраняват картотеки на бюлетините за съдимост и на бюлетините за наложени административни наказания по чл. 78а от НК, азбучни указатели и входящ регистър на хартиен носител и в електронен вид на основание чл. 5 от Наредба № 8/26.02.2008 г.

Предвиденият срок за съхранение на бюлетините е различен от срока за съхранение на вписаната в азбучните указатели и входящия регистър на хартиен носител и в електронен архив информация за осъдените лица, която се съдържа в бюлетините. Данните за осъдените лица и вписваните за тях сведения се съхраняват безсрочно за разлика от бюлетините, за които Наредба № 8/26.02.2008 г. предвижда срок за съхранение – този по чл. 24, ал. 1 – бюлетините за съдимост, по които от датата на раждане на лицата са изтекли сто години, се отделят в специална картотека и се

унищожават, след като бъдат микрофилмирани, респективно – чл. 31, ал. 1 – бюлетините за наложени административни наказания по чл. 78а НК се съхраняват и унищожават в срок петнадесет години от влизане в сила на съдебния акт.

В случая Комисията приема за относима хипотезата на обработване на личните данни на жалбоподателя от страна на РС, гр. О., на чл. 4, ал. 1, т. 1 от ЗЗЛД, съгласно която обработването е необходимо за изпълнение на нормативно установено задължение на администратора на лични данни. В тази връзка приема жалбата за неоснователна.

Видеонаблюдение: Жалбоподатели сезират Комисията с жалба, като уведомяват, че „от известно време входът и стълбището са под въздействието на две камери за видеонаблюдение“. Вследствие от извършената проверка в констативен акт е отбелязано, че „на посочения от жалбоподателите адрес е изградена система за видеозаснемане, състояща се от 3 броя видеокамери и записващо устройство (DVR), разположени, както следва: първата – заснемаща партерния етаж от вътрешната страна на входа, а втората и третата – заснемащи пространството пред входа от външната страна на сградата с около 20 метра външен периметър около сградата, който включва пространството пред блока, което е използвано като паркинг за автомобили на живущите в сградата“.

Установява се, че общото събрание на етажните собственици на живущите е проведено при съответния кворум с обявен дневен ред, в точка 1 на който е записано „присъстващите етажни собственици решиха единодушно да се поставят камери за видеонаблюдение с охранителна цел на следните позиции: в близост до входа на сградата и на асансьорната площадка на партера“.

Предвид необходимостта от намиране на баланс между интересите на администратора на лични данни и тези на жалбоподателите в изпълнение на принципа, регламентиран в чл. 30, ал. 1 от Конституцията на Република България за лична свобода и неприкосновеност на всеки български гражданин, се обосновава преценката на Комисията за основателност на жалбата, доколкото извършваното видеонаблюдение обхваща и обществени места. В тази връзка Комисията издава задължително предписание на домоуправителя да предприеме действия, въз основа на които да преустанови заснемането на обществени места и да заяви регистър „Видеонаблюдение“ в КЗЛД.

Полицейска регистрация: Предмет на постъпила в Комисията жалба е несъгласието на жалбоподателката „с решението на министъра на вътрешните работи, с

което се прави отказ за заличаване на личните данни“ на г-жа М., обработвани във ведомството.

В жалбата са цитирани мотивите за горепосочения отказ, а именно: „постановени влезли в сила осъдителни присъди, поради което нямало основание за заличаването на личните данни от информационните масиви на ведомството, за което се сочи липсата на обстоятелство, предвидено в чл. 3 от Инструкция № 8121з-748/2014 г. на МВР“. Предвид горното г-жа М. смята, че от изтърпяването на наложените ѝ наказания са „изтекли повече от 27 години за първото и 25 години за второто осъждане“, като през годините е имала дължимото поведение, а тъй като към момента работи в режимен обект, възниква интересът от заличаване на личните ѝ данни от информационните масиви на Министерството на вътрешните работи (МВР).

Съгласно чл. 33, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 8/26.02.2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост (Наредбата) бюрата за съдимост издават свидетелства за съдимост и справки за съдимост. Свидетелство за съдимост се издава на физически лица, посочени в разпоредбата по тяхно искане. Справка за съдимост се издава за служебна цел на: съд, прокуратура и разследващи органи; учреждения и ведомства, когато по закон имат право да получават такива сведения; съдебни органи на друга държава, когато това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна, или в акт на Европейския съюз; централен орган за предаване или приемане на информация за съдимост от страна – членка на ЕС; чуждестранни дипломатически и консулски представителства в Република България за техни граждани.

На основание чл. 36, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от Наредбата справка за съдимост се издава въз основа на искане на съответния орган. В справка се посочват всички осъждания, независимо от последвалата амнистия или реабилитация, и се написват собственото, бащиното и фамилното име на служителя, изготвил справка. Копия от бюлетините за съдимост се изпращат на органа, направил искането, по преценка на председателя на районния съд или определен от него заместник в зависимост от целта, за която се иска справка. Справка се изпраща служебно на органа, направил искането.

Именно с оглед различната цел, за която се издават, се отбелязва разликата в съдържанието на свидетелството за съдимост и справка за съдимост.

В този смисъл съгласно чл. 39, ал. 2 от Наредбата се уточнява изрично, че в свидетелството за съдимост не се вписва осъждането за престъпление: което е амнистирано; за което лицето е реабилитирано, а в справка за съдимост на основание

чл. 40, ал. 1 се вписват всички осъждания и наложени административни наказания по чл. 78а НК.

Предвид разгледаните норми се прави изводът, че информацията, свързана с образувани наказателни производства, които са приключили с осъдителни присъди, както е в случая с г-жа М., не подлежи на заличаване.

Прави се уточнението, че същата информация не се отразява в свидетелството за съдимост, а се съхранява на съответното законово основание за целите, свързани с: обезпечаване изпълнението на задълженията на Република България по международни двустранни и многостранни договори и по актовете на Европейския съюз относно приемане и предаване на информация за съдимост с други държави; някои специални закони като част от действащото българско законодателство – Закона за Министерството на вътрешните работи – чл. 179, ал. 1, т. 2, съгласно който са въведени изисквания за постъпване на служба в МВР, едно от които е лицето да не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер независимо от реабилитацията или не е освободено от наказателна отговорност за извършено умишлено престъпление от общ характер с налагане на административно наказание по чл. 78а от Наказателния кодекс; съгласно чл. 53, ал. 1, т. 4 от Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ за държавни служители в агенцията могат да бъдат назначавани лица, които не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер независимо от реабилитацията или не са освободени от наказателна отговорност за извършено умишлено престъпление от общ характер; подобни законови изисквания се съдържат и в разпоредбите на Закона за съдебната власт при назначаване на съдия, прокурор и следовател; съгласно чл. 420, ал. 1 във връзка с чл. 422, ал. 1, т. 3 от НПК при разкриване на обстоятелства, които не са били известни на съда, постановил присъдата, решението, определението или разпореждането, и имат съществено значение за делото, съответният прокурор разполага с възможността за възобновяване на наказателно дело именно въз основа на безсрочното съхранение на информацията в съдебните бюлетини.

В тази връзка се установява, че обработването на личните данни на жалбоподателката, извършено от МВР, в хипотезата на тяхното съхранение е допустимо на основание чл. 4, ал. 1, т. 1 от ЗЗЛД във връзка с чл. 29 от ЗМВР с оглед необходимост от изпълнение на нормативно установено задължение на администратора на лични данни във връзка с определените от министъра на вътрешните работи срокове за съхранение на информацията.

2. Съдебна практика по оспорвани решения на Комисията за защита на личните данни

През 2015 г. в Административен съд – София-град (АССГ), са образувани 63 дела по оспорване на административни актове, издадени от КЗЛД. Тридесет и седем (37) са делата пред Върховния административен съд (ВАС) като касационна инстанция.

През отчетната година са насрочени пред състави на АССГ заседания по 74 дела, като 21 от тях са образувани през 2014 г., а 53 – през 2015 г. Следва да се посочи, че 10 от образуваните пред АССГ през 2015 г. съдебни дела са насрочени за разглеждане през 2016 г.

От разгледаните пред АССГ дела 40 са приключили със съдебно решение, а по 26 се очаква произнасянето на съответния състав.

От наличната информация може да се посочи, че с 28 съдебни решения са потвърдени оспорените административни актове на КЗЛД, като при 7 от тях съдът е намалил наложената от Комисията санкция, а с 12 съдебни решения – издадените от Комисията актове са отменени.

На графиката (фиг. 6) е изобразен броят на потвърдените и отменените от АССГ решения на Комисията:

Фиг. 6

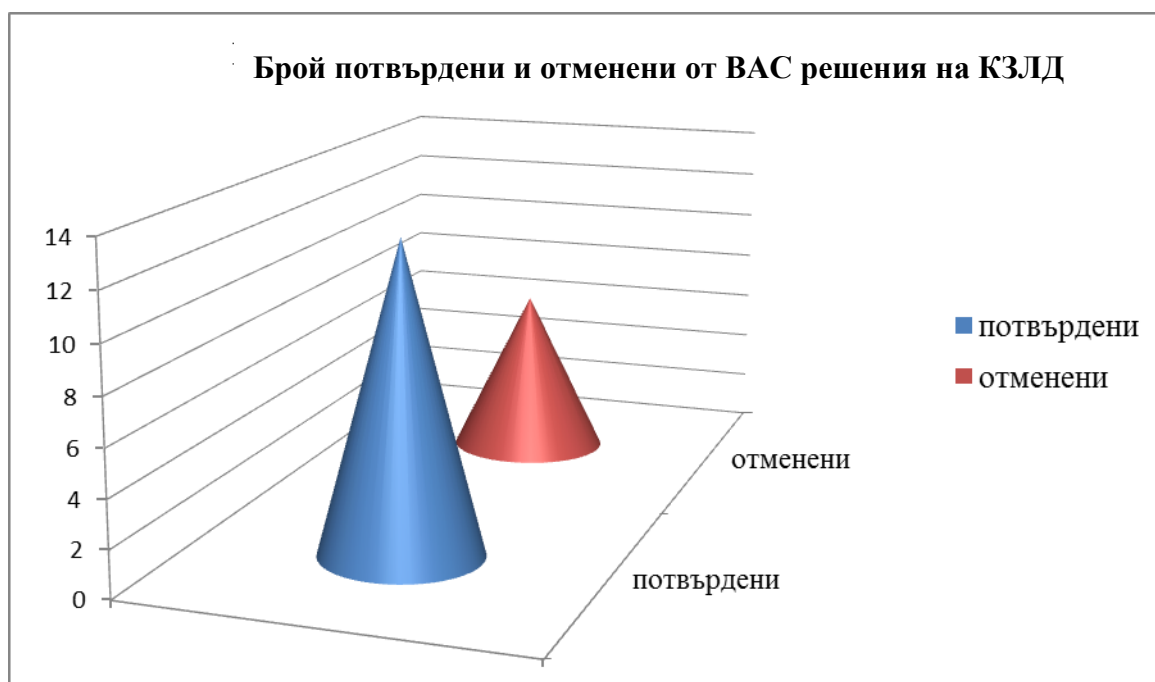
Пред Върховния административен съд през 2015 г. са проведени заседания по 25 дела, като 23 са делата, образувани през 2014 г., а едва 2 – образувани през 2015 г.

Всички останали дела, образувани през 2015 г., са насрочени за разглеждане до края на 2016 г.

Върховният административен съд е потвърдил 8 решения на АССГ, с които е оставен в сила актът на КЗЛД, и е отменил 2 решения на АССГ, като е потвърдил съответния акт на КЗЛД. С 3 решения ВАС отменя решението на АССГ и изменя решението на КЗЛД, а с 6 решения се потвърждава съдебният акт на АССГ, с който е отменен актът на КЗЛД, като с едно решение ВАС отменя както решението на АССГ, така и на Комисията.

В заключение може да се обобщи, че след проведен двуинстанционен съдебен контрол по 20 дела, свързани с оспорване на решения на Комисията, 13 решения на Комисията са влезли в сила, а 7 са отменени.

С оглед крайния резултат по отношение на актовете на КЗЛД практиката на ВАС може да се изобрази с графиката, дадена по-долу (фиг. 7):

Фиг. 7

3. Статистика на наложените и събраните публични вземания, произтичащи от решения на КЗЛД

Размерът на наложените наказания от КЗЛД с постановените от нея за 2015 г. административни актове са в размер на 737 600 лв. Това е почти два пъти повече в сравнение с предходния отчетен период, когато размерът на наложените с административни актове наказания е 476 400 лв. Събраните през 2015 г. суми по

постановени решения на КЗЛД са в размер на 166 269,61 лв., като 27 240,11 лв. от тях са събрани принудително от НАП.

4. Консултации на граждани

При извършване на сравнителен анализ на постъпилите запитвания от граждани според предмета на запитванията може да се направи заключението, че въпросите, постъпили в КЗЛД през 2015 г., са много и разнообразни. Гражданите стават все по-активни в търсенето на съдействие и разяснение при прилагането на ЗЗЛД. За това говори и статистическият анализ на изпратените отговори – 187 броя.

Както и през 2014 г., през изминалия отчетен период голяма група въпроси са свързани с това, че куриерските фирми изискват информация за ЕГН при изпращане/получаване на стоки с наложен платеж. Позицията на Комисията по тези казуси е свързана със счетоводното отчитане на посочената услуга като основание за допустимост на обработването на личните данни. Разпоредбите на чл. 7, ал. 1 от Закона за счетоводството (ЗСч) определят необходимата информация, която трябва да съдържат първичните счетоводни документи. В чл. 7, ал. 1, т. 3 от ЗСч е конкретизирано, че първичният счетоводен документ следва да съдържа наименование, адрес и номер за идентификация по чл. 84 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) на издателя и получателя. Съгласно чл. 84, ал. 2 от ДОПК идентификацията на физически лица, които не са вписани в Търговския регистър, съответно в регистър БУЛСТАТ, се извършва чрез единния граждански номер или личния номер на чужденец.

Голяма група въпроси са свързани с дейността на интернет сайтове или така наречените онлайн игри, на които се регистрират предварително закупени билети.

Въпросите най-често са дали е правомерно задължителното поле на сайтовете, в което да се попълват лични данни като имена, адрес и ЕГН при регистрация на потребител. При всяко отделно запитване и при наличие на достатъчно информация в подадения сигнал експертите от КЗЛД първоначално извършват проверка в Електронния регистър на администраторите на лични данни на търговеца, който извършва онлайн играта. В случай, че след извършване на служебна справка се установи, че търговецът не е вписан като администратор на лични данни и съответно няма подадено заявление от същия в КЗЛД за регистрация в електронния регистър, се предприемат действия по компетентност от дирекция „Правни производства и надзор“.

И през 2015 г. са много въпросите, свързани с предоставяне на лични данни от дружества, предлагащи различни услуги (електро-, ВиК, телекомуникационни), на

дружества с предмет на дейност събиране на вземания. Съгласно чл. 24, ал. 1 от Закона за защита на личните данни всеки администратор на лични данни (каквото в случая се явяват посочените дружества, предоставящи услуги) може да обработва данните сам или чрез възлагане на обработващ данните (например дружества за събиране на вземания). Когато е необходимо по организационни причини, обработването може да се възложи на повече от един обработващ данните, включително с цел разграничаване на конкретните им задължения. Когато се касае за такъв случай, отношенията между администратора и обработващия лични данни се уреждат с нормативен акт, писмен договор или с друг акт на администратора, в който се определя обемът на задълженията, възложени от администратора на обработващия данните. Основание за предоставяне на лични данни от един на друг администратор може да бъде също така и съгласието на субекта на данните. Съгласието на субекта на данните по смисъла на ЗЗЛД следва да бъде всяко свободно изразено, конкретно и информирано волеизявление, с което физическото лице, за което се отнасят личните данни, недвусмислено се съгласява те да бъдат обработвани. Практиката показва, че в повечето случаи физическото лице дава съгласие за предоставяне на данни на друг администратор при сключване на договор за услуга.

В КЗЛД продължават да постъпват въпроси, свързани с предоставянето на лични данни (трите имена и ЕГН) при внасяне и теглене на суми в банки. Процедурата по идентифициране на клиента е задължителна за банковите институции по силата на Закона за мерките срещу изпирането на пари. Практиката на КЗЛД в това отношение е постоянна, като се изразява в позицията, че изричното съгласие на лицето, чиито данни се обработват, е само една от предпоставките, посочена в чл. 4, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, и отсъствието ѝ не опорочава действията на администратора на лични данни (банката). Наличието само на едно от изброените в текста на чл. 4, ал. 1, т. 1 до т. 7 условия е достатъчно да обоснове допустимост на обработването на личните данни. В случая изискваните данни се обработват законосъобразно на основание чл. 4, ал. 1, т. 1 от ЗЗЛД – в изпълнение на нормативноустановено задължение на банката.

Продължава тенденцията гражданите да се интересуват имат ли право касиерите в магазините да изискват представяне на личната карта при плащане с дебитна карта. Във връзка с поставените въпроси експертите от КЗЛД информират гражданите, че т.нар. „дебитна карта“ е платежна карта по смисъла на чл. 25 от Наредба № 3 от 16 юли 2009 г. за условията и реда за изпълнение на платежни операции и за използване на платежни инструменти (Наредбата), издадена от Българската народна банка. Платежната карта се използва само лично от оправомощения ползвател на платежни

услуги. Съгласно чл. 32, ал. 1 от Наредбата търговецът, при който се намира терминалното устройство ПОС, чрез което се извършва плащането, може да откаже използването на платежна карта в случай на отказ от страна на държателя да представи документ, потвърждаващ неговата самоличност, или когато търговецът установи, че неоправомощено лице използва платежната карта.

Често се задават и въпроси, свързани с частната охранителна дейност и личните данни, обработвани от охранителите при охраняване на различни обекти. Съгласно чл. 24, ал. 2, т. 6 от Закона за частната охранителна дейност за всеки обект, поет за охрана, лицата, извършващи охранителна дейност, изготвят и съхраняват план за охраната на обекта, който включва и изготвяне на правилник за пропускателния режим, утвърден от възложителя по договора за охрана или от упълномощено от него лице. Съгласно чл. 30, ал. 1, б. А и Б от Закона за частната охранителна дейност при извършване на дейността по охрана охранителите изискват спазването на установения от възложителя по договора пропускателен режим при влизане и излизане от охранявания обект и вътрешния ред в него, включително чрез даване и спазване на задължителни указания при:

1) проверка на документите за самоличност на външни лица и служебните пропуски на работещите;

2) проверка на багажа, товара и/или на МПС и съпроводителните им документи.

Предвид това охранителите имат право да записват лични данни на посетителите по документа им за самоличност, но нямат право да го задържат или да правят копие от него. В този смисъл е разпоредбата на чл. 11 от Закона за българските лични документи, който изрично постановява, че никой няма право да дава или приема в залог, както и да използва или преотстъпва български личен документ на друго лице.

Множество запитвания от граждани постъпват в КЗЛД с поставени въпроси относно възможността и реда за подаване на жалба до Комисията. В отговорите е предоставена подробна информация относно начините на подаване на жалба до КЗЛД, и необходимите ѝ реквизити, както и относно възможността физическите лица да потърсят правата си във връзка със защита на техни лични данни както по административен ред пред КЗЛД, така и по съдебен ред пред Административен съд – София-град.

Друг въпрос, често поставян на вниманието на КЗЛД както по линия на международното сътрудничество, така и от гражданите, е във връзка с копирането на лични карти от банки. Както вече е посочено по-горе, КЗЛД информира запитващите, че копирането на лични карти е нормативно установено задължение за банките

съгласно разпоредбата на чл. 6, ал. 1, т. 2 и ал. 3 от Закона за мерките срещу изпиране на пари (ЗМИП) и чрез него се осъществява една от мерките за превенция на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари – идентифициране на клиенти и проверка на тяхната идентификация.

Като важен комуникационен канал за пряка връзка с гражданите и подобряване на качеството на обслужване КЗЛД използва своя Център за информация и контакти (call център). Чрез него Комисията цели постигане на удовлетвореност на запитванията с предоставяне на максимално пълна информация още с първото обаждане.

Най-многобройни са въпросите, свързани с регистрацията на администратори на лични данни. Често администраторите трудно определят обхвата на регистрите с лични данни, които обработват, респ. техния брой и нормативното основание за тяхното поддържане. Заявителите често не са запознати с нормативната база, поради което се налага да получават инструкции от операторите на call центъра.

Основният проблем, който се констатира в практиката на ползване на eРАЛД, е, че администраторите не попълват Заявление - част 2 „Описание на Регистър“, а в повечето случаи съответният заявител отпечатва или подписва с универсален електронен подпис (УЕП) т.нар. потвърдителен лист – документ, който слага край на дейностите по извършване на електронна регистрация. Така направената регистрация е некоректна. В тези случаи е необходимо грешката да се отстрани, за да продължи процесът на регистрация.

Голяма група въпроси, която поражда проблеми при описанието на регистрите, е, че често се обединяват реквизити, касаещи различни по вид регистри. Затруднението е свързано с недостатъчната информираност на администраторите на лични данни и желанието им въпросите, свързани с тяхната регистрация, да бъдат решени по телефона. В тези случаи корекцията се прави в реално време в режим на диалог след указания на операторите на Центъра за информация и контакти. Често възниква неяснота и при заявяването на обработване на лични данни, които се отнасят до здравето (данни по смисъла на чл. 5 от ЗЗЛД), за които има специални законови изисквания.

В допълнение, в Центъра за информация и контакти постъпват обаждания, свързани със затруднения при изготвяне на Инструкция на администратора по чл. 23, ал. 5 от ЗЗЛД. Заявителите често търсят примерен вариант на инструкция – напр. под формата на типов проект. Администраторите срещат затруднения и по отношение критериите, приложими при определяне на различните нива на защита на личните данни.

Друга група въпроси са свързани с това дали компания, която продава онлайн продукти по интернет, трябва да се регистрира като АЛД и какъв би бил проблемът, ако не се извърши регистрация. Получават се запитвания задължително ли е дружества – представители на фирми, регистрирани в чужбина в страни от ЕС, да се регистрират като АЛД и в България. Особено често постъпват въпроси относно регистрацията на дружества майки, локализирани в чужбина, но с регистрирани представителства в България.

Често се задават въпроси дали след направена регистрация в КЗЛД заявителят може да започне веднага работа като АЛД. Операторите на Центъра за информация и контакти указват на гражданите, че всеки администратор може да започне обработване на данните след подаване на заявлението за регистрация (чл.17 от ЗЗЛД). Въпреки че качеството на администратор възниква *ex lege*, това, което администраторът следва да изпълни в съответствие със законовите изисквания, е да подаде заявление в КЗЛД, в което да посочи конкретно поддържаните регистри, вида на личните данни, законното основание, целите и начина за тяхното обработване, предприетите технически и организационни мерки за тяхната защита, а също и да спазва реда за обработване и предоставяне на данните. Следва да се има предвид, че определящо за това дали се налага да се подаде заявление за регистрация е не формалното качество на лицето – едноличен търговец, фондация, дружество с ограничена отговорност и др., а дали фактически поддържа регистър с лични данни.

През отчетния период в call центъра многократно постъпват въпроси, свързани с предписанията на Комисията за защита на личните данни към „Център за градска мобилност“ ЕАД относно изискваните от тях нотариално заверени пълномощни за придружаващите лица на лица с увреждания. По този повод КЗЛД на 25.02.2015 г. издава Задължително предписание на „Център за градска мобилност“ ЕАД. Задължителното предписание е да се преустанови изискването да се представя документ за самоличност на правоимащи лица с увреждания в случаите на презареждане на превозни документи на електронен носител, когато това се прави от надлежно упълномощено от тях лице. В допълнение, след издаване на горепосоченото Задължително предписание на официалния си интернет сайт КЗЛД публикува съобщение, в което обръща внимание, че процедурата за презареждане на превозни документи на електронен носител е уредена със заповед на изпълнителния директор на „Център за градска мобилност“ ЕАД. Изискванията по отношение на формата на упълномощаване не са предмет на Задължителното предписание на КЗЛД. По повод постъпилите нови сигнали на граждани през 2015 г. КЗЛД извършва последваща

проверка на „Център за градска мобилност“ ЕАД. Информация относно проверката е представена в раздел „Контролна и административнонаказателна дейност“ на настоящия отчет.

През 2015 г. в Центъра за информация и контакти постъпват 4269 запитвания, разпределени по месеци, както следва:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
420	290	328	319	344	353	422	299	396	366	399	333

Обобщена информация относно честотата и броя на запитванията през отчетния период

- По отношение изискването за регистрация на АДД постъпват 1308 броя с честота приблизително 109 запитвания месечно;

- По отношение регистрация на дружества като АДД, който продава онлайн продукти по интернет, постъпват 317 броя с честота приблизително 26 запитвания месечно;

- Запитванията относно подписване на т.нар. потвърдителен лист с УЕП са 343 броя с честота приблизително 28 запитвания месечно;

- Въпросите, свързани с предписанията на Комисията към „Център за градска мобилност“ ЕАД, са 42 броя с честота приблизително 4 запитвания месечно;

- Задължително ли е дружества – представители на фирми, регистрирани в чужбина в страни от ЕС, да се регистрират като АДД и в България – 28 броя с честота приблизително 2 запитвания месечно.

V. Контролна и административнонаказателна дейност

1. Контролна дейност

Редът и методите за осъществяване на цялостната контролна дейност на КЗЛД се уреждат с разпоредбите на ЗЗЛД, Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация (ПДКЗЛДНА), Наредба № 1 от 30.01.2013 г. за минималното ниво на технически и организационни мерки и допустимия вид защита на личните данни (Наредбата), Инструкцията за контролната дейност и други вътрешноведомствени актове.

КЗЛД развива контролна дейност в следните направления:

- осъществява пряк контрол спрямо АЛД в публичния и частния сектор;
- подпомага АЛД с консултации и указания по спазване на нормативните актове и по предприемане на мерки за защита на обработваните лични данни;
- анализира текущо дейността на АЛД за спазване на нормативните актове по защита на личните данни;
- установява нарушения и налага наказания на основание и по реда на ЗЗЛД и Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

Контролът, предвиден в разпоредбите на чл. 12 от ЗЗЛД, се осъществява пряко от председателя и членовете на КЗЛД, които се подпомагат от специализирана администрация – отдел „Контрол и административнонаказателни производства“, дирекция „Правни производства и надзор“. Дейността обхваща извършването на проверки на АЛД за изясняване на факти и обстоятелства и събиране на доказателства.

Целта на проверките е установяване на:

- основанието за обработване на лични данни;
- реда за водене на регистъра за лични данни;
- целите, за които се обработват личните данни;
- пропорционалността, точността и актуалността на данните;
- съответствието на степента на защита на обработваните данни с Наредбата.

Контролът се осъществява чрез извършване на посочените в чл. 12 от ЗЗЛД предварителни, текущи и последващи проверки. За изясняване на факти и обстоятелства във връзка с подадени жалби, сигнали и в изпълнение на решения на КЗЛД се извършват проверки на място, което в повечето случаи е свързано с командировки в страната на проверяващи екипи.

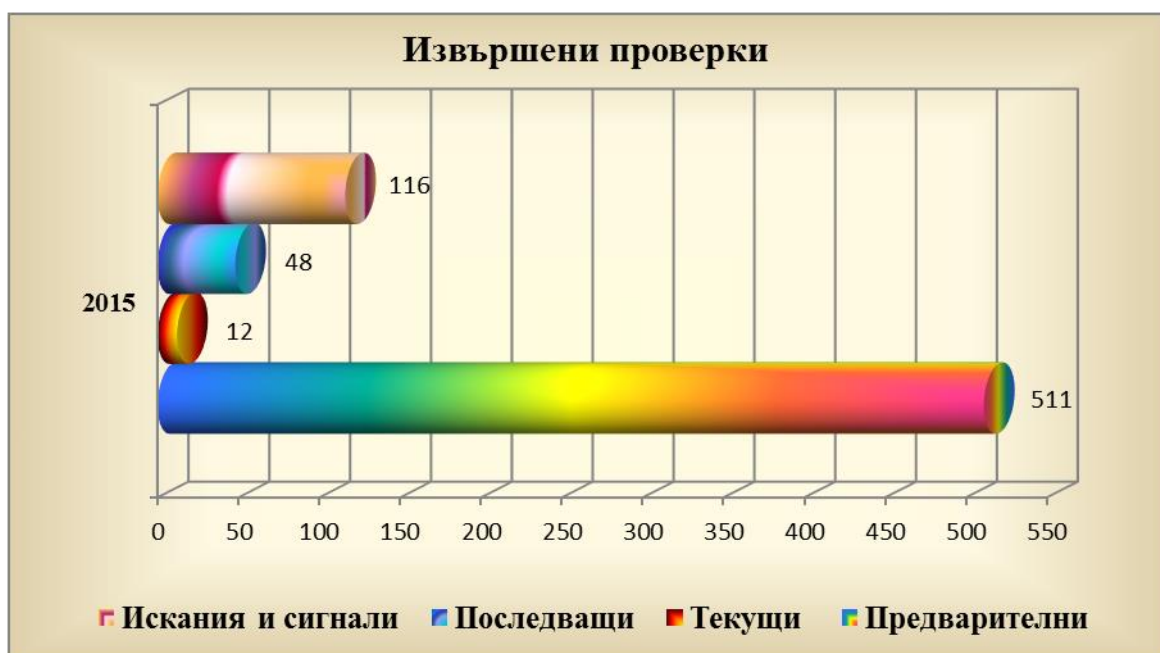
Проверките приключват с изготвяне на констативен акт, издаване на задължително предписание, а при установяване на административно нарушение на разпоредби от ЗЗЛД се образува административнонаказателно производство по реда на ЗАНН.

През 2015 г. са назначени **654** проверки, от които:

- предварителни – 456;
- текущи – 19;
- последващи – 53;
- искания и сигнали – 126.

Общият брой извършени проверки (фиг. 8), в т.ч. и приключили проверки, назначени през 2014 г., е **687**, от тях:

- предварителни – 511;
- текущи – 12;
- последващи – 48;
- искания и сигнали – 116.

Фиг. 8

От тези данни е видно, че най-голям е броят на предварителните проверки, извършвани на основание чл. 12, ал. 2 от ЗЗЛД. В резултат на извършените проверки се съставят 459 констативни акта, за 12 се издават задължителни предписания, а 20 проверки приключват със съставянето на актове за установяване на административни нарушения.

Сравнителна статистика за извършените проверки – предварителни, текущи, последващи, разгледани искания и сигнали, е представена на следващите графики (фиг. 9 и фиг. 10):

Фиг. 9

От анализа на сравнителната статистика за извършените проверки през последните 2 години може да се направи изводът, че по-малкият брой проверки за 2015 г. спрямо 2014 г. се дължи на намаляване на подадените заявления за регистрация като администратори на лични данни и назначените в тази връзка предварителни проверки.

Фиг. 10

Във връзка със специфичните условия, в които се обработват личните данни, се прави диференцирано разграничение по сектори. В изпълнение на своята дейност през 2015 г. КЗЛД извършва следните проверки по сектори:

№	СЕКТОР	БРОЙ
1	Банково дело	1
2	Видеонаблюдение	20
3	Други	12
4	Държавна администрация	23
5	Енергетика	1
6	Застраховане	9
7	Здравеопазване	275
8	Здравеопазване и интернет	1
9	Изборно право	1
10	Интернет	39
11	Интернет, образование	2
12	Интернет, телекомуникации	1
13	Информационни технологии и услуги	6
14	Комунални услуги	1
15	Консултантска дейност	6
16	Кредитна институция	1
17	Медии	4
18	Местно самоуправление	1
19	Научноизследователска дейност	2
20	Областна и общинска администрация	13
21	Обработване и обезвреждане на радиоактивни отпадъци	1
22	Образование и обучение	37
23	Общинска администрация и интернет	1
24	Отбрана	1

25	Охранителна дейност	5
26	Политика, политически партии	13
27	Правосъдие/правораздаване	8
28	Производство	6
29	Производство и търговия	5
30	Реклама и проучване на пазари	2
31	Социални дейности	4
32	Спортни дейности	3
33	Строителство	1
34	Събиране на вземания	1
35	Телекомуникации	3
36	Транспорт	8
37	Трудово законодателство	1
38	Туризм	2
39	Търговия и услуги	80
40	Търговия с недвижими имоти	1
41	Финансов сектор	5
42	Финансово-счетоводни услуги	10
43	Хазарт и интернет	3
44	Хотелиерство и ресторантьорство	2
45	Човешки ресурси	7
46	ЮЛ с нестопанска цел	45
47	Юридически услуги	14

1.1. Предварителни проверки

Съгласно разпоредбата на чл. 176 от ЗЗЛД този вид проверки задължително се извършват преди вписване на АД в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД в случаите, когато АД е заявил обработване на специално защитени данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД (които се отнасят до здравето, сексуалния живот или до човешкия геном, разкриващи

расов или етнически произход; политически, религиозни, философски, политически убеждения и членство в такива организации) или на данни, чието обработване съгласно решение на КЗЛД застрашава правата и законните интереси на физическите лица.

Предварителните проверки имат за цел установяване на предприетите от АЛД технически и организационни мерки при обработване на лични данни и допустимия вид защита и съответствието им с изискванията на Наредбата.

Предварителните проверки приключват с вписване на АЛД в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, издаване на задължително предписание относно условията за обработване на лични данни и воденето на регистър на лични данни или отказ от вписване.

През 2015 г. се извършват общо 511 предварителни проверки, в т.ч. 21 проверки на АЛД, на които с решения на КЗЛД от предходни години е постановен отказ за вписване (фиг. 10).

Основен проблем при извършване на този вид проверки, както и в предходни години, остава осъществяването на кореспонденция с АЛД с цел изискване на необходимите документи за приключване на проверката. Най-честите причини за това са непотърсена кореспонденция, промяна на адреси, неточности в подадените заявления, както и неизпращане на изисканите документи след надлежно получено писмо.

1.2. Текущи проверки

Макар и значително по-малко на брой, но с по-голяма правна сложност, са текущите проверки по чл. 12, ал. 3 от ЗЗЛД. През 2015 г. се извършват 12 такива проверки (фиг. 10).

Съгласно ЗЗЛД тези проверки се извършват по молба на заинтересовани лица, както и по инициатива на КЗЛД въз основа на приет от нея месечен план за контролна дейност.

През разглеждания период се извършват 12 текущи проверки, като 3 от тях са във връзка с подадени жалби от физически лица за осъществяване на видеонаблюдение на обществени места и заснемане на общи части от етажната собственост.

В резултат на текущите проверки се издават 4 задължителни предписания.

С по-голяма фактическа и правна сложност и значим обществен интерес са следните проверки:

С цел получаване на актуална информация за практическото приложение и спазването на общите и специфичните правила за защита на личните данни в дейността

на Национално звено „Европол“ (НЗЕ) към Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ на Министерството на вътрешните работи, прилагането на Хармонизираните критерии за въвеждане на информация в Информационната система на Европол, разработени от Съвместния надзорен орган на Европол, както и изпълнението на препоръките от предишни проверки на КЗЛД, през отчетния период се извършва проверка на НЗЕ. По време на проверката се констатира, че в НЗЕ се спазват разпоредбите на ЗЗЛД, вкл. изискванията за работа с ИСЕ, и се прилагат Хармонизираните критерии за въвеждане на информация в нея.

Във връзка с присъединяване към Визовата информационна система (ВИС) на Европейския съюз и задължението на КЗЛД за докладване на Координационната група по ВИС към Съвета на Европа на готовността на Република България, както и в изпълнение на една от мерките по самооценка, извършвана под егидата на Министерството на вътрешните работи по ШИС-II, с Решение на КЗЛД са назначени 3 проверки на консулства към Министерството на външните работи. Извършени са проверки на Генералното консулство (ГК) на Република България в гр. Санкт Петербург, Руска федерация; Консулската служба на Република България в гр. Астана, Република Казахстан; ГК на Република България в гр. Истанбул, Република Турция. Основните задачи на проверките са, както следва:

- проверка на визовата политика и функционирането на Визовата информационна система в дейността на ГК;
- установяване на предприетите технически и организационни мерки за защита на личните данни по смисъла на чл. 23, ал. 1–4 от ЗЗЛД и съответстват ли те на нивата на въздействие и защита съгласно Наредбата;
- обработват ли се лични данни от категориите по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД;
- предоставя ли се информация на физическите лица, чиито лични данни се обработват, в съответствие с чл. 19, ал. 1 от ЗЗЛД;
- какви действия предприема ГК след постигане на целите на обработване на личните данни в съответствие с изискванията на чл. 25 от ЗЗЛД.

В резултат на извършените проверки на ГК на Република България в гр. Санкт Петербург, Руска федерация, Консулската служба на Република България в гр. Астана, Република Казахстан, и ГК на Република България в гр. Истанбул, Република Турция, са издадени задължителни предписания.

През отчетния период се извършва проверка на фондация „Международна социална служба – България“ по повод дейността на фондацията по случаи с деца с международен елемент. Преди и по време на проверката по инициатива на КЗЛД се

извършват работни срещи с Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД), Агенцията за социално подпомагане (АСП), Държавната агенция „Национална сигурност“ (ДАНС) и др. държавни органи, имащи отношение по казуса. В резултат на проверката с Решение на КЗЛД се издава задължително предписание на фондация „Международна социална служба – България“ .

С оглед установяване спазени ли са разпоредбите на Глава трета от ЗЗЛД се извършва проверка на осъществяваната дейността от адвокатско дружество по повод обработването на лични данни на физически лица чрез обява за работа, публикувана на интернет адрес <http://www.jobs.bg>. В резултат на проверката не са събрани доказателства за нарушения на ЗЗЛД.

На редовно заседание КЗЛД взема решение за извършване на планираните за 2014 г. проверки на Държавно предприятие „Български спортен тотализатор“ и „Първа инвестиционна банка“ АД, отложени във връзка с ангажиране на голяма част от администрацията на КЗЛД за изпълнение на решението ѝ за извършване на проверки на политически субекти, които подават документи за регистрация в ЦИК за участие в изборите за членове на Европейския парламент от Република България на 25 май 2014 г.

Проверката на „Първа инвестиционна банка“ АД приключва без констатиране на нарушения на ЗЗЛД. В процес на приключване е проверката на Държавно предприятие „Български спортен тотализатор“.

1.3. Последващи проверки

Третият вид проверки са тези по чл. 12, ал. 4 от ЗЗЛД, а именно последващи проверки, които се извършват във връзка с изпълнение на решение или на задължително предписание на КЗЛД, както и по нейна инициатива след подаден сигнал.

През 2015 г. се извършват 48 последващи проверки (фиг. 10). Този вид проверки имат идентична методика на извършване с описаните по-горе текущи проверки, като се различават само по своето основание за извършване.

Проверки са извършени във връзка със спазване разпоредбите на ЗЗЛД по отношение на:

- обработване на лични данни на персонал или клиенти;
- обработване на лични данни за ДНК експертизи в чужбина;
- изискване за изпращане на сканиран документ за самоличност за участие в хазартни игри;

- обработването на лични данни при осъществяване на пропускателен режим в обществени сгради;
- обработване на лични данни без предварителна регистрация в КЗЛД;
- осъществяване на видеонаблюдение на обществени места;
- преснимане на документ за самоличност на клиенти;
- неправомерно изнасяне на документи с лични данни от сградата на администратор на лични данни;
- разпространение на лични данни;
- общодостъпна в интернет пространството информация, съдържаща лични данни на пациенти;
- изискване от „Център за градска мобилност“ ЕАД на оригинал на документ за самоличност на правоимащи лица с увреждания в случаите на презареждане на превозни документи на електронен носител чрез надлежно упълномощено от тях лице;
- изискване от „Център за градска мобилност“ ЕАД на нотариално заверени пълномощни, които са издадени от лица в неравностойно положение, чиито карти се презареждат;
- възможността за изпращане и обработване на документи за собственост за създаване на кадастрална карта и кадастрален регистър на територията на страната от Агенцията по геодезия, картография и кадастър на публични електронни пощи.

В резултат на тези проверки се издават 6 задължителни предписания и се съставят 16 акта за установяване на административни нарушения.

С по-голяма фактическа сложност и значим обществен интерес са следните последващи проверки:

Във връзка с получена през 2014 г. жалба с Решение от 23.03.2015 г. КЗЛД издава задължително предписание на ВАС в качеството му на администратор на лични данни, а именно – да съобрази публикуваните на официалната страница на съда документи, съдържащи лични данни на физически лица, с изискванията на ЗЗЛД и да анонимизира съдържащите се в тях лични данни. В КЗЛД постъпва жалба относно практиката, въведена във ВАС, която разкрива лични данни при извършване на справки по дела и възможността за преглед на сканирани документи, съдържащи неанонимизирани лични данни, при посочване на номер на конкретно дело. С оглед изясняване на факти и обстоятелства относно изпълнението на задължителното предписание и получената жалба е извършена проверка на ВАС. По време на проверката е установено, че изпълнението на задължителното предписание е част от реализиращ се във ВАС проект по ОПАК с наименование „Създаване на надеждна

среда за обмен на данни и комуникация между административните съдилища в Република България и създаване на единна деловодно-информационна система (ЕДИС) за внедряване в административните съдилища в Република България“ с реално внедряване в експлоатационна среда през януари 2016 г.

Извършена е проверка във връзка с постъпил в КЗЛД сигнал по повод използването на Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II) в Национално бюро СИРЕНЕ към Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ на Министерството на вътрешните работи. Основни задачи на проверката са установяване на факти и обстоятелствата по отношение на сигнала, както и осъществяване на практическо взаимодействие между КЗЛД и Бюро СИРЕНЕ при проверка на жалби и сигнали на физически лица. Констатира се, че при осъществяване на дейността се спазват разпоредбите на ЗЗЛД и нормативните актове, регламентиращи организацията и функционирането на Н.ШИС на Република България.

По повод множеството получени жалби, сигнали и запитвания от заинтересовани лица и хора с увреждания във връзка с дейността на „Център за градска мобилност“ ЕАД за презареждане на превозни документи на електронен носител чрез надлежно упълномощено лице е извършена последваща проверка на дружеството. В резултат на проверката е издадено задължително предписание в следните насоки:

1. Документите, удостоверяващи самоличността на придружителите, копията от пълномощните на упълномощени лица, както и от удостоверенията за определяне на настойник/попечител на правоимащо лице, да се събират еднократно само при първоначалното им предоставяне с цел издаване/зареждане на електронна карта, както и еднократно при промяна на документа за самоличност на придружителя или упълномощеното лице.

2. Данните от документите по т. 1 да се въведат в единната/централизирана информационна система на „Център за градска мобилност“ ЕАД, като се посочи качеството на представляващото лице (придружител, упълномощено лице, родител, настойник, попечител).

3. Срокът за съхранение на събраните копия на документите по т. 1, в т.ч. на въведените данни в единната/централизирана информационна система на „Център за градска мобилност“ ЕАД, да е съобразен със срока им на валидност, след което да бъдат унищожени по предварително определен от „Център за градска мобилност“ ЕАД ред.

4. Да се изготвят вътрешни правила/процедури, регламентиращи дейността по презареждане на превозни документи на електронен носител; предприетите технически

и организационни мерки за защита на личните данни съгласно Наредба № 1 от 30 януари 2013 г.; предоставянето на лични данни на трети лица; сроковете за съхранение и действията след постигане на целите на обработване на личните данни в съответствие с изискванията на чл. 25 от ЗЗЛД.

Във връзка с постъпило запитване, в което се изразява съмнение за законосъобразност при обработване на лични данни чрез създадена възможност за изпращане на сканирани копия на нотариални актове от собствениците на имоти в гр. София, необходими за изготвяне на кадастрална карта, на незащитена електронна поща в портала abv.bg, с решение на КЗЛД е назначена проверка с оглед спазване и прилагане на ЗЗЛД от Агенцията по геодезия, картография и кадастър. В резултат на проверката е издадено задължително предписание.

Приключена е проверка на Националната здравноосигурителна каса по повод постъпила жалба за евентуален неоторизиран достъп до здравното досие на жалбоподателката, като в резултат не са установени нарушения на ЗЗЛД по повод на жалбата.

Във връзка с постъпил в КЗЛД сигнал е извършена проверка на „Уникредит Булбанк“ АД с оглед установяване спазени ли са разпоредбите на ЗЗЛД, както и обема лични данни, които се обработват на клиентите на дружеството чрез сканиране на документите им за самоличност. В резултат на проверката е издадено задължително предписание на „Уникредит Булбанк“ АД за своевременно уведомяване на клиентите и контрагентите на дружеството относно технологичния процес за извършване проверка чрез специализиран софтуерен продукт и сканиращо устройство на автентичността и валидността на документите за самоличност преди започване на същата.

1.4. Разглеждане на искания

Съгласно чл. 36, ал. 2 от ПДКЗЛДНА, когато едно искане не съдържа данни за нарушени права на искателя, може да се предприемат действия по чл. 10, ал. 1, т. 3, т. 5, т. 6 и чл. 43 от ЗЗЛД. През 2015 г. се разглеждат 116 искания от физически лица, включително различни запитвания по актуални въпроси, свързани със защита на личните данни. Дейността по разглеждане включва запознаване с относимата нормативна уредба, искане на писмени отговори и/или становища от съответните АД, указване на определени действия, консултации и др. При необходимост се извършва проверка на основание чл. 12, ал. 3 или ал. 4 от ЗЗЛД.

През 2015 г. са подадени и сигнали от физически и юридически лица, които сезират КЗЛД за евентуални нарушения на ЗЗЛД относно неправомерни действия,

свързани със:

- обработване на лични данни на физически лица, без да е направена регистрация в КЗЛД;

- публикуване на лични данни на интернет сайтове;

- създаване на фалшиви профили в интернет сайтове;

- изискване на лични данни в онлайн игри;

- изискване на лични данни при извършване на годишен технически преглед на МПС;

- изискване на копие от документ за самоличност;

- изискване на по-голям обем лични данни от необходимия във връзка с попълване на форма за регистрация за ползване услугите на интернет сайт;

- възможност за нерегламентиран достъп до лични данни, публикувани на интернет сайт;

- възможност за нерегламентиран достъп до лични данни чрез непредприети технически мерки за защита на даден интернет сайт;

- продажба на бази данни с електронни адреси;

- сигнали срещу мобилни оператори;

- получаване на непоискани електронни съобщения;

- предоставяне на лични данни на неоправомощено лице;

- обработване на лични данни с цел директен маркетинг, без да е искано съгласие на физическото лице;

- обработване на лични данни от медии;

- осъществяване на видеонаблюдение в режим на етажна собственост;

- обработване на лични данни за теглене на кредити без знанието на физическите лица;

- сигнали по повод практиката на „Център за градска мобилност“ ЕАД за изискване на нотариално заверено пълномощно, които са издадени от лица в неравностойно положение, чиито карти се презареждат;

Като резултат от разглеждане на исканията се издават 2 задължителни предписания, съставят се 4 акта за установяване на административни нарушения, а 1 искане е изпратено по компетентност на Агенцията по геодезия, картография и кадастър. На подателите се изпращат съответни отговори.

2. Административнонаказателна дейност

2.1. Задължителни предписания

На основание чл. 10, ал. 1, т. 5 от ЗЗЛД и във връзка с осъществяване на контролна дейност по чл. 12, ал. 1 от ЗЗЛД КЗЛД издава задължителни предписания (ЗП) на АЛД във връзка със защитата на личните данни при тяхното обработване.

Предписанията имат за цел да се осигури адекватно ниво на защита на личните данни в поддържаните регистри с лични данни чрез осигуряване на минимално необходимите технически и организационни средства и мерки за защита съгласно ЗЗЛД и Наредба № 1 от 30 януари 2013 г. за минималното ниво на технически и организационни мерки и допустимия вид защита на личните данни.

От общо издадените през 2015 г. 12 ЗП в определените от КЗЛД срокове се изпълняват 7, а 5 са в процес на изпълнение. Изпълнени са и 4 ЗП, издадени през 2014 г.

Предписания се издават при констатации относно обработване на копие от документ за самоличност на физически лица при сключване на трудов договор или при постъпване на държавна служба. Практиката сочи, че работодателите изискват копие от документ за самоличност (лична карта) при назначаване на работници и служители. При сключване на трудов договор всеки работодател е задължен да спазва изискванията на чл. 66, ал. 1 от Кодекса на труда и Наредба № 4 от 1993 г. за документите, които са необходими за сключване на трудов договор. Съгласно наредбата не се предвижда предоставяне на копие от документ за самоличност при подаване на заявление за постъпване на работа и при последващо сключване на трудов договор, поради което неговото изискване и прилагане са без правно основание. Такова изискване не фигурира и в разпоредбите на чл. 2 от Наредбата за документите за заемане на държавна служба. Поради това обработването на лични данни чрез съхранение в трудовите и служебните досиета на физическите лица на копие от документ за самоличност е незаконосъобразно и се извършва в нарушение на разпоредбата на чл. 2, ал. 2, т. 1 от ЗЗЛД и събраните копия следва да се унищожат.

Предписания се издават във връзка със случаи на обработване на документи с лични данни, в които се изисква обем, по-голям от необходимия за идентификацията на физическото лице, и обработването се явява непропорционално спрямо целта, за която се събират тези данни.

През 2015 г. също така са издадени предписания във връзка с определяне на срокове за съхранение и предприемане на съответни действия след постигане на целите на обработване на личните данни в съответствие с изискванията на чл. 25 от ЗЗЛД.

Не на последно място ЗП са издадени и относно предприемане на конкретни мерки за осигуряване на необходимото ниво на защита на личните данни, включително предприемане на специални мерки при предаване на лични данни по електронен път.

2.2. Административнонаказателни производства

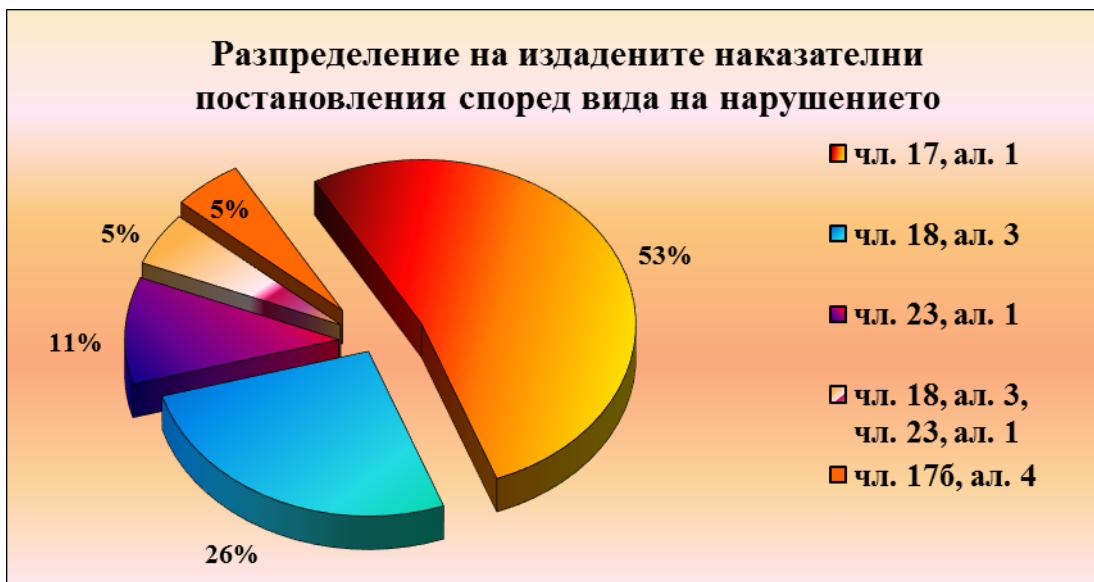
Съгласно разпоредбата на чл. 43, ал. 4 от ЗЗЛД установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателни постановления (НП) се извършват по реда на ЗАНН.

Актове за установяване на административни нарушения (АУАН) на разпоредби от ЗЗЛД се съставят от член на КЗЛД или от упълномощени от нея длъжностни лица съгласно изискванията на чл. 43, ал. 1 от ЗЗЛД, а НП се издават от председателя на КЗЛД съгласно чл. 43, ал. 2 от ЗЗЛД.

В изпълнение на правомощията по чл. 12 ал. 1 и ал. 8 от ЗЗЛД да осъществява контрол чрез извършване на проверки за спазване на нормативните актове в областта на защитата на личните данни през 2015 г. за установените нарушения на различни разпоредби от ЗЗЛД се съставят 20 АУАН, въз основа на които председателят на КЗЛД издава 19 НП.

Както през предходни години, така и през 2015 г. се наблюдава устойчива тенденция на затруднения при връчване на съставените АУАН чрез общините в страната съгласно разпоредбата на чл. 43, ал. 4 от ЗАНН. В някои случаи АУАН се връчват на лица без представителна власт, в други случаи не се подписва разписката, с която АДД удостоверява, че е уведомен за правото си в 3-дневен срок да представи възражения срещу акта, което налага връщането им за ново надлежно връчване, или не са връчени писмените доказателства към съставения акт. С оглед щателно издирване и връчване на АУАН и НП, макар и не като практика, КЗЛД иска и получава съдействие от органите на Министерството на вътрешните работи в страната, както и връчване на място в седалището на АДД.

Процентното съотношение на издаваните НП в зависимост от вида на нарушението е посочено в следващата графика (фиг. 11).

Фиг. 11

Едно от най-често срещаните нарушения на ЗЗЛД е свързано с неизпълнение на задължението на АЛД за подаване на заявление за регистрация в КЗЛД преди започване на обработването на лични данни съгласно разпоредбата на чл. 17, ал. 1 от ЗЗЛД, за които са издадени 10 НП.

За неизпълнение на задължението на АЛД за уведомяване на КЗЛД при настъпила промяна на декларираните данни в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД с лични данни, вменено им с разпоредбата на чл. 18, ал. 3 от ЗЗЛД, са издадени 5 НП.

На следващо място са издаваните НП за неизпълнение на разпоредбата на чл. 23, ал. 1 от ЗЗЛД относно задължението за предприемане на необходимите технически и организационни мерки, за да бъдат защитени данните от случайно или незаконно унищожаване, или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други незаконни форми на обработване. На това основание са издадени 2 НП.

Издадено е 1 НП за нарушение на разпоредбите на чл. 18, ал. 3 и на чл. 23, ал. 1 от ЗЗЛД.

За извършено нарушение при обработване на данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД, преди АЛД да е вписан в публичния регистър на КЗЛД, на основание разпоредбата на чл. 17б, ал. 4 е издадено 1 НП.

През 2015 г. са издадени 19 НП, като 5 от тях са въз основа на съставени АУАН от края на 2014 г. Наложените наказания са в размер на 22 600 лв. Събраните суми през 2015 г. са в размер на 51 750 лв., като 27 750 лв. от тях са събрани принудително от Националната агенция по приходите (НАП).

От издадените през годината НП в съдебна фаза са 4 НП. Без да се обжалват, са платени 7 НП с общ размер 6500 лв., за които налаганите наказания са към минималния размер, предвиден в ЗЗЛД.

За събиране на вземанията по влезли в законна сила НП на основание и по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс до нарушителите се изпращат покани за доброволно изпълнение. Ако нарушителят не извърши плащане в срока, преписките се изпращат в НАП. Към настоящия момент за принудително събиране в НАП са 21 НП.

От решенията през 2015 г. в съдебна фаза дела, образувани по жалби срещу НП, издадени през предходни години, изцяло се отменят 4, потвърждават се изцяло 6 НП, а по 4 НП се постановява намаляване на размера на санкцията. Понастоящем в съдебна фаза се разглеждат 30 обжалвани НП.

Във връзка с образуванията в съда дела по жалби срещу НП се осъществява процесуално представителство от служители, притежаващи юридическо образование и правоспособност. През 2015 г. се осъществяват участия в 96 бр. съдебни заседания.

По-долу се посочват някои по-съществени и значими казуси от съдебната практика, по които съдилищата в страната са се произнесли с различни по вид решения. При наличие на съответни правни основания първоинстанционните съдебни решения, с които изцяло се отменят издадени НП, се обжалват пред по-горна инстанция.

При отмяна на НП, издадено за нарушение на чл. 17, ал. 1 от ЗЗЛД, в мотивите си съдът се позовава на изтекъл преклузивен срок по чл. 34, ал. 1, пр. 2 от ЗАНН, не приемайки като дата на извършване на нарушението датата на извършване на проверката и констатацията за него от екипа на КЗЛД („Артиком“ ЕООД).

При отмяна на НП, издадено за нарушение на чл. 23, ал. 1 от ЗЗЛД, в мотивите си съдът се позовава на правото на журналистическата дейност за изпълнение на задача в обществен интерес и основанието, прокламирано в чл. 40 от Конституцията на Република България относно свобода на печата и други средства за масова информация („БТВ Медиа Груп“ ЕАД).

За констатирано нарушение на разпоредбите на чл. 4, ал. 1, т. 1-7 от ЗЗЛД като основание за отмяна на НП съдът приема, че обработването на лични данни е необходимо за изпълнение на задача, която се осъществява в обществен интерес съгласно чл. 4, ал. 1, т. 5 от ЗЗЛД („Олена-1“ ООД).

В случаите на изменение на НП съдът почти винаги намалява наложените наказания в размер до минималния, предвиден в закона. Мотивите са наличие на смекчаващи отговорността обстоятелства, каквито са извършено за първи път нарушение и последващо изпълнение на задължения по ЗЗЛД. Макар да се отбелязват в

НП, съдът ги кредитира в по-голяма степен, отколкото отегчаващите отговорността обстоятелства. На това основание съдът изменя НП, издадени срещу ПП Националдемократична партия, ПП „Българска левица“ и ЗАД „ДЗИ–Животозастраховане“ ЕАД.

През 2015 г. продължава разглеждането на административнонаказателни производства (АНП), образувани във връзка с извършените през 2014 г. проверки на всички политически субекти, подали документи за регистрация в ЦИК за участие в изборите за членове на Европейския парламент от Република България на 25 май 2014 г. Основните задачи на проверките са фактите и обстоятелствата, свързани с постъпилите сигнали и жалби към всеки един политически субект, както и начинът на събиране, допълнително обработване и унищожаване на лични данни от партиите и инициативните комитети във връзка с изборите. Целта на проверките е спазването на ЗЗЛД при обработване на данни и на други категории физически лица във връзка с функционирането на партиите като юридически субекти: участници в подписки, застъпници, представители на политически партии, страни по трудови и граждански договори, дарители, контрагенти. Основната цел на КЗЛД е преустановяване на възможността за злоупотреби с личните данни на гражданите, участващи в подписки, и проверка за спазване на ЗЗЛД от страна на политическите субекти.

За констатирани нарушения при извършените проверки на 54 политически субекта (44 партии и 10 инициативни комитета) се издават 15 задължителни предписания и 30 НП.

Към момента в законна сила са влезли 13 НП – 10 НП поради необжалване и с платени санкции, 1 НП е отменено изцяло, 1 НП е изменено с намаляване на наложената имуществена санкция и 1 НП е в законна сила при условията на чл. 58, ал. 2 от ЗАНН.

На различни етапи в съдебна фаза се разглеждат 17 НП. На първа инстанция съдът отменя 6 НП, от които 1 влязло в законна сила, останалите 5 се обжалват от КЗЛД пред втора инстанция, по 5 производства се чака изготвяне на решения на Районния съд и 3 са насрочени за съдебни заседания.

От анализа на съдебните решения, включително от предходни години, може да се направи извод за наличие на разнородна съдебна практика по еднотипни казуси. Такива са например казусите, свързани с констатирани нарушения на задължението по чл. 17, ал. 1 от ЗЗЛД, съгласно което всеки АДД трябва да подаде заявление за регистрация в КЗЛД, преди да започне обработване на лични данни. Основният проблем е свързан с определяне на началния момент на това задължение – т.е. коя е

датата на извършване на нарушението, и преценка за прилагане на давността за реализиране на административнонаказателна отговорност.

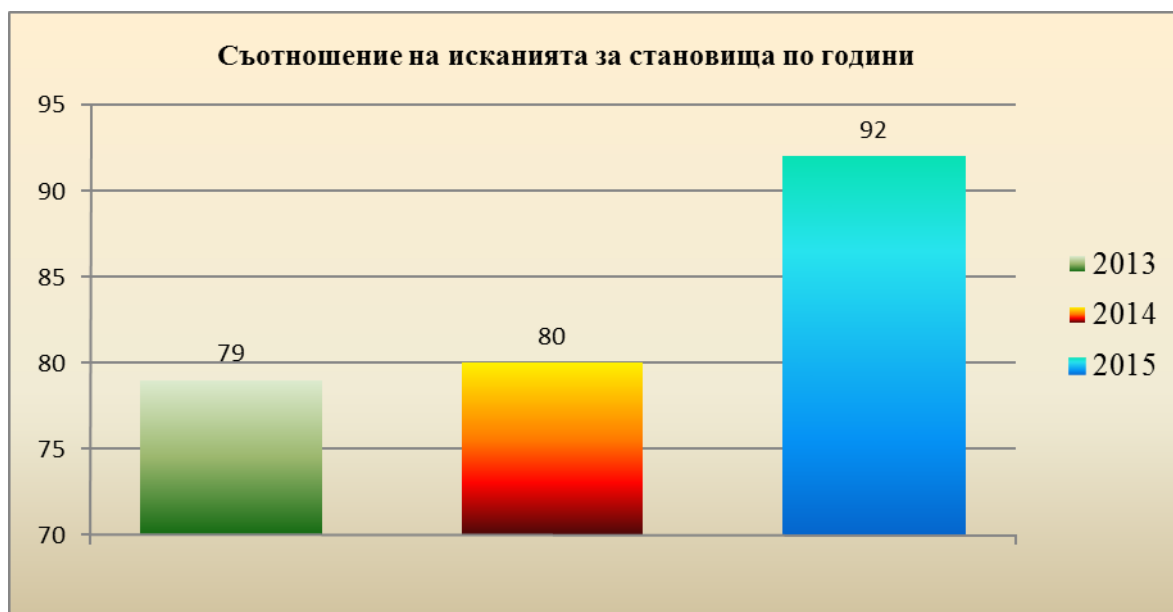
С някои решения съдът потвърждава обжалвани НП, като приема датата на извършената проверка от страна на КЗЛД за дата на извършване на нарушението и съответно за спазен тримесечния срок по чл. 34, ал. 1, пр. 2 от ЗАНН. Има съдебни решения, с които се отменят НП с мотиви, че този срок е изтекъл, тъй като АЛД е започнал обработване на личните данни на физическите лица извън него. Например когато преди 1 и повече години АЛД първоначално е сключил трудов договор, в който се съдържат лични данни на физическо лице, съдът приема, че АЛД е имал задължение за подаване на заявление за регистрация към датата на сключване на договора, респективно срокът по чл. 34, ал. 1, пр. 2 от ЗАНН е изтекъл.

Всички съдебни решения и особено техните мотиви се анализират задълбочено с оглед законосъобразното им прилагане при осъществяване на контролната дейност и най-вече за отстраняване на допуснати слабости и пропуски в дейността по установяване на нарушенията на ЗЗЛД и тяхното документиране в съответствие с разпоредбите на ЗАНН. Като резултат може да се посочи повишаване нивото на правна компетентност на служителите, упълномощени да съставят АУАН при осъществяване на контролната дейност на КЗЛД.

Приоритет в административнонаказателната дейност е запазване на устойчива тенденция за трайно поддържане на сравнително нисък процент на отменени от съда НП.

VI. Производства по изразяване на становища и участие в съгласувателни процедури на нормативни актове по въпросите, свързани със защитата на личните данни

През 2015 г. Комисията за защита на личните данни изразява официални становища на основание чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗЗЛД по 92 искания. За сравнение, исканията за становища, по които КЗЛД се произнася през предходните две години са, както следва: 79 – през 2013 г., и 80 – през 2014 г. (фиг. 12).

Фиг. 12

През изтеклата година се наблюдава тенденция за сезиране на КЗЛД с искания за становища на различни теми от обществения живот и от разнообразни администратори на лични данни. Анализът, който може да се направи по отношение на предмета на становищата и заявите ги администратори, е, че темата за защита на личните данни става все по-актуална във всички области на съвременното общество. Все по-широк кръг от лица, притежаващи качеството на администратори на лични данни, се обръщат към Комисията за изразяване на компетентно становище, което да очертае правилната посока, в която администраторите да развиват своята дейност по отношение обработването на лични данни.

През 2015 г. КЗЛД изразява няколко принципно важни становища в контекста на защитата на личните данни по въпроси, свързани с най-актуални събития от обществения живот на Република България.

В началото на 2015 г. Комисията разглежда въпросите, свързани с предоставяне на цялата база данни на Търговския регистър и актуализация на обстоятелствата по чл. 2 от Закона за Търговския регистър (ЗТР) и Наредба № 1 от 14 февруари 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до Търговския регистър. В становището е извършен анализ на понятието „електронна база данни на Търговския регистър“ и е направен извод, че разширителното тълкуване и съответно прилагане на практика на разбирането, че в това се съдържат и електронните образи на документите, въз основа на които са направени вписванията и обявяванията, водят до нарушаване на принципите за обработване и съответно защита на личните данни на физическите лица. КЗЛД се произнася категорично, че документите, въз основа на които са направени вписванията, обявяванията и заличаванията, не са част от Публичния търговски регистър по смисъла на чл. 2, ал. 1, чл. 4, чл. 5 и чл. 11 ЗТР, тъй като по своята същност това не са обстоятелства, касаещи статуса на отделните търговци, а доказателства, че подлежащи на вписване в регистъра обстоятелства са се случили. Предвид посочения факт администраторът на лични данни – Агенцията по вписванията, следва да предприеме технологични мерки за преработване на софтуерните продукти, които позволяват автоматизирания достъп до базата данни на Търговския регистър и достъпване на информация с незаличени лични данни, както и електронни адреси (линкове) до сканираните изображения, съдържащи и подписи на физически лица. В противен случай предоставянето на незаличена информация, съдържаща лични данни, се явява в противоречие с чл. 2, ал. 2, чл. 11, ал. 2 и чл. 13, ал. 6 от ЗТР.

През отчетния период КЗЛД се произнася и по две искания, отправени от синдиките на „Корпоративна търговска банка“ АД (в несъстоятелност).

Първото искане касае законосъобразните действия, които следва да се предприемат по повод публикуване на уебсайта на КТБ АД (н) на списъците на приетите вземания по чл. 64 от Закона за банковата несъстоятелност. Комисията приема, че в списъка на приетите вземания по чл. 64, ал. 1 от ЗБН могат да бъдат посочвани данни за трите имена на правоимащите лица (кредитори, вложители). Без вписване на тази информация списъкът на приетите вземания по чл. 64, ал. 1 от ЗБН не може да постигне целите, за които законът предвижда да бъде съставен. Посочване както на цялото ЕГН, така и на последните четири цифри от ЕГН на правоимащите лица (кредитори, вложители) в списъка на приетите вземания по чл. 64, ал. 1 от ЗБН

противоречи на принципите за обработване на лични данни съгласно чл. 2, ал. 2, т. 3 от ЗЗЛД. Към момента на изразяване на становището законодателят не е разписал нормативни предпоставки за публикуване в интернет на списъка на приетите вземания по чл. 64, ал. 1 от ЗБН. В случай, че списъкът бъде публикуван на интернет страницата на КТБ АД (н), ще се осъществи неправомерно и непропорционално обработване на лични данни относно икономическата идентичност на включените в списъка физически лица. Становището на КЗЛД е, че информацията в официалния сайт на КТБ АД (н) следва да съдържа само съобщение, че списъкът е съставен, както и къде ще бъде на разположение и в какъв срок всеки правоимащ може да се запознае със съдържанието му.

По повод допълнително запитване от синдиките на КТБ АД (н) във връзка с публикуване на списъка по чл. 64 от ЗБН на интернет страницата на КТБ АД (н) Комисията се произнася с допълнително становище, в което е разяснено, че предвид обстоятелството, че в действащото законодателство няма правно основание за публикуване на списъка по чл. 64 от ЗБН, такова би възникнало при евентуална законодателна промяна в посока по-голяма публичност на информацията, относима към производствата по банкова несъстоятелност, като при такава ситуация ще бъде приложима хипотезата на чл. 4, ал. 1, т. 1 от ЗЗЛД – нормативно установено задължение за администратора да публикува конкретна информация, включително лични данни.

Предвид ролята на КЗЛД като надзорен орган, оправомощен да следи за законосъобразното обработване на личните данни на гражданите, през отчетния период Комисията изразява становище и по повод произведените през 2015 г. общи избори за общински съветници и кметове. Със становището КЗЛД дава следните указания към всички участници в изборния процес:

1. Общинските и районните избирателни комисии са администратори на лични данни, но са освободени от задължение за регистрация с решение на КЗЛД, отразено в Протокол № 32 на КЗЛД от 13.08.2014 г.

2. Секционните избирателни комисии се явяват обработващи лични данни по смисъла на чл. 24, ал. 1 от ЗЗЛД и техните правоотношения с администратора на лични данни (общинските избирателни комисии) са уредени с нормативен акт – Изборния кодекс.

3. Партиите и инициативните комитети за издигане на независими кандидати за народни представители, общински съветници и кметове, които се регистрират в съответната районна/общинска избирателна комисия, са администратори на лични

данни и като такива подлежат на регистрация като администратори на лични данни в КЗЛД. Отговорност за действията на инициативните комитети, в качеството им на администратори на лични данни, носят лицата, определени да ги представляват по смисъла на Изборния кодекс. При регистрацията на партиите и инициативните комитети в КЗЛД същите следва да заявят регистрите с лични данни, които обработват, като напр. „Подписки“, „Членове“, „Персонал“, „Застъпници“, „Дарители“, „Контрагенти“, „Видеонаблюдение“, „Пропускателен режим“ и др. в зависимост от различните категории физически лица и целите, за които се обработват данните.

4. Коалициите от партии са администратори на лични данни и като такива подлежат на задължителна регистрация в КЗЛД. Във връзка с обработването на лични данни на физически лица при регистрацията си в КЗЛД коалициите от партии следва да заявят регистър „Подписки“ или подобен, регистър „Кандидати“ или подобен, регистър „Застъпници“ или подобен.

5. Местните коалиции са администратори на лични данни, но поради ограничения кръг от субекти, чиито лични данни обработват, и краткия период, за който съществуват, Комисията ги освобождава от задължение за регистрация. Освобождаването от задължението за регистрация не освобождава местните коалиции от всички други задължения, които имат те в качеството си на администратори на лични данни, съгласно ЗЗЛД, вкл. от контрола на КЗЛД.

6. Наблюдателите като администратори на лични данни подлежат на регистрация в КЗЛД и следва да заявят регистър „Наблюдатели“.

7. ЦИК е необходимо да изисква от политическите субекти да представят информация за актуалното състояние на регистрацията им като администратор на лични данни към датата на насрочване на изборите, но не по-късно от датата на подаване на списъците на избирателите, подкрепящи регистрацията на съответния политически субект за участие в избори.

8. ЦИК е необходимо да изработи указания към районните и общинските избирателни комисии да изискват от инициативните комитети за издигане на независими кандидати да представят информация за актуалното състояние на регистрацията им като администратори на лични данни към датата на регистрация за участие в изборите.

Във връзка с въпросите, свързани с изборното законодателство и обработването на лични данни, през отчетния период КЗЛД се произнася и по искане за предоставяне на достъп до пълния списък на лицата, регистрирани в местните избори 2015 и подали заявление за гласуване с подвижна избирателна кутия за всички населени места от

дадена община. Становището на Комисията е, че информацията, съдържаща се в списъците с три имена на подалите заявления за гласуване с подвижни изборителни кутии по отделни населени места и адресната регистрация на тези лица по постоянен или настоящ адрес, може да доведе до индивидуализиране на конкретните физически лица и като такава попада в определението за „лични данни“ по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗЗЛД. Липсва нормативно основание за предоставяне на достъп до посочените списъци, тъй като нормите на Изборния кодекс не предвиждат специални правила за предварително обявяване и публикуване на списъка по чл. 37, ал. 4 от ИК. Разпоредбата на чл. 42, ал. 1 от Изборния кодекс, разписваща общите норми относно публикуването и обявяването на изборителните списъци, недвусмислено определя каква информация следва да бъде общодостъпна, като в нея не се включва информацията относно постоянния или настоящия адрес на изборителите.

Друго важно становище на КЗЛД, чиито последици се реализират през 2015 г., е изразеното в края на 2014 г. становище, че използването на ЕГН като част от задължителното съдържание на личната ученическа карта, ученическата книжка и ученическата книжка за задочно обучение по смисъла на чл. 65–67 от Наредба № 4 от 16.04.2003 г. за документите за системата на народната просвета, издадена от Министъра на образованието и науката, е незаконосъобразно и следва да бъде преустановено. Във връзка с това КЗЛД издава задължително предписание по смисъла на чл. 10, ал. 1, т. 5 от ЗЗЛД, с което задължава министъра на образованието и науката да предприеме необходимите мерки за премахване от следващата учебна година (2015/2016 г.) на ЕГН от съдържанието на личната ученическа карта, ученическата книжка и ученическата книжка за задочно обучение. Задължителното предписание е връчено за изпълнение на 23.12.2014 г. С оглед срока за изпълнение в резултат от изразеното през 2014 г. становище и издаденото по същото време задължително предписание, смятано от началото на учебната 2015/2016 година, ЕГН не е задължителен елемент от съдържанието на формулярите на личната ученическа карта, ученическата книжка и ученическата книжка за задочно обучение.

През 2015 г. КЗЛД разглежда преписка по искане на председателя на Държавната агенция за закрила на детето, по повод на която в края на 2014 г. е сформирана експертна работна група, включваща представители на Министерството на правосъдието, Министерството на външните работи, Министерството на труда и социалната политика, Агенцията за социално подпомагане, Държавната агенция за закрила на детето и Държавна агенция „Национална сигурност“. ДАЗД сезира Комисията с искане за изразяване на становище по въпроси, касаещи защитата на

лични данни, съдържащи се в изготвяните от дирекциите „Социално подпомагане“ към Агенцията за социално подпомагане социални доклади за положението на деца и/или техни родители.

Предвид обстоятелството, че в социалните доклади се съдържат много лични данни, включително и чувствителни, както и данни за трети лица – родители и близки на проучваното лице, от ДАЗД изразяват притеснения, че предоставянето на тази информация в чужбина от страна на неправителствени организации представлява трансфер на лични данни по смисъла на Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) и че за законосъобразното извършване на тези действия следва да бъдат спазвани правилата, разписани в ЗЗЛД. От ДАЗД посочват, че ролята на неправителствените организации е да осъществяват подкрепа на системата за закрила на детето, но не и пряко да изместват компетентните органи при обмена на въпросната информация по т.нар. случаи на деца с международен елемент.

За да изрази становище, КЗЛД извършва задълбочен анализ на нормативната база, свързана със закрилата на децата, включваща както националното законодателство, така и международните правни актове, регламентиращи тази чувствителна област от обществени правоотношения. С оглед фактите и предоставените материали в хода на административното производство се установява, че липсва правно основание за предоставяне на социални доклади, съдържащи лични данни, от страна на дирекции „Социално подпомагане“, както и от страна на всеки друг държавен орган, осъществяващ закрила на детето в България, на фондация „Международна социална служба – България“ за деца, както и на всяко друго физическо или юридическо лице, включително по случаи с международен елемент.

Съгласно позицията на КЗЛД информация от социалните доклади за конкретни деца може да бъде предоставяна единствено в конкретни случаи за целите на предоставяните от фондация „Международна социална служба – България“ социални услуги на територията на Република България в рамките единствено на получения лиценз за тази дейност след вписване в съответния регистър на АСП на основание чл. 43б, ал. 1 от ЗЗД, и то по отношение само на децата, ползватели на въпросните социални услуги.

Установено е, че липсва правно основание за допълнително обработване, както и за обработване с други цели на получените лични данни освен с цел предоставяне на социални услуги. Агенция „Социално подпомагане“, както и всеки друг държавен орган, няма правно основание да предоставя социални доклади за деца, съдържащи лични данни, на неправителствени организации с цел трансфер на данните в чужбина.

КЗЛД препоръчва на държавните органи, осъществяващи закрила на децата, както и на всяка неправителствена организация, осъществяваща дейност по предоставяне на социални услуги на територията на Република България, да вземат предвид направените в становището заключения с цел законосъобразното обработване на лични данни на деца.

По повод на конкретно разгледания казус, свързан с обmena на лични данни по случаи на деца с международен елемент, експертната работна група достига до решение да бъде направена проверка на неправителствената организация фондация „Международна социална служба – България“. Резултатът от проверката е представен в раздел „Контролна и административнонаказателна дейност“ от настоящия отчет.

Друга голяма група от постъпилите искания за становища от администратори на лични данни, а именно ДАЗД и дирекция „Социално подпомагане“, са свързани с предоставянето на информация по Закона за защита на личните данни и Закона за лицата и семейството. В исканията си родители на деца искат информация, свързана с документи, касаещи лични данни на техните деца. През 2015 г. КЗЛД изразява становища във връзка със случаите, че компетентните органи могат да предоставят исканата със заявлението за достъп до лични данни информация на физическите лица, в качеството им на родители на малолетните лица, на основание чл. 26, ал. 1 от Закона за защита на личните данни във връзка с чл. 3 от Закона за лицата и семейството. Важно е да се има предвид, че изразените становища не може да се смятат за тълкувателна практика при прилагане на ЗЗЛД предвид необходимостта КЗЛД да разгледа всеки казус в неговата конкретика и да се произнесе в открито заседание.

Прави впечатление, че през 2015 г. в КЗЛД постъпват няколко искания от дирекция „Консулски отношения“ към Министерството на външните работи за предоставяне актуалните адреси на български граждани на чуждестранни дипломатически представителства. Поводите са различни – най-често във връзка с изплащане на издръжка на деца; относно заведено наказателно дело; на основание молба за съдействие от здравноосигурителната каса; или във връзка с проведено лечение в чуждестранна болница. Във всички разгледани случаи на Комисията са предоставени съответните вербални ноти на чуждестранните дипломатически представителства като основание за отправените искания. КЗЛД има постоянна практика при разглеждането на такива искания, която се изразява в позицията, че предоставянето на информация относно постоянен и/или настоящ адрес на български граждани на чуждестранните официални представителства във връзка с изпратените вербални ноти до Министерството на външните работи най-често може да се извърши

на основание чл. 4, ал. 1, т. 7 от ЗЗЛД и чл. 106, ал. 2 от ЗГР. Предоставянето на исканата информация – за постоянен и/или настоящ адрес, следва да се осъществи чрез Министерството на външните работи след предварително уведомяване на лицата по чл. 20 от ЗЗЛД.

В друго искане, с което КЗЛД е сезирана от дирекция „Консулски отношения“ към МВнР, е посочено, че в МВнР е постъпило писмо от дирекция „Миграция“ към МВР в отговор на писмо на Посолството на Република Казахстан в София, с което отправят молба за оказване на съдействие за установяването на контактни данни на лица, включително и потвърждаване на тяхното гражданство. В искането се отбелязва, че между Република България и Република Казахстан няма двустранно споразумение, което да регламентира предоставянето на лични данни, както и липсва писмено съгласие на лицата, за които се отнася информацията. Изразено е становище, че предоставяне на тази информация на страната получател следва да се допуска само ако тя осигурява адекватно ниво на защита на личните данни на своя територия и след разрешение на КЗЛД. Отправена е молба за становище до КЗЛД дали получените от дирекция „Миграция“ – МВР, данни могат да бъдат изпратени на посолството на Казахстан съгласно чл. 55, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ).

КЗЛД изразява становище, че специалният закон в случая е ЗЧРБ и правилата относно предоставянето на информация, в конкретния случай лични данни, имат приоритет и дерогират общите правила, разписани в ЗЗЛД. В разглеждания казус не е налична нито една от хипотезите на чл. 55, ал. 1 от ЗЧРБ. В ЗЗЛД, който се явява общ в изложения казус по отношение на ЗЧРБ, е разписана възможността за предоставяне на лични данни в трета държава при съгласие на лицата, за които се отнасят данните – чл. 36а, ал. 7, т. 1 от ЗЗЛД. В този случай е необходимо разрешение от КЗЛД за предоставянето на данните. Предвид изложеното не е налице правно основание за предоставяне на исканите данни на Посолството на Република Казахстан.

Интересен казус е разгледан от КЗЛД по молба на кмета на община Мизия. Поводът е получено в общината искане от директора на Института за етнология на Философския факултет в Карловския университет в Прага, който се занимава дълги години с темата за чехите в България. Целта на този продължителен процес, включващ проучване на място в с. Войводово, община Мизия, е да се изследва периодът на първата половина на ХХ в., когато в селото е имало чешко население. С оглед необходимостта от конкретна информация е отправена молба към кмета на общината да му бъдат предоставени за ползване регистрите по гражданското състояние на с. Войводово от 1900 до 1950 г., по-специално записите в регистрите, свързани с датите

на раждане, смърт и сключване на брак, които биха допринесли за анализирането на брачните модели, механизмите за избиране на брачен партньор и описване на демографските параметри на общността.

В хода на административното производство са изискани гаранции по отношение правата на отделните субекти на данни, засегнати от научното изследване. КЗЛД споделя разбирането, че съществуващите регистри дават възможност на изследователите в различни научни области да придобият съществени познания относно дългосрочното въздействие на редица социални условия, да се разберат историята и културата. Такива цели си поставя и бъдещият Общ регламент за защита на данните. Идеята е да не се издигат пречки пред научните изследвания, а да се насърчава разработването от страна на отделните държави членки на подходящи условия и гаранции по отношение на обработването на лични данни за научни цели. Изследванията в областта на историческото наследство имат своята обществена значимост и с оглед на предприетите технически и организационни мерки на защита на данните могат да се осъществяват в съответствие с принципите за защита на личните данни, разписани в действащото законодателство.

Следва да се отбележи, че на Комисията за защита на личните данни е дадено правомощието при конкретни обстоятелства да разрешава достъпа до регистрите по гражданското състояние на основание чл. 106, ал. 1, т. 3 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР). Именно тази нормативна възможност е възприета от КЗЛД, за да разреши достъпа до регистрите по гражданското състояние на с. Войводово от 1900 до 1950 г. Важно е обаче да се отбележи, че разрешаването на достъпа до публичните регистри за населението не изключва правомощията на Комисията да извършва контрол върху конкретното обработване.

Както и в описания по-горе казус, традиционно КЗЛД получава искания за достъп до Регистъра на населението – Национална база данни „Население“. Прави впечатление обаче, че през отчетния период исканията за разрешаване на достъп на основание чл. 106, ал. 1, т. 3 от ЗГР са значително по-малко в сравнение с предходни години. Това се дължи на факта, че администраторите са запознати с трайната практика на Комисията да разрешава предоставяне на конкретни данни за конкретни физически лица и за конкретно определени законови цели, но не и директен достъп до цялата база данни.

През 2015 г. КЗЛД изразява становище по отношение достъпа на Агенцията по геодезия, картография и кадастър до НБД „Население“ във връзка със създаването на кадастрална карта и кадастрални регистри, както и по отношение на предоставянето на

електронни административни услуги. КЗЛД установява, че е налице правно основание Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ към Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) да предостави достъп до Регистъра на населението – Национална база данни „Население“, на Агенцията по геодезия, картография и кадастър след сключване на споразумение по смисъла на чл. 106, ал. 4 от ЗГР във връзка с Раздел II „Предоставяне на достъп“ от Наредба № РД-02-20-9 от 21 май 2012 г. за функциониране на единната система за гражданска регистрация, издадена от МРРБ.

На основание чл. 106, ал. 1, т. 2 от ЗГР и чл. 4, ал. 1, т. 1 от ЗЗЛД категориите лични данни от Регистъра на населението – Национална база данни „Население“, до които Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ следва да осигури достъп на Агенцията по геодезия, картография и кадастър, са: трите имена, единен граждански номер и постоянен адрес на физическите лица. Посочените данни могат да се използват единствено за целите на кадастъра – при създаването на кадастрална карта и кадастрални регистри, както и при актуализиране на създадените кадастрални карти и регистри. Не следва да се осигурява достъп до данни за настоящ адрес на физическите лица, както и до служебни данни, когато те съдържат лични данни.

Поради специалния ред за предоставяне на данни от Регистъра на населението – Национална база данни „Население“, регламентиран със ЗГР, и поради липса на правно основание по смисъла на ЗЗЛД данните за трите имена, единен граждански номер и постоянен адрес на физическите лица не могат да се използват за други дейности, осъществявани от Агенцията по геодезия, картография и кадастър.

По отношение предоставянето на административни услуги достъпът до Регистъра на населението – Национална база данни „Население“, следва да се осигури на Агенцията по геодезия, картография и кадастър единствено за целите на идентифицирането на физически лица – заявители и/или получатели на електронни услуги по смисъла на чл. 28, ал. 1 от Закона за електронното управление (ЗЕУ) и чл. 55, ал. 1 от Наредбата за електронните административни услуги. Достъпът следва да се ограничи до определени за целта категории от данни – трите имена и ЕГН.

Агенцията по геодезия, картография и кадастър като администратор на лични данни е длъжна да предостави на физическото лице, чиито данни обработва, информация за задължението си по смисъла на чл. 28, ал. 1 от ЗЕУ, а именно да провери самоличността на заявителя чрез достъп до Регистър „Население“ – Национална база данни „Население“, при подаване на заявление по електронен път.

Във връзка с практиката да се произнася по искания на народни представители за достъп до информация, съдържаща лични данни, в кръга на техните правомощия КЗЛД има постоянна практика, като независимо от спецификата на искането изразява винаги своето принципно становище. С оглед гарантиране справедливото обработване на данните и за да бъде постигната целта на ЗЗЛД – гарантиране на неприкосновеността на личността и личния живот, КЗЛД изразява позиция, че администраторът на лични данни следва да предоставя исканите документи, след като личните данни в тях бъдат приведени във вид, който не позволява идентифициране на съответните физически лица, като например заличаване или анонимизиране чрез инициали.

Казус, по който КЗЛД се произнася през 2015 г., свързан с народни представители, е по искане за становище от председателя на Съвета за електронни медии. В искането за становище е посочено, че във връзка с осъществен седмичен мониторинг на една телевизия е констатирано, че в определен период многократно е излъчван клип, в който се разпространяват снимките, телефонните номера и политическата принадлежност на десетима народни представители от Временната комисия по исканията на главния прокурор на Република България за даване на разрешения за възбуждане на наказателни преследвания срещу двама народни представители. КЗЛД изразява становище, че в разглеждания случай по така представената информация публикуваните телефонни номера в съвкупност с данни за народните представители – име, снимка и партийна принадлежност, попадат в обхвата на определението за лични данни и поради това се ползват от защитното действие на ЗЗЛД. Обработването на лични данни за целите на журналистическата дейност (чл. 4, ал. 2 от ЗЗЛД) не се забранява от закона, а дори напротив, тяхното обработване е необходимо за целите на журналистическите разследвания, но само дотолкова, доколкото това не нарушава правото на личен живот на лицето, за което се отнасят данните. Тъй като разпространените телефонни номера са различни от публично оповестените на страницата на Народното събрание за връзка със съответния депутат или парламентарна група и няма информация те да са предоставени за служебно ползване, следва да се направи извод за непропорционално обработване на лични данни под формата на разпространение, с което се нарушава правото на личен живот на лицата, за които се отнасят данните.

Становище на КЗЛД, свързано с баланса между свободата на достъп до информация и правото на защита на личната неприкосновеност, е изразено по искане на председателя на Комисията за борба с корупцията, конфликт на интереси и

парламентарна етика на Народното събрание (КБККИПЕ). В искането се посочва, че по решение на КБККИПЕ е изискана информация от всички областни администрации за продадените от тях държавни жилища в периода 1997–2015 г. Сочи се, че получената информация е обработена в табличен вид с намерение да се публикува на сайта на КБККИПЕ. Въпросът, който се поставя, е дали така представената информация съдържа лични данни и може ли тя да стане публично достояние. Приложена е обработената информация в табличен вид, съдържаща следните колони: пореден номер, заповед – дата и номер, три имена на купувач, заемана длъжност, местонахождение на имота, площ – кв.м, продажна стойност, данъчна оценка, продавач по области. Становището на КЗЛД е, че справка, съдържаща данните за продадените жилища за периода 1997–2015 г. от областните администрации на територията на страната, включваща номера и датата на заповед за придобиване на имота, имена и длъжността на купувача, местонахождението на имота, продажната стойност, данъчната оценка, площта и продавача на имота, води до индивидуализиране на голям обем от физически лица – купувачи на жилища, и като такава попада в определението „лични данни“ по смисъла на ЗЗЛД, тъй като пряко и съществено засяга неприкосновеността на лицата и личния им живот при обработване на личните им данни. Предоставянето на достъп до имената или инициалите на конкретните лица, придобили имоти, чрез публикуването им на сайта на КБККИПЕ се явява прекомерно и непропорционално по смисъла на ЗЗЛД и с оглед целите, за които се обработва този голям обем от информация. В конкретния случай с цел намиране на баланса между обществения интерес и неприкосновеността на личността и личния живот на съответните физически лица, чиито данни се обработват, КБККИПЕ към Народното събрание може да разпространи чрез публикуване на сайта на комисията информация за сделките с държавни жилища в табличен вид по области, съдържаща следните графи – качество на лицата към момента на придобиване на имота – „заемащо публична длъжност“ или „служител на областна администрация“, площ на имота; продажна стойност и данъчна оценка на имота. Тази информация е достатъчна, за да се осигури публичност за реализираните продажби на жилища през периода 1997–2015 г. от областните администрации и да се извърши преценка дали е защитен публичният интерес при продажбата.

Интересно становище, изразено от КЗЛД през 2015 г., е по искане на заместник-министъра на здравеопазването по повод проект на Наредба за проучване на удовлетвореността на пациентите от медицинските дейности, закупувани от Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) (Наредбата). В изпълнение на държавната здравна политика, която се води от разбирането, че пациентът е в центъра

на здравната реформа и неговото мнение е от важно значение при изследване на дейността на лечебните заведения, НЗОК е задължена да извършва проучване на удовлетвореността на пациентите от заплатените от нея здравни услуги. Това е регламентирано в чл. 19, ал. 7, т. 15 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО), който възлага на министъра на здравеопазването да определи с наредба реда, начина и критериите за проучване на удовлетвореността на пациентите. В проекта на наредбата е предвидено оперативните дейности по проучване на удовлетвореността да се извършват от изпълнител с доказан опит в предоставянето на услуги по проучване и анализ на общественото мнение, избран от НЗОК. Предлага се да бъде използван методът на интервю по телефона след изписване на пациента. Интервюто ще се осъществява, когато пациентът е в домашни условия, за да може спокойно и без притеснение да сподели своето мнение. Това предполага работа с данни за пациента (като инициали и телефонни номера). В искането се отбелязва, че ЗЗО съдържа изрична регламентация, според която данни, свързани с личността на осигурения, могат да се използват за упражняване на финансов и медицински контрол, а данни, свързани с изпълнителя на медицинска помощ – за упражняване на контрол по изпълнението на договорите (чл. 68, ал. 1, т. 6 и ал. 2, т. 3 от ЗЗО). Проучването на удовлетвореността на пациентите е форма на контрол и е задължително с оглед изпълнение на санкционните разпоредби на чл. 59, ал. 11, т. 4 и ал. 13 от ЗЗО, съгласно които налагането на финансова санкция се реализира при кумулативно наличие на няколко елемента, един от които е установена системна неудовлетвореност на пациентите от оказаната медицинска помощ.

Становището на КЗЛД е, че обработването на лични данни чрез проучване на удовлетвореността на пациентите от медицинските дейности, свързани с оказаната медицинска помощ, заплащана от НЗОК, по ред, начин и критерии, определени с наредба на министъра на здравеопазването, е допустимо с оглед необходимостта от изпълнение на нормативно установено задължение на администратора на лични данни – НЗОК (чл. 4, ал. 1, т. 1 от ЗЗЛД във връзка с чл. 19, ал. 7, т. 15 от ЗЗО). Администраторът на лични данни – НЗОК, следва да спазва разпоредбите на чл. 5, ал. 2, т. 6 от ЗЗЛД чрез включване в договора с изпълнителя за проучване и анализ на общественото мнение на текстове, съгласно които изпълнителят и неговите служители/анкетъори се задължават да не разпространяват личната информация, станала им известна във връзка с възложеното проучване, както и че получените данни за пациентите ще бъдат използвани само и единствено за целите на това проучване. В договора следва да бъдат предвидени и съответните отговорности и санкции при

неизпълнение на задължението за опазване на тайната на достъпната лична информация. НЗОК следва да спазва и разпоредбите на чл. 19 от ЗЗЛД, като информира предварително респондентите на медицински услуги кой ще разполага с информация за оказаната им медицинска помощ, за каква цел, както и какви данни за тях ще бъдат предоставени на изпълнителя на проучването, а именно: инициали, лечебно заведение и болнична структура, телефонен номер. Администраторът на лични данни сам ще прецени по какъв начин да изпълни задължението си за предварително информиране на пациентите. Например това може да бъде реализирано чрез информационна кампания в медиите, брошури в болници и лекарски кабинети, информационни табели/стикери в медицински заведения и кабинети, както и всякакви други подходящи мерки с цел достигане на информацията до максимален брой лица. Пациентите трябва да бъдат информирани предварително и че при провеждане на телефонното интервю разговорът се записва. С оглед по-голяма правна яснота в наредбата би следвало да се включи текст, който изрично да препраща към ЗЗЛД.

През 2015 г. със свои становища КЗЛД разглежда специфични въпроси, свързани със законосъобразното прилагане на разпоредбите на Закона за електронните съобщения (ЗЕС), в контекста на защитата на личните данни.

Със становище във връзка с искане от предприятие, предоставящо обществени електронни съобщителни услуги, КЗЛД анализира текста на чл. 252, ал. 1 от ЗЕС, съгласно който обработването на трафичните данни се извършва от определени от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, длъжностни лица. Неяснотите при тълкуването на този текст поражда известни проблеми в практиката. В допълнителните разпоредби на ЗЕС не е посочена дефиниция на понятието „длъжностно лице“, във връзка с което от предприятието смятат, че това създава затруднения при обработването на трафичните данни. Разпоредбата на чл. 6, параграф 5 от Директива 2002/58/ЕО гласи, че „обработката на данни за трафик“ „трябва да бъде ограничена до лица, действащи под ръководството на доставчиците на публични комуникационни мрежи и публично достъпни електронни комуникационни услуги“. В искането се излага мнение, че това могат да бъдат както лица в трудово правоотношение, така и други лица, които изпълняват нарежданията на мобилния оператор, т.е. лица, които действат под неговото ръководство. В този смисъл в искането за становище се поставя въпросът дали служители на доставчик на предприятието могат да обработват трафични данни, доколкото те се намират под ръководството на предприятието, изпълняват неговите нареждания и стриктно съблюдают техническите и организационни мерки за защита на трафичните данни от случайно или незаконно

унищожаване, случайна загуба или промяна, или от непозволено или незаконно съхраняване, обработване, достъп или разкриване. Допълнително в искането за становище се отбелязва, че съгласно чл. 261а, ал. 2, т. 3 от ЗЕС достъп до трафичните данни има само „специално упълномощен персонал“. Нормата на чл. 261а, ал. 2, т. 3 от ЗЕС транспонира чл. 7, б. „в“ от Директива 2006/24/ЕО, който гласи, че „данните се подлагат на подходящи технически и организационни мерки, за да се осигури, че до тях може да има достъп само специално упълномощен персонал“. Във връзка с изложеното се извежда заключението, че е възможно специално упълномощени от предприятието лица да имат достъп до трафични данни, при това без да е необходимо те да бъдат в трудово правоотношение с него. В искането се цитира дефиницията на понятието „длъжностно лице“ съгласно чл. 93 от Наказателния кодекс и се допълва, че в новата съдебна практика се налага виждането, че длъжностни лица са и лицата, които изпълняват дейности по т.нар. граждански договори.

Становището на Комисията по изложения казус е, че трафичните данни по смисъла на ЗЕС могат да бъдат обработвани само от определени от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, длъжностни лица – работници или служители в съответното предприятие. Въпросните длъжностни лица следва да имат достъп само до данните, необходими за съответната дейност.

Друго становище, с което КЗЛД се произнася във връзка със законосъобразното приложение на ЗЕС, е по следните въпроси:

1. Потвърждение, че данни, които са съществена част от предоставянето на дадена услуга и попадат в изключението на чл. 246, ал. 2, т. 1 от ЗЕС, не могат да бъдат тълкувани като трафични данни, които трябва да бъдат унищожени според чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС, след изтичането на сроковете по чл. 251б, ал. 1 и ал. 4 от ЗЕС.

2. Да бъде изяснено как следва да се процедира с данни, които попадат едновременно в чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС и чл. 42, ал. 1 от Закона за счетоводството (ЗСч). Според ЗЕС те трябва да бъдат унищожени след 6 месеца, а според ЗСч те трябва да бъдат пазени в многократно надвишаващи 6 месеца срокове.

3. Потвърждение, че се допуска трафичните данни, които трябва да бъдат унищожени според чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС след изтичането на сроковете по чл. 251б, ал. 1 и ал. 4 от ЗЕС, да бъдат съхранявани и след тези срокове в случаите, при които предстои съдебно дело за вземане на задълженията и тези данни ще бъдат изискани като съдебно доказателство до приключване на делото или изтичане на давността на вземането.

Становището на Комисията е, че:

1. В чл. 250б, ал. 1, т. 1–6 от ЗЕС конкретно са изброени данните, спрямо които КЗЛД има специална компетентност да извършва проверки за законосъобразност на съхраняването и унищожаването. Изрично посочените в закона нормативни текстове, касаещи специалната компетентност на КЗЛД, не могат да се тълкуват разширително. Следователно въпросът дали данните по чл. 246, ал. 1 от ЗЕС представляват съществена част от предоставянето на дадена услуга от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, е извън компетентността на КЗЛД.

2. Данните по чл. 251б, ал. 1, т. 1–6 от ЗЕС, които попадат едновременно в чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС и чл. 42, ал. 1 от ЗСч, се разглеждат като данни, които администраторите на лични данни обработват за различни нормативно определени цели – в единия случай за целите на осъществяване на електронни съобщения, а в другия случай – за целите на счетоводното записване на стопанските операции. При положение, че целта на обработване на данните е нормативно определена, администраторите са длъжни да се съобразят и със съответните законово разписани срокове, в които данните следва да бъдат съхранявани.

3. Данните по чл. 251б, ал. 1, т. 1–6 от ЗЕС, които трябва да бъдат унищожени след изтичане на определения в ЗЕС шестмесечен срок, е недопустимо да бъдат съхранявани за други цели и в други срокове, различни от изрично посочените в чл. 251б ал. 2 от ЗЕС – за нуждите на националната сигурност и за предотвратяване, разкриване и разследване на тежки престъпления.

През 2015 г. КЗЛД се е произнесла и със становище, в което се разглеждат въпроси както от технологично естество, така и свързани с нормативните предпоставки за допустимост при обработването на лични данни. На първо място в искането за становище се посочва, че нормата на чл. 2, ал. 1 от ЗЗЛД поставя като предварително условие за класифицирането на дадена информация като лични данни последната да се отнася до физическо лице, което е идентифицирано или може да бъде идентифицирано, т.е. недвусмислено да е или да може да бъде установена неговата самоличност. Изразено е виждането, че по аргумент от противното може да се направи обосновано предположение, че по смисъла на коментираната разпоредба информация, събрана по начин, посредством който е невъзможно еднозначно да се определи кой е нейният титуляр, не следва да попада в обхвата на понятието лични данни. Изтъква се също, че независимо от обстоятелството, че ЗЗЛД не дава легално определение на термина „идентификационен номер“, би могло да се приеме, че по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗЗЛД такъв номер е само този, посредством който безспорно и категорично може да се

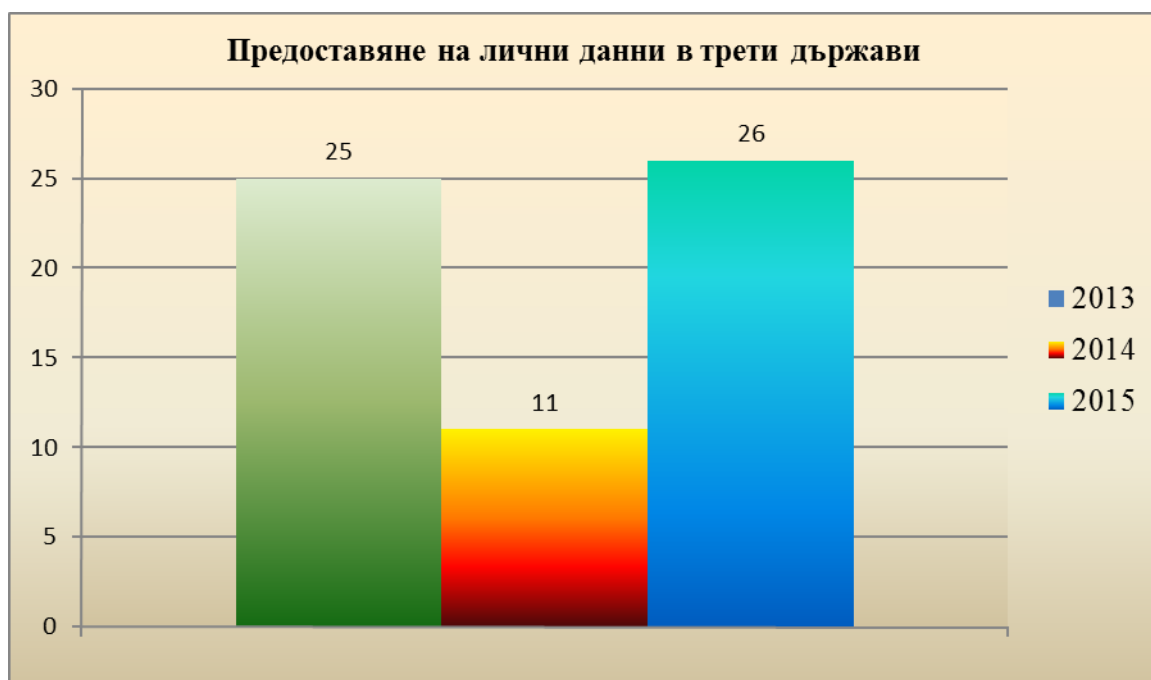
установи самоличността на лицето, ползващо се с последния или фигуриращо в регистрационна система под него, като е изразено виждането, че аналогично, по аргумент от противното, не би следвало информация за номер, посредством който е невъзможно да се идентифицира лицето, което си служи с него, да се третира като лични данни по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗЗЛД. Така например чрез идентификационен номер, какъвто е баркодът, може да се идентифицират дадена стокова единица и нейният производител, но не и купувачът на крайния продукт.

Във връзка с изложеното в искането КЗЛД е помолена да се произнесе по въпроса относно това дали Media Access Control адреса (MAC адрес) попада в обхвата на дефиницията за „лични данни“ и налице ли са основания да се прави аналогия между понятията MAC адрес и IP адрес.

Становището на КЗЛД по изложения казус е, че съгласно легалната дефиниция на чл. 2, ал. 1 от ЗЗЛД лични данни са всяка информация, отнасяща се до физическо лице, което е идентифицирано или може да бъде идентифицирано пряко или непряко чрез идентификационен номер или чрез един или повече специфични признаци, т.е. всяка информация и данни, които самостоятелно или в съвкупност с други данни могат или биха могли в конкретна хипотеза да идентифицират и/или да доведат до еднозначна идентификация на конкретно физическо лице. Дотолкова доколкото MAC адресът може сам или съвместно с друга допълнителна информация и/или данни да доведе до идентификация на конкретно физическо лице, същият може да попадне в категорията „лични данни“ по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗЗЛД. С оглед особеното естество и специфика на двата идентификатора – Media Access Control адрес и IP адрес, между тях не би следвало да се прави аналогия. Във всички случаи, в които Media Access Control адрес може самостоятелно или съвместно с друга допълнителна информация и/или данни да доведе до идентификация на конкретно физическо лице, същият може да попадне в категорията „лични данни“ по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗЗЛД и във връзка с това попада и в обхвата на специфичния надзор, осъществяван от Комисията за защита на личните данни.

VII. Предоставяне на лични данни в трети държави

И през отчетния период се запазва тенденцията за намален брой на исканията за разрешаване на трансфери на лични данни в трети държави по смисъла на ЗЗЛД. Това е вследствие на извършените през 2012 г. промени в Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация, в резултат на което бе облекчен разрешителният режим. В повечето случаи администраторите имат единствено задължение да уведомяват Комисията за всички случаи на извършването на трансфери, основани на стандартни договорни клаузи или решения за адекватност. Във връзка с посоченото през отчетния период в Комисията постъпват 15 уведомления и 11 искания за разрешаване предоставянето на лични данни в трети държави. За сравнение през 2013 г. в КЗЛД са постъпили 13 уведомления и 12 искания за разрешаване на трансфери, а през 2014 г. – 11 искания за разрешаване на предоставянето на лични данни в трети страни (фиг. 13).

Фиг. 13

Един от интересните случаи, по които Комисията се произнася през отчетния период, е поставен от търговско представителство – част от мултинационална корпоративна група. Заявителят отправя искане към КЗЛД за становище относно това дали е необходимо разрешение за трансфер, при условие че данните се прехвърлят в Швейцария от страна на търговско представителство, позиционирано в България, и е

налице последващо прехвърляне на данните от страна на швейцарското дружество администратор към трети лица извън ЕС и ЕИП. Поставен е въпрос и относно това дали е налице трансфер на лични данни, в случай че търговското представителство в България прехвърля лични данни към Швейцария чрез въвеждането на данните директно на сървър на американското дружество, на което швейцарското дружество е възложило съхранението на данните в облак (cloud).

КЗЛД изразява становище, че след прехвърляне на личните данни от страна на търговското представителство в България на швейцарското дружество получателят на данни – швейцарското дружество администратор, носи отговорност за законосъобразното и добросъвестно обработване на данните съобразно критериите, разписани в Директива 95/46/ЕО и нормативните правила на швейцарското законодателство. В случай, че за швейцарското дружество администратор възникне необходимост от последващо прехвърляне на данните, то това ще се извърши съгласно разпоредбите на швейцарското законодателство и под контрола на швейцарските органи за защита на личните данни, без да е необходимо допълнително разрешение на КЗЛД за последващо прехвърляне на данните. Важно задължение на администратора българското търговско представителство (чл. 4, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД и аналогичният текст на чл. 10 от Директива 95/46/ЕО) е да получи предварителното информирано съгласие на съответните физически лица, чиито данни прехвърля в Швейцария, като предварително ги уведоми относно целта, за която данните ще се трансферират. Освен това то следва да предостави на лицата и информация за получателите или категориите получатели на тези данни, което може да включва обработващите данни лица и техни подизпълнители (включително и информация относно обработването в режим на cloud услуги и факта, че сървърът е позициониран в САЩ). Наличието на информирано съгласие гарантира добросъвестно обработване от гледна точка на субектите на данни.

В становището си КЗЛД изразява разбирането, че право на всеки администратор е да определи целите и средствата, чрез които ще обработва личните данни. В случай, че не разполага с технологична възможност да съхранява базата данни в електронен вид, допустимо е администраторът да сключи договор с лице в качеството на „Обработващ лични данни“, което да се задължи от името на администратора да съхранява електронната база данни в режим на cloud услуги. Това обаче не означава, че при въвеждането на личните данни на сървъра на американското дружество трансферът се извършва към САЩ. Данните, предмет на трансфера, се предоставят на швейцарския администратор, който е определил средствата, чрез които ще обработва данните (съхранение на личните данни в cloud).

И през 2015 г. постъпват искания за разрешение на трансфер на лични данни на основание прилагането на т.нар. обвързващи корпоративни правила, които са глобален кодекс за практики, базиран на европейските стандарти за защита на данните. Големите мултинационални компании изготвят свои обвързващи корпоративни правила, които се спазват доброволно от тях, с цел осигуряване на адекватни мерки за трансфер на данни между дружествата в рамките на корпорацията. Създадени са като инструмент за трансфер, алтернативен на стандартните договорни клаузи, като неговата регулация се извършва чрез Работните документи на Работната група по чл. 29. Тъй като този правен инструмент не е познат в българското законодателство, при заявяване на искания за разрешение за трансфер на основание прилагането на обвързващи корпоративни правила КЗЛД разрешава трансфера на данни на основание чл. 36б от ЗЗЛД – въз основа на представените доказателства, удостоверяващи поети договорни ангажименти за това, че администраторът, предоставящ данните, и администраторът, който ги получава, представят достатъчно гаранции за тяхната защита.

Друго важно обстоятелство през отчетния период по отношение трансферите на лични данни е Решението на Съда на Европейския съюз от 6 октомври 2015 г., с което Решение 2000/520/ЕО на Комисията от 26 юли 2000 г. съгласно Директива 95/46 относно адекватността на защитата, гарантирана от принципите за „сфера на неприкосновеност на личния живот“ и свързаните с това често задавани въпроси, публикувани от Департамента по търговия на Съединените американски щати, е обявено за невалидно (решението Сейф Харбър). От съществено значение е заключението на съда, че наличието на решение за адекватност на ЕК не е пречка за надзорния орган на държавата членка да разгледа жалбата на лице по повод защита на неговите права и свободи при обработването на засягащи го лични данни, които са били прехвърлени от държава членка към трета страна, когато то твърди, че действащите в момента право и практики в третата страна не гарантират достатъчна степен на защита, респективно да се произнесе по искане за такъв трансфер на данни. Решението Сейф Харбър има последици както на европейско равнище, така и в международен план. Именно поради това Работна група по чл. 29 от Директива 95/46/ЕО (РГ 29) му обръща особено внимание, като застъпва позицията, че е абсолютно необходимо държавите членки да имат стабилна, колективна и обща позиция относно неговото изпълнение. Значимостта на решението се подчертава с оглед разглеждането и на други подобни случаи, по които вече има висящи дела. В изразена по този повод позиция РГ 29 се обявява категорично против широкомащабното наблюдение и безконтролното обработване на данни и поради това

смята, че съществуващите правни инструменти не са подходящо разрешение на тези проблеми. Трансферите на данни следва да се осъществяват на базата на решения за адекватност, основаващи се на задълбочен анализ на законите на третата страна.

Работната група призова държавите членки и европейските институции да пристъпят спешно към обсъждане на поставените въпроси с американската страна, с цел да се намери най-подходящото политическо, правно и технологично решение, зачитащо основните права за осъществяване на трансфер на лични данни на територията на САЩ. Единственият път, по който такова решение може да бъде постигнато, е пътят на преговорите и междуправителствените спогодби, осигуряващи сериозни гаранции за лицата по отношение обработването на личните им данни. Преговорите, които към момента се водят за ново регламентиране на принципите на Сейф Харбър, биха могли да бъдат добро начало за постигане адекватно ниво на защита на данните, съобразена с основните принципи за тяхното обработване като - необходимост, прозрачност и пропорционалност, при ясно регламентирани механизми за контрол и проследимост.

РГ 29 анализира въздействието на решението на Съда на ЕС. Тя смята, че Стандартните договорни клаузи и Обвързващите корпоративни правила все още биха могли да бъдат използвани като надеждни инструменти за осъществяване на трансфера. За националните надзорни органи остава възможността да изследват отделните случаи и да упражнят правомощията си с оглед защитата на субектите на данни. Работната група по чл. 29 се ангажира, че ако до края на януари 2016 г. не се намери решение по пътя на преговорите със САЩ, европейските надзорни органи ще предприемат всички необходими и подходящи действия, включително координирани действия, по правоприлагане.

Що се отнася до практическите последици от решението на Съда на ЕС, Работната група по чл. 29 смята, че трансферите на лични данни от Европейския съюз към Съединените щати не могат да се основават на вече обявеното за невалидно Решение за адекватност на Европейската комисия 2000/520/ЕО (т. нар. „решение Сейф Харбър“). Във всички случаи трансферите, които продължават да се осъществяват въз основа на „решението Сейф Харбър“, са незаконни. След проведения Съвет „Правосъдие и вътрешни работи“ на 8–9 октомври 2015 г. в Люксембург с оглед значимия отзвук и по инициатива на ЕК се провеждат срещи с администрацията и членове на бизнеса на САЩ, за да се дискутират последиците от решението на Съда, както и евентуалните бъдещи действия, които следва да се предприемат, за да се гарантира правната сигурност.

Досегашната позиция на КЗЛД във връзка с трансфери на лични данни към САЩ е в синхрон с решението на Съда на ЕС. Комисията има трайна практика, че по отношение на цялата територия на Съединените американски щати няма признато адекватно ниво на защита, а такова е налице само по отношение на определени субекти, които са включени в списъка на „Сейф Харбър“ и са декларирали пред Департамента по търговия на САЩ, че ще се придържат към тази рамка, т.е. само конкретните получатели осигуряват адекватни мерки за защита.

VIII. Международна дейност

През 2015 г. КЗЛД не само продължава, но допълнително разширява и задълбочава своята международна дейност. Приоритетните дейности и инициативи през годината в тази област са:

- формулирането и отстояването на българската позиция в процеса на обсъждане на предложения от Европейската комисия законодателен пакет за реформа на правната рамка за защита на личните данни в ЕС, който навлиза в заключителния си етап;

- организация и домакинство на международната конференция „Доверие, неприкосновеност и сигурност на личните данни в цифровия свят“, 17–19 ноември 2015 г., която преминава при голям интерес;

- активно участие на КЗЛД в процеса на самооценка за потвърждаване готовността на България за пълно прилагане на достиженията на правото от Шенген;

- стартиране на подготовката на КЗЛД за изпълнение на ангажиментите, произтичащи от българското председателство на Съвета на ЕС през 2018 г., като част от общата подготовка на държавната администрация.

1. Участие в международни работни групи и подгрупи в областта на защитата на личните данни и в работата на съвместни надзорни органи

През изминалата година дискусиата по предложените от Европейската комисия през януари 2012 г. две законодателни предложения: общ регламент за защита на данните и директива относно защитата на личните данни в полицейската и наказателната дейност, навлиза в решителен етап. Съветът на ЕС приема Общ подход по предложението за регламент през юни 2015 г. и по предложението за директива през октомври 2015 г., след което стартират преговорите с Европейския парламент в рамките на т.нар. триалог. Институциите на ЕС постигат политическо съгласие за окончателно приемане на двата акта до края на 2015 г., което води до многократно увеличаване на броя на заседанията на водещата работна група „Обмен на информация и защита на данните“, формат „Защита на данните“. КЗЛД полага всички усилия, за да осигури своевременно и аргументирано формулиране и изразяване на българската позиция. Отчитайки в пълна степен своята отговорност в тази област, Комисията съдейства за ясното позициониране на България сред държавите членки, които последователно настояват за надграждане и повишаване на досегашните стандарти за

защита на личните данни на гражданите, като в същото време проявява и необходимата гъвкавост с оглед постигането на компромис между всички участници в процеса.

През отчетния период продължава участието на представителите на КЗЛД в дейността на Работната група по чл. 29 от Директива 95/46/ЕО за защита на физическите лица при обработване на лични данни и за свободното движение на тези данни, както и в подгрупите към нея, по-специално в „Бъдеще на неприкосновеността“, „Граници, пътуване и правоприлагане“ и „Технологии“. По този начин Комисията дава своя принос към дискусиите и общите позиции на националните надзорни органи по някои от най-актуалните въпроси в областта на личните данни, като преговорите по Общия регламент и директивата, решението на Съда на ЕС относно трансферите на лични данни към САЩ по Сейф Харбър, създаването на европейска система за резервационни данни за пътниците за противодействие на тероризма и тежката престъпност, общи насоки за прилагането на решението на Съда на ЕС относно заличаването на информация в Google и др.

През 2015 г. КЗЛД участва и в редица заседания на специално създадените съвместни надзорни органи и координационни групи по надзор, които се ръководят от Европейския надзорен орган за защита на данните и се състоят от представители на националните органи за защита на личните данни на страните – членки на Европейския съюз: Съвместния надзорен орган на Европол, Съвместния надзорен орган „Митници“, Координационните надзорни групи на Шенгенската информационна система (ШИС II), Визовата информационна система (ВИС), Евродак, Митническата информационна система (МИС) и Информационната система за вътрешния пазар. С оглед обстоятелството, че въпросните широкомащабни информационни системи на ЕС съдържат лични данни на много голям брой лица – граждани на ЕС и на трети страни, упражняването на ефективен и редовен надзор върху тях от независими органи е един от основните механизми за гарантиране законосъобразното обработване на информацията и спазване на основните права.

2. Участие в международни конференции в областта на защитата на личните данни

Международните конференции в областта на личната неприкосновеност и защитата на личните данни са важен инструмент за обмен на знания, добри практики и идеи, както и за насърчаване на партньорството и взаимодействието между различните надзорни органи, другите публични институции, бизнеса и академичните и научните среди. През 2015 г. КЗЛД участва в поредица от подобни форуми, сред които 37-ата

международна конференция на органите по защита на личните данни в Амстердам, Холандия; Европейската конференция на органите по защита на данните в Манчестър, Великобритания; Конференцията на органите за защита на данните на Централна и Източна Европа в Дуръс, Албания, Годишната среща по сътрудничеството в областта на правоприлагането в Отава, Канада; Конференция на Съвета на Европа EuroDIG в София и др.

Следва да бъде отбелязана трайната тенденция, особено през последната година, председателят и членовете на КЗЛД да бъдат канени не само като участници, но все по-често и като основни лектори на различните форуми, което е ясна и обективна индикация за нарастващия международен авторитет на българския надзорен орган.

На 18 и 19 ноември 2015 г. в София по инициатива на КЗЛД се провежда Международна конференция „Доверие, неприкосновеност и сигурност на личните данни в цифровия свят“. Във форума участват над 150 представители на институции и органи на Европейския съюз, на национални органи за защитата на личните данни от страни – членки на ЕС и региона, държавни институции, неправителствени организации, български и чуждестранни академични среди, представители на бизнеса. Почетни гости на конференцията са Европейският надзорен орган по защита на данните, Джовани Бутарели и омбудсманът на Република България Мая Манолова. Организаторите – Комисията за защита на личните данни и Българската асоциация за управление на хора, реализират събитието с партньорската подкрепа на Google, Vivacom, „ТехноЛогика“, Microsoft Bulgaria, Oracle Bulgaria, ePay, „Рувекс“ АД, Българската асоциация по информационни технологии (БАИТ), прилагайки на практика принципа на публично-частно партньорство.

Първият ден на конференцията е посветен основно на юридически аспекти и стратегически виждания за изграждане на неприкосновеност в дигиталната ера. Вторият ден на конференцията е насочен основно към практиките за гарантиране на сигурност и спечелване на доверие, както и за защита на личните данни в цифровия свят. Специално внимание е обърнато на принципа за отчетност. В рамките на конференцията се провежда и бизнес закуска на тема „Да намерим партньор за успешния проект“, на която в неформална среда са обсъдени възможностите за реализацията на съвместни проекти в областта на защитата на личните данни.

Пълна информация за конференцията е достъпна на специално разработената интернет страница: <https://cpdp.bg/conference/>. Предоставените материали ще бъдат публикувани през 2016 г. в периодично електронно издание – информационен бюлетин на КЗЛД.

3. Дейности, свързани с прилагане на достиженията на правото от Шенген

Дейността на КЗЛД по въпросите на Шенген през отчетния период се развива в две основни насоки: принос към процеса на самооценка на компетентните български институции за потвърждаване готовността на България за пълно прилагане на достиженията на правото от Шенген и участие в мисии за оценка на държави – членки на Шенгенското пространство, в областта на защитата на личните данни.

В хода на дейността по самооценка по Шенген през 2015 г. КЗЛД подробно отговаря на въпросите в областта на защитата на личните данни, включени в стандартния въпросник в съответствие с чл. 9 от Регламент № 1053/2013 на Съвета за създаването на механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген и за отмяна на решението на изпълнителния комитет от 16 септември 1998 г. за оценка и прилагане на Споразумението от Шенген. Във въпросника подробно е представена информацията относно надзорния орган върху Националната Шенгенска информационна система (Н.ШИС) – КЗЛД, неговата обезпеченост с човешки, финансови и технически ресурси и предприетите дейности по обучение на личния състав. Включена е статистика относно извършените през последните 5 години проверки на институциите, обработващи лични данни и/или имащи достъп до данни в Н.ШИС, както и техническите и организационните мерки, които се прилагат във връзка със защитата на данните.

В междуведомствения план с мерки в областта на защитата на личните данни са включени задачи относно провеждане на ежегодни обучения на служители на Главна дирекция „Гранична полиция“ на МВР и дирекция „Консулски отношения“ на МВнР в областта на защитата на личните данни, актуализиране на публично достъпната информация на интернет страниците на съответните институции, свързана с упражняването на правата на физическите лица, изготвяне на информационно-образователни материали, предназначени за гражданите с цел повишаване на тяхната информираност по въпросите на защитата на личните данни в ШИС II. В края на отчетния период в КЗЛД е създадена вътрешна организация с цел изпълнение на посочените мерки в указанията в плана срокове.

През 2015 г. КЗЛД за първи път се включва със свои представители в експертните екипи за оценка по Шенген на Белгия, Германия, Холандия и Лихтенщайн. В този контекст определянето на г-жа Мария Матева, член на КЗЛД, за ръководител на мисията за оценка на Холандия е категорична оценка за професионализма и авторитета

на българския надзорен орган. В края на отчетния период г-н Цанко Цолов – член на КЗЛД, е избран за член на международния екип по оценка по Шенген на Италия, която ще се осъществи през първото тримесечие на 2016 г.

4. Подготовка на КЗЛД за българското председателство на Съвета на ЕС през 2018 г.

КЗЛД участва активно в процеса на подготовка на държавната администрация за изпълнение на ангажиментите, произтичащи от българското председателство на Съвета на ЕС през 2018 г. Комисията ще бъде водещо ведомство по отношение на Работна група „Обмен на информация и защита на данните“, формат „Защита на данните“, като ще излъчи председател, заместник-председател и експертен екип. Работата по подготовката за българското председателство ще продължи и през следващите отчетни периоди.

В рамките на българското председателство КЗЛД е заявила желание и готовност да поеме домакинството на 40-ата международна конференция на органите по защита на данните и неприкосновеността на личния живот през есента на 2018 г., която се явява един от най-значимите и авторитетни международни форуми, посветени на защитата на личните данни.

5. Други дейности в международен план

В допълнение към участието си в различните работни органи и координационни групи в рамките на ЕС КЗЛД обръща специално внимание на сътрудничеството и споделянето на опит с надзорните органи от страните от региона. През отминалата година КЗЛД е домакин на учебно посещение на експерти от Националната агенция за защита на личните данни на Република Косово в изпълнението на проект „Подпомагане на институциите на Косово в областта на защитата на личните данни“, финансиран със средства от предприседнителната помощ на Европейския съюз. Косовските експерти са запознати с дългогодишната практика на КЗЛД, свързана с извършването на надзор над обработването на данни в здравния сектор, в банковия сектор, прилагането на изборното законодателство, както и трансфера на лични данни до трети лица и със запазването на трафични данни. Представителите на косовския орган по защита на данните са запознати с процедурите и принципните решения в общоевропейската процедура по приемане на новото общностно законодателство в сферата на защитата на личните данни, процес, в който експертите на КЗЛД имат ключова роля.

В края на 2015 г. главният секретар на КЗЛД е номиниран за старши краткосрочен експерт в изпълнението на същия проект за изграждане на административен капацитет на органа по защита на данните на Република Косово. В изпълнение на проекта EuropeAid/133806/C/SER/XK главният секретар на КЗЛД осъществява цялостен преглед на длъжностните характеристики на служителите в Националната агенция за защита на личните данни на Република Косово и разработва Стратегия за развитие на човешките ресурси в косовския орган по защита на данните.

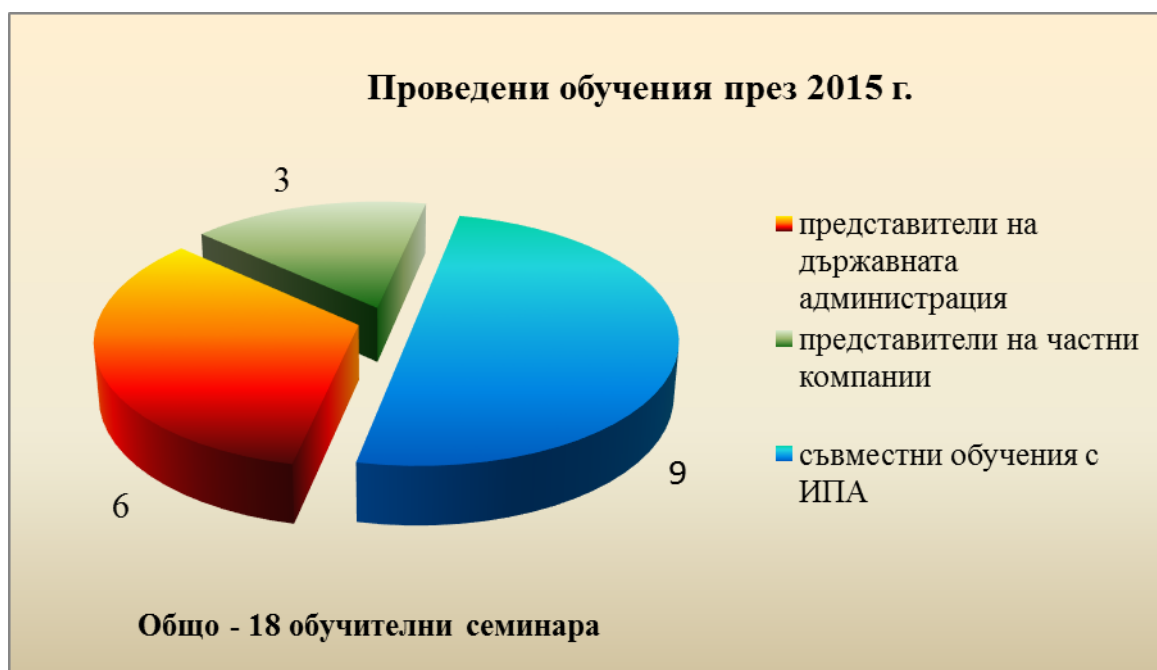
IX. Обучение в областта на защитата на личните данни

През 2015 г. КЗЛД поставя превенцията във фокуса на своята дейност. Един от основните инструменти за прилагането на политиката по превенция е провеждането на обучения, предназначени за администратори и обработващи на лични данни. Това е нормативно установена дейност на КЗЛД, заложена в чл. 10 от Закона за защита на личните данни, която Комисията систематично развива през годините.

За 2015 г. в годишния план за обучение са включени администратори на лични данни, които отговарят на следните критерии:

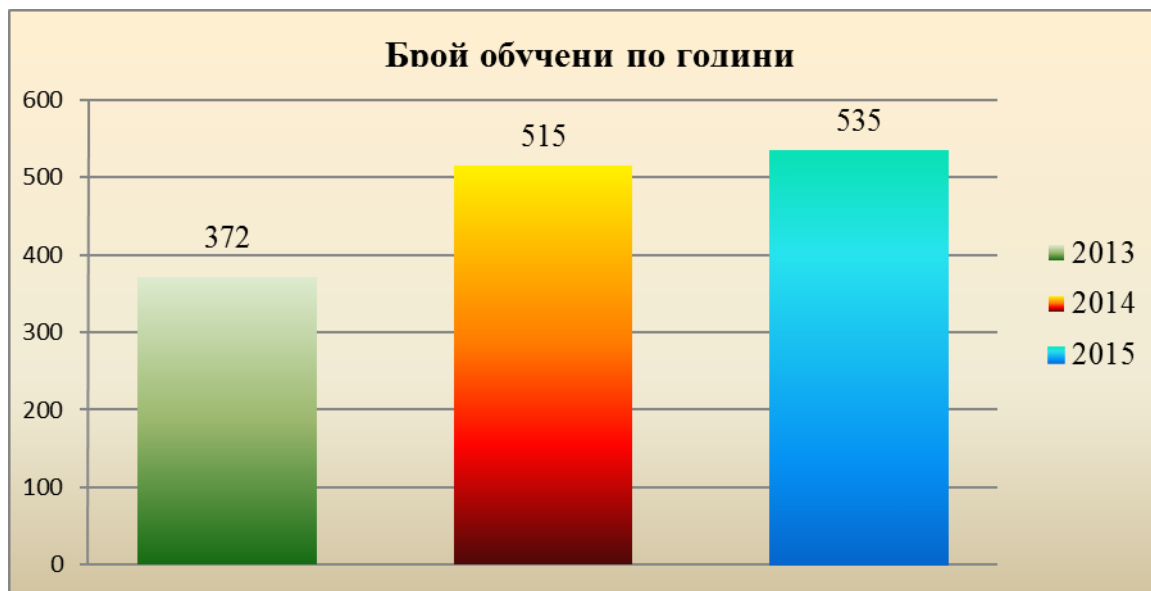
- администратори, чиято дейност е с висока обществена и социална значимост;
- администратори, за които в хода на проучването на потребностите от обучение е идентифицирана необходимост от професионална подготовка в областта на защитата на личните данни;
- администратори, чийто предмет на дейност е свързан с обработване на чувствителни лични данни.

Общо за 2015 г. са проведени 18 обучителни семинара с 535 участници. От тях 6 са за представители на държавната администрация, 3 за представители на частни компании, а 9 обучения са организирани съвместно с Института за публична администрация (ИПА) (фиг. 14).

Фиг. 14

За сравнение през 2013 г. са проведени 10 семинара, в които са обучени 372 обучаеми, а през 2014 г. – 19 обучения, в които са взели участие 515 човека (фиг. 15).

Фиг. 15

1. Оценка на обученията и тенденции за развитие

През годината Комисията надгражда досегашния си богат опит в сферата на обучението. Обучителната програма бива обогатена с теми, касаещи практиката на Съда на Европейския Съюз и някои нови моменти и тенденции за развитие в сектора, като например въпросите, свързани с големи данни и интернет свързани устройства. Доразработени са практическите упражнения за обучаемите, обогатени са казусите, които им се представят. Това води до поддържане на високо ниво на удовлетворение от представената проблематика, изразено впоследствие от участниците в обучението чрез анкетите за обратна връзка.

През годината са получени 138 анкети за обратна връзка от страна на участници в обучителните семинари (фиг. 16). Половината от тях (50%) определят проведеното обучение като отлично, 37% като много добро и едва 13% като добро (нито един обучаем не е избрал най-ниската оценка „задоволително“). Това, което най-много се харесва на обучаемите, са практическите примери и казуси (32%), следвани от компетентността на лекторите (10%) и практическата приложимост на обучението (8%). Препоръките в анкетите са насочени най-вече към провеждане на последващи

обучения за затвърждаване и надграждане на придобитите знания, както и за увеличаване продължителността на обучителния курс.

Фиг. 16

2. Обучения за представители на държавната администрация

Една от основните цели на КЗЛД при осъществяване на нейната дейност е осигуряване спазването на ЗЗЛД от страна на администраторите на лични данни. През 2015 г. са обучени администратори, които обработват голям обем лични данни като Националната агенция за приходите, Министерството на образованието и науката, включително такива обработващи голям обем чувствителни лични данни, като например Националната здравноосигурителна каса и Агенцията за социално подпомагане. Проведено е и изнесено обучение за администратори от област Бургас, както и обучение за служители на Централната избирателна комисия, във връзка с множеството жалби срещу политически партии, получени през 2014 и 2015 г.

3. Обучения съвместно с Института по публична администрация

И през тази година е продължена традицията за организиране и провеждане на съвместни обучения с ИПА. Обучението по защита на личните данни присъства в каталога на института и се радва на засилен интерес от страна на администраторите на лични данни. През годината са проведени 9 обучения съвместно с ИПА, които обхващат изключително широка гама от обучаеми, сред които представители на

местни, общински и областни администрации, кметове на общини, Държавна агенция „Технически операции“, Инспекцията по труда, Агенцията по заетостта. Всички те са запознати с основните въпроси, свързани с правната рамка, правата на физическите лица и задълженията на администраторите, минималните мерки за защита, както и практически казуси от работата на Комисията.

4. Обучения за частни компании

И през 2015 г. са проведени обучения за големи администратори на лични данни от частния сектор, както и за такива, които обработват специфичен набор от данни. Обучени са служители на „Мобилтел“ ЕАД, „Виза хендлинг сървисиз“ и представители на компаниите за бързи кредити, обединени в Асоциацията за отговорно небанково кредитиране.

5. Проучване на нуждите от обучение на администраторите на лични данни и гражданите

Една от дейностите, които Комисията извършва през последните години, паралелно с провеждането на обучения, е проучването на обучителните нужди на администраторите на лични данни и гражданите. Резултатите от дейността се използват при съставяне на годишния план за обучение и при моделирането и адаптирането на учебната програма към нуждите на целевите групи.

- Проучване на нуждите от обучение на администраторите на лични данни

По отношение на познаването на Закона за защита на личните данни по-голямата част от администраторите заявяват, че са запознати в детайли с него (52%), а едва 5% признават, че нямат дори бегла представа какво гласи той. Над 3/4 от администраторите са наясно със задълженията, които имат по закон, както и с правата на физическите лица по отношение на личните им данни. Въпреки че само 1/3 от анкетираните са срещали трудности при обработването на лични данни, 84% от попълнилите анкетите на КЗЛД смятат, че е необходимо провеждане на обучения по защита на личните данни за служителите им. Администраторите посочват, че обучението следва да се проведе под формата на лекции и семинари и да бъде с продължителност от поне един ден. Те също така желаят да получават информационни материали, като за целта предпочитат електронни носители.

- Проучване на потребностите от обучение на гражданите

Резултатите от проучването, осъществено сред гражданите, са сходни, но все пак имат някои различия. Едва 35% от гражданите твърдят, че познават в детайли ЗЗЛД,

срещу 49%, които имат само бегла представа за него. Все пак 60% са убедени, че знаят какво се включва в понятието „лични данни“, а 47% имат основни знания относно това как следва да се защитават личните данни. На този фон 72% от анкетиранияте граждани са запознати с правата си по отношение защитата на личните данни, но едва 15% са се възползвали от тях при контакти си с администратори, въпреки че 40% смятат, че в даден момент техните права са били нарушени. Значителен процент от гражданите (66%) биха желали да получават информационни материали, свързани със защитата на личните данни, като 62% предпочитат това да се случва по електронен път. Болшинството от анкетиранияте (80%) са на мнение, че Комисията за защита на личните данни би следвало да има по-широко медийно присъствие.

Х. Реализация на проекти с национално и международно финансиране

Отчетният период, обхващащ 2015 г., е поредната година, в която Комисията развива активна проектна дейност. Успешно завършени са 2 от проектите на Комисията, финансирани от Оперативна програма „Административен капацитет“. Продължава работата по проект „Създаване на Национално звено за събиране и обработване на резервационни данни за пътниците в Република България“, финансиран в рамките на Специфична програма „Превенция и борба с престъпността“ (ISEC) на Европейската комисия.

1. Проекти по Оперативна програма „Административен капацитет“

Оперативна програма „Административен капацитет“ е основната програма, в рамките на която Комисията развива своята проектна дейност. Общо изпълнените проекти на КЗЛД по ОПАК са 5, два от които приключват през 2015 г.

„Повишаване на квалификацията и надграждане на уменията и компетенциите на служителите на КЗЛД за по-ефективно и ефикасно изпълнение на задълженията им“, Оперативна програма „Административен капацитет“

Проектът е част от политиката на КЗЛД за инвестиция в човешките ресурси и за подобряване на услугите, които администрацията предоставя на гражданите и бизнеса. Неговата цел е провеждане на обучения за служителите на Комисията, които да подобрят техните професионални компетенции. Той се явява надграждащ на други два проекта, по които през 2013 и 2014 г. са обучени мнозинството от служителите на КЗЛД. Проектът включва обучения, които трябва да отговорят на конкретни нови предизвикателства и проблеми в сектора на защитата на личните данни и да подпомогнат служителите на Комисията за повишаване нивото на тяхната професионална подготовка. Сред обучителните теми присъстват управлението на риска, стратегическо планиране, комуникация с институциите на ЕС, бюджетно програмиране, административно регулиране, прилагане на комплексно административно обслужване.

Общата продължителност на проекта е заложена за 12 месеца, като проектните дейности са изпълнени на 10-ия месец. Общата стойност по сключения договор за финансиране е 158 068,40 лв., от които са усвоени 130 191,01 лв., което представлява 82% от договорената сума (т.е. направената икономия възлиза на почти 1/5 от

стойността по договор). В различните обучения участие вземат 57 от служителите на Комисията, което на практика представлява над 3/4 от администрацията на институцията (много от служителите вземат участие в няколко обучения).

В рамките на проекта са изпълнени следните дейности:

- Сформиране на екип за управление на проекта.
- Организиране и провеждане на обучение (training of trainers) за 50 служители от специализираната администрация на КЗЛД в областта на управление на риска с цел последващо запознаване и обучение от тяхна страна на администраторите на лични данни. По тази дейност са обучени 39 човека, като сумата на обучението е 44 226 лв.

- Организиране и провеждане на обучение за 30 служители от специализираната администрация на КЗЛД в областта на стратегическото планиране, анализ и оценка по изготвяне и прилагане на законодателството в областта на защита на личните данни. В рамките на тази дейност са обучени 26 човека на стойност 21 684 лв.

- Организиране и провеждане на 2 (две) обучения за общо 25 служители от специализираната администрация на КЗЛД в областта на по-ефективната комуникация с институциите на Европейския съюз, разработването на комуникационни стратегии и провеждането на информационни кампании, както и за работа с бази данни – работа със софтуер за управление на бази данни (MS Access). Тук са обучени 24 човека за 40 176 лв.

- Организиране на участия в обучения към Института по публична администрация за 26 служители от общата администрация на КЗЛД за повишаване на квалификацията и компетенциите им при изпълнение на преките им задължения. Обученията в рамките на тази дейност се предоставят от Института по публична администрация и касаят управлението на човешките ресурси, комплексното административно обслужване, счетоводното приключване на годината и др. Разходите за тази дейност възлизат на 2920 лева. По нея са обучени 16 служители от общата администрация на Комисията.

- Информация и публичност – в рамките на тази дейност са проведени 2 пресконференции, публикувани са 2 публикации в национални медии, изработени и разпространени са рекламни материали по проекта.

- Дейности, свързани с цялостното управление и отчитане на проекта – те включват всичко, което екипът извършва за успешното изпълнение на проекта – планиране и управление, отчитане, мониторинг, популяризиране.

„Усъвършенстване и разширяване на електронните услуги, предоставяни на бизнеса и гражданите от Комисията за защита на личните данни и интегрирането им с Единния портал за достъп до електронни административни услуги“

Изпълнението на този проект е част от действията на КЗЛД по изпълнение на държавната политика за развитие на електронното правителство. Общата цел на проекта са подобряване на административното обслужване на бизнеса и гражданите от страна на КЗЛД чрез разширяване на предлаганите електронни услуги, оптимизиране на съществуващите и интегрирането им с Единния портал за достъп до електронни административни услуги. Специфичните цели включват:

- Разработване и внедряване на нови модули и функционалности към Информационната система за електронна регистрация на администратори на лични данни;

- Усъвършенстване и оптимизиране на съществуващите функционалности на информационната система за електронна регистрация на администратори на лични данни с оглед осигуряване на интеграция с Единния портал за достъп до електронни административни услуги и оперативна съвместимост с други системи на държавната администрация;

- Улесняване на гражданите и бизнеса в изпълнение на задълженията им, свързани със защита на личните данни, чрез оптимизиране и автоматизиране на важни процеси по прилагане на изискванията на нормативната уредба за защита на личните данни.

Продължителността на проекта е 18 месеца. Сумата по сключения договор възлиза на 391 089,38 лв., като проектните дейности са изпълнени в цялост за 337 794,01 лв. (т.е. направена е икономия от 53 295,37 лв.). Изпълнението на проекта включва следните дейности:

- Организация и управление на проекта;
- Разработване на инструментариум за извършване на оценка на нивото на въздействие, определяне на мерките за защита на личните данни от АЛД и за извършване на инспекции от КЗЛД;
- Разработване и внедряване на нови и осъвременени функционалности на eРАЛД;
- Информация и публичност;
- Одит на проекта.

Проектът е иновативен за административната структура на КЗЛД, тъй като включва интеграция на електронни услуги, предоставяни от комисията, към Единния портал за предоставяне на електронни административни услуги. Електронните услуги, предоставяни от КЗЛД чрез Единния портал за предоставяне на електронни административни услуги, са:

- Справка за вписани администратори на лични данни;
- Справка за освободени от регистрация администратори на лични данни;
- Справка за отказана регистрация;
- Подаване на заявление за регистрация на администратор на лични данни;
- Подаване на уведомление за актуализация на въведени данни в електронния регистър на администраторите на лични данни;
- Подаване на заявление за заличаване на администратор на лични данни;
- Подаване на жалба;
- Подаване на сигнал;
- Подаване на искане за становище.

2. Проект по програма „Превенция и борба с престъпността“

От 2014 г. КЗЛД е партньор на Държавна агенция „Национална сигурност“ в рамките на проект „Създаване на Национално звено за събиране и обработване на резервационни данни за пътниците в Република България“, финансиран от Специфична програма „Превенция и борба с престъпността“ (ISEC) на Европейската комисия. Проектът цели изграждането, както и нормативно и техническо обезпечаване на функционирането на специализирано звено в рамките на агенцията, което да събира и обработва резервационни данни с цел защита на националната сигурност. Комисията участва активно в изготвянето на нормативните правила за функциониране на звеното с цел осигуряване спазването на европейската и националната правна рамка в сферата на защитата на личните данни.

Проектът приключва през 2016 г.

XI. КЗЛД – наблюдаващ орган относно сигурността на данните съгласно Закона за електронните съобщения

1. Статистика и анализ на исканията за достъп до трафични данни

КЗЛД е надзорен орган във връзка с разпоредбите на Закона за електронните съобщения (ЗЕС) относно задържането и достъпа до трафични данни. В изпълнение на разпоредбата на чл. 261а, ал. 5 ЗЕС Комисията за защита на личните данни ежегодно, до 31 май, предоставя на Народното събрание и на Европейската комисия обобщена статистическа информация относно случаите на предоставяне на трафични данни на компетентните органи за нуждите на националната сигурност и за предотвратяване, разкриване и разследване на тежки престъпления. Тя се изготвя въз основа на постъпилите данни от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, относно:

- случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи;
- времето, изтекло от началната дата на съхранението до датата, на която компетентните органи са поискали предаването на данните;
- случаите, при които не е могло да се отговори на искането за данни.

През отчетния период 83 предприятия подават информация в КЗЛД.

По данни от Публичния регистър на предприятията, уведомили Комисията за регулиране на съобщенията за намеренията си да осъществяват обществени електронни съобщителни услуги (чл.33, ал.1, т.1 от ЗЕС), броят на предприятията към март 2015 г. е 1160. Прави впечатление, че и през този отчетен период се запазва тенденцията броят на предприятията, които изпълняват задължението си за предоставяне на КЗЛД на ежегодна статистическа информация, да не съответства на общия брой задължени субекти. Тази трайна тенденция би могла да се дължи на евентуално тълкуване от задължените лица, че законовото им задължение възниква единствено при наличие на постъпило конкретно искане за достъп до информация през отчетната година.

Въз основа на предоставената информация от предприятията могат да бъдат обобщени следните статистически данни съгласно изискванията на чл. 261а, ал. 4, т. 1–3 от ЗЕС:

- случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи по чл. 250б, ал. 1 и чл. 250в, ал. 4, са общо 10 7769;
- времето, изтекло от началната дата на съхранението до датата, на която компетентните органи са поискали предаването на данните, е предимно 3 (три) месеца;

- случаите, при които не е могло да се отговори на искането за предоставяне на трафични данни, са 705.

През отчетния период КЗЛД е сезирана от председателя на Комисията за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данни по Закона за електронните съобщения (ККССПИСРСДДЗЕС) към Народното събрание на Република България с молба за становище по приложения към писмото Закон за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения. Законопроектът касае изменения и допълнения във връзка с обявените от Конституционния съд за противоконституционни разпоредби на чл. 250а–250е, чл. 251 и чл. 251а от ЗЕС. При отчитане на мотивите на решението на Съда на Европейския съюз (ЕС) по съединени дела С-293/12 и С-594/12, с което Директива 2006/24/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за запазване на данни, създадени или обработени във връзка с предоставянето на обществено достъпни електронни съобщителни услуги или на обществени съобщителни мрежи, и за изменение на директива 2002/58/ЕО (Директива 2006/24/ЕО) е обявена за невалидна и Решение № 2 по конституционно дело № 8/2014 г. на Конституционния съд на Република България, КЗЛД изразява становище относно необходимостта и допустимостта на съхранението на трафични данни, пропорционалността на предложените мерки в законопроекта, целите на съхранение на трафични данни, обхвата на мерките спрямо лицата, условията за достъп до данните, срока на съхранение на данните, задължението за унищожаване на трафичните данни и справките от тях, мерките за ефективен контрол върху обработването на трафични данни.

2. Нови правомощия на КЗЛД след влизането в сила на измененията и допълненията в ЗЕС

С влизането в сила за законовите изменения КЗЛД получава правомощия и задължения във връзка с унищожаването на съхранени данни след изтичане на законовия срок (чл. 251ж от ЗЕС). В изпълнение на този ангажимент КЗЛД приема образец на протокол по чл.251ж, ал. 1 от ЗЕС за унищожените от предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги данни. В КЗЛД е създаден и се поддържа регистър на получените протоколи от предприятията за унищожените данни с оглед упражняване на ефективен текущ и последващ контрол.

На фиг. 17 е представена статистическа информация относно получените след влизането в сила на промените (31.03.2015 г.) в ЗЕС протоколи. Тук също прави

впечатление, че броят на предприятията, които изпълняват задължението си за предоставяне на КЗЛД ежесечно протоколи по чл.251ж, ал. 1 от ЗЕС за унищожените данни, не съответства на общия брой задължени субекти. Тази тенденция би могла да се дължи на посоченото по-горе евентуално тълкуване от задължените лица, че законното им задължение възниква единствено при наличие на постъпило конкретно искане за достъп до информация през отчетната година.

Фиг. 17

В съответствие с политиката си на откритост и партньорство през 2015 г. КЗЛД провежда серия от срещи с предприятия, предоставящи електронни съобщителни услуги, по време на които са обсъдени промените в ЗЕС и мерките за изпълнение на задълженията, произтичащи от тях.

3. Изпълнение на Регламент (ЕС) № 611/2013 г. на Европейската комисия относно мерките, приложими за съобщаването на нарушения на сигурността на личните данни

На основание Регламент (ЕС) № 611/2013 г. на Европейската комисия от 24 юни 2013 г. относно мерките, приложими за съобщаването на нарушенията на сигурността през отчетния период, е разработена софтуерна система за следене, докладване и обработване на събития, свързани с нарушаване сигурността на личните данни. С въвеждането на системата в експлоатация се цели:

- осигуряване на бърз и удобен достъп на доставчиците на публичнодостъпни електронни съобщителни услуги за регистриране на съобщения, свързани с нарушаване сигурността на личните данни, чрез използване на разработеното за целта интернет приложение;

- осигуряване на бърз и удобен достъп на доставчиците на публичнодостъпни електронни съобщителни услуги за предоставяне на КЗЛД протоколи за унищожените през предходния месец данни;

- повишаване оперативността на управлението, както и ускоряване протичането на информационните процеси в КЗЛД;

- намаляване на времето и необходимите ресурси за обработка на получените съобщения за нарушения;

- намаляване на времето и необходимите ресурси за обработка на получените протоколи за унищожените през предходния месец данни;

- намаляване на времето и необходимите ресурси за изготвяне на справки.

По силата на чл. 261в от ЗЕС в случай на нарушение на сигурността на лични данни предприятието, предоставящо обществени електронни съобщителни услуги, уведомява Комисията за защита на личните данни в тридневен срок от установяване на нарушението. Когато нарушението може да повлияе неблагоприятно на лични данни или на неприкосновеността на личния живот на абонат или на друго лице, предприятието го уведомява своевременно.

До момента КЗЛД не е уведомявана от предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, или от граждани за случаи на нарушение на сигурността на лични данни.

ХІІ. Институционално взаимодействие. Партньорство с представители на медиите и информационна дейност

1. Институционално взаимодействие

През 2015 г. представители на КЗЛД участват в различни междуведомствени експертни работни групи, вкл. такива, свързани с промяна на законодателството.

Продължава сътрудничеството с ДАНС по линия на проекта за създаване на Национално звено за събиране и обработване на резервационни данни за пътниците в Република България (т.нар. PNR звено). Във връзка с това през отчетния период КЗЛД одобрява предложения за текстове на разпоредби, регламентиращи създаването и функционирането на звеното. Законопроектът за изменение и допълнение на Закона за ДАНС е приет на първо четене от Народното събрание.

Регулярно през 2015 г. КЗЛД поддържа институционално взаимодействие с НАП във връзка с изпълнение на подписаното на 5 декември 2014 г. Споразумение между правителството на Република България и правителството на САЩ за подобряване спазването на данъчното законодателство в международен аспект и въвеждането в действие на FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act). Споразумението задължава България да обменя със САЩ веднъж годишно, на автоматична база, информация относно финансовите сметки на американски лица.

Предвид обстоятелството, че сключеното със САЩ споразумение не предвижда ред, по който лицата, чиито данни ще бъдат обменяни, да бъдат информирани за това обстоятелство, както и други въпроси по отношение обмена на информация (например механизмите на взаимодействие между НАП и българските финансови институции), включително и защитата на личните данни, се налагат промени в българското вътрешно законодателство. Тези промени са наложителни и във връзка с Директива 2011/16/ЕС, изменена с Директива 2014/107/ЕС на Съвета от 9 декември 2014 г. за изменение на Директива 2011/16/ЕС по отношение на задължителния автоматичен обмен на информация в областта на данъчното облагане – законодателен инструмент на ЕС, уреждащ административното сътрудничество и автоматичния обмен на информация между държавите членки, която съдържа подобни на FATCA задължения, но е съобразена с европейския контекст на прилагане. Разпоредбите на изменената Директива изискват транспониране в националното законодателство до края на 2015 г. и прилагането ѝ от 1.01.2016 г. Във връзка с това КЗЛД одобри текстове на разпоредби относно защитата на данните, които да бъдат включени в проекта на Закона за

изменение и допълнение на ДОПК, с които ще бъдат транспонирани въпросните задължения. На този етап законопроектът вече е приет от Народното събрание.

През 2015 г. продължава установеното вече от няколко години ползотворно сътрудничество с Института по публична администрация (ИПА) по линия на провеждането на обучения за служители на институции от публичния сектор. През този отчетен период дори се констатира повишен интерес към обучителния курс по защита на данните, включен в Каталога програми за обучение 2015 г. През 2016 г. представители на КЗЛД ще продължат участието си като лектори по тази проблематика при заявен интерес от публичната администрация. Подробна информация относно проведените обучения към ИПА през 2015 г. е представена в раздел „Обучение в областта на защитата на личните данни“ от настоящия отчет.

През 2015 г. по инициатива на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщения е създадена междуведомствена работна група със задача да изготви проекта на Закон за електронната идентификация и Закон за изменение и допълнение на Закона за електронния документ и електронния подпис. Предвид обстоятелството, че тези закони разглеждат и въпроси, свързани със защитата на личните данни на гражданите, КЗЛД взема активно участие в работата на групата. Участието на Комисията има за цел да гарантира разписването на правила, които да осигурят гаранции за личната неприкосновеност на физическите лица и необходимите технически и организационни мерки за сигурност на личната информация. Проектът на Закона за електронната идентификация понастоящем е внесен в Народното събрание и е приет на първо четене. Работата на междуведомствената група продължава и през 2016 г.

Доброто институционално взаимодействие на КЗЛД с Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията намира отражение и в участието на Веселин Целков – член на Комисията, в постоянния състав на Съвета по мрежова и информационна сигурност и на Съвета по интелигентни транспортни системи в областта на автомобилния транспорт и интерфейси с останалите видове транспорт. През отчетния период същият представител на КЗЛД е определен за участие и в междуведомствена работна група за изготвяне на проект на Национална стратегия за киберсигурност с визия до 2020 г. В хода на работата на междуведомствената група КЗЛД си взаимодейства с представители на Държавната комисия по сигурността на информацията, Министерството на отбраната, ДАНС, МВР, Министерството на правосъдието, Министерството на външните работи, Държавна агенция „Технически

операции“, Българската академия на науките и Комисията за регулиране на съобщенията.

С Комисията за регулиране на съобщенията КЗЛД си сътрудничи и по множество жалби или искания за информация, свързани с прилагането на Закона за електронните съобщения и Закона за защита на личните данни. На регулярна основа двете институции обменят становища по въпроси от тяхна компетентност, поставени на вниманието им от други организации или граждани. Взаимното запознаване с практиката по актуални казуси на двата регулаторни органа е от съществено значение за изясняването на редица гранични случаи, имащи отношение към тяхната работа.

Нужно е да се посочи, че в резултат на доброто институционално взаимодействие с Научноизследователския институт по криминалистика и криминология през 2015 г. Комисията за защита на личните данни приключва производствата по разглеждане на жалби, подадени по повод проведените през 2014 г. избори. Научноизследователският институт по криминалистика и криминология извършва възложените от Комисията експертизи на подписи, като изготвя над 200 експертизи, с които се изясняват фактите и обстоятелствата по подадените жалби, и обуславя основателността им. Освен по посочените жалби Научноизследователският институт по криминалистика и криминология изготвя експертизи относно истинността на подпис и по отделни производства, образувани пред Комисията, съдържащи твърдения за липса на съгласие при обработване на лични данни, респективно оспорване на обстоятелства, свързани с подписване на договори или други документи.

През 2015 г. съвместна работна група подготвя проект на Инструкция за взаимодействие между НАП и КЗЛД с цел установяване на по-тясно сътрудничество между КЗЛД и НАП при реализиране на действията по събиране на установени публични вземания по реда на ДОПК. Взаимодействието между КЗЛД и НАП се организира на функционален принцип при или по повод на функциите им по обезпечаване и принудително събиране на публични държавни вземания, установявани от КЗЛД. Основна част от този документ регламентира правилата и механизмите на въведената през 2015 г. в дейността на НАП нова електронна услуга „Приемане на актове, от които произтича публичното вземане от външни взискатели“ и произтичащите от това права и задължения за двете институции. След подписването на документа и практическата му реализация значително ще се подобрят бързината и ефективността в дейността на КЗЛД в тази област на дейност.

През 2015 г. Комисията за защита на личните данни продължава своята последователна политика по развитие и устойчива позитивна институционална

публичност, на прозрачност и откритост при осъществяването на своята дейност, на ползотворно партньорство и взаимодействие с други държавни органи, с представители на гражданското общество и със средствата за масова комуникация.

През 2015 г. КЗЛД за 9-и пореден път отбелязва Деня за защита на личните данни – 28 януари, като организира и реализира поредица от събития и мероприятия в интерес на гражданите и бизнеса. Повишаването на обществената информираност се оценява от Комисията като основна мярка за превенция при опазване сигурността в съвременното общество.

През изминалата година КЗЛД отбелязва Деня за защита на личните данни с пресконференция, на която представя пред официални лица и медии своя годишен отчет за 2014 г., както и информира присъстващите за инициативите, които планира да реализира през 2015 г. под мотото „Комисията за защита на личните данни – кандидат за домакин на 40-ата международна конференция на органите по защита на данните и неприкосновеността“, която се планира да се проведе през втората половина на 2018 г. На събитието присъстват представители на Народното събрание, Министерството на вътрешните работи, Централната избирателна комисия, Министерството на образованието и науката, Агенцията по вписванията, Агенцията за закрила на детето и др., както и представители на неправителствения сектор – „Програма достъп до информация“ и фондация „Право и интернет“. Следвайки утвърдената традиция, КЗЛД ежегодно на този ден обявява „Ден на отворените врати“ за множество граждани, администратори на лични данни и представители на медиите, на които се предоставя възможност да посетят институцията и да получат отговори на своите конкретни въпроси, както и актуална информация по проблеми, свързани със защитата на личната неприкосновеност.

По повод Деня за защита на личните данни и по инициатива на Комисията се провеждат срещи и дискусии с национално представителните организации на работодателите в България. Комисията осъществява срещи с представители на ръководните структури на Българска търговско-промишлена палата, Асоциацията на индустриалния капитал в България и с Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ). В тези разговори те се запознават с основните тенденции при обработването на лични данни, заплахите при обработване и начините за осигуряване на адекватна защита. Обсъждат се потребностите на работодателските организации от провеждане на обучения на компании, администратори на лични данни. Набелязват се основни направления и инструменти за бъдещо съвместно сътрудничество, а именно провеждането на регулярни срещи по въпроси от взаимен

интерес и компетентност, обмен на информация и добри практики и изработване на стратегическо виждане за съвместно ползотворно сътрудничество в областта на защитата на личните данни.

През отчетния период КЗЛД продължава успешното реализиране на приетата през 2012 г. Програма за провеждане на поредица от изнесени заседания на Комисията в областните градове на страната. В потвърждение на водената линия на открит диалог и взаимодействие с гражданите, администраторите на лични данни и представителите на медиите през 2015 г. КЗЛД провежда своето четвърто от поредицата планирани изнесени заседания в гр. Бургас. С цел повишаване информираността на широката общественост и отделните целеви публики относно въпросите, свързани със защитата на личните данни, в програмата на провежданите събития се включват и допълнителни консултации и открита приемна за граждани и администратори на лични данни, обучение на администратори и брифинг с представители на регионални и кореспонденти на национални медии.

2. Медийна политика и отразяване

В дългогодишната си работа Комисията за защита на личните данни се стреми да осигурява максимално висока степен на информираност относно своята ежедневна дейност по дългосрочните си проекти.

През 2015 г. Комисията за защита на личните данни продължава успешно реализирането на своята последователна политика по развитие и устойчива позитивна институционална публичност, на прозрачност и откритост в осъществяването на своята дейност.

Официалната страница на КЗЛД е основно средство за информация и контакт с гражданите. В отделните рубрики регулярно се публикуват материали, отразяващи дейността на Комисията, и месечният медиен мониторинг. Целта са масово запознаване на гражданите с дейността на КЗЛД и пълна прозрачност на нейната дейност.

През 2015 г. инициативите в посока опазване неприкосновеността на личния живот са подкрепени и чрез поддържането на устойчиви и ползотворни връзки с представители на медиите в страната. През отчетния период благодарение на вече създадения улеснен и персонализиран контакт между Комисията и представители на медиите се реализират над 100 интервюта и материали с участието на председателя, членовете и експерти на КЗЛД. Дейността на институцията намира място в множество публикации в централните всекидневници и основните седмичници. Електронните агенции и електронните медии също отразяват редовно дейността на институцията.

КЗЛД отговаря на актуални обществени въпроси и интервюта по различни теми през годината в Българската национална телевизия, телевизия „News 7“, Българското национално радио – програма „Хоризонт“ и програма „Христо Ботев“, в. „24 часа“, в. „Труд“, в. „Новинар“, в. „Политика“, в. „Монитор“ и др. От Комисията за защита на личните данни се предоставя своевременно информация на журналисти по тяхно писмено или устно искане, което води до публикуването на значителен брой информационни материали и журналистически разследвания, които засягат разнообразни аспекти на защитата на личните данни. Чрез постоянната комуникация с медиите и множеството реализирани изяви до населението у нас достига ценна и практична информация, което е част от цялостната политика на институцията към публичност, прозрачност и открит диалог с българското общество.

Последователната политика на КЗЛД да предоставя на обществото информация за своята дейност, както и за защитата на личните данни в европейски и световен мащаб, се отразява в поддържането на институционален сайт, както и издаването на информационен бюлетин. В него се публикуват новини за събития и инициативи в сферата на защитата на личните данни. В „Правна рамка“ се публикуват основните международни и български нормативни документи в областта на човешките права и защита на личната неприкосновеност – закони, регламенти, директиви, правилници. В раздел „Международно сътрудничество“ се представя дейността на надзорни органи и групи, както и работата на форуми и инициативи в европейски и световен мащаб. Изключително подробна и актуална информация се предоставя за Шенгенското пространство – правна рамка, ръководство за упражняване на правото на достъп до Шенгенската информационна система, каталози с добри практики. Подробно се описват правата на лицата за защита на личните данни в Шенгенското пространство. В голям обем се отразява практиката на КЗЛД – публикуват се анонимизирани решения по жалби, становища, задължителни предписания, решения на ВАС и АССГ по жалби срещу решения на КЗЛД. Публикуват се решения и становища по искания за трансфер на лични данни в трети страни. На сайта се поддържа раздел с актуална информация по въпросите за защита на личните данни, разделени по тематика – актуални въпроси от обществен интерес, въпроси по прилагането на ЗЗЛД с акцент върху задължението за регистрация на администраторите на лични данни и процеса по регистрация, въпроси, свързани с обработването на лични данни в изборния процес, трансфер на лични данни, обработване на трафични данни и т.н.

Работят специално създадени форми за подаване на жалби през интернет страницата на Комисията, както и за задаване на въпроси. Отделя се място на

администраторите на лични данни, които могат да намерят на сайта подробна информация за процеса по регистрацията, както и чрез сайта на КЗЛД да имат достъп до информационната система eРАЛД. Допълва се и се поддържа в актуален вид публикуваната информация за институцията – представяне (история, правомощия, състав, структура на администрацията), финансова информация (ежедневни отчети за плащания, месечни отчети, годишен финансов отчет, бюджет). В раздел „Профил на купувача“ може да се намери информация относно всички обществени поръчки, публични покани по ЗОП и предварителни обявления. Предоставя се и информация за работата по проекти на КЗЛД по различни програми. За проучване на обществената информираност и нагласи са предоставени за попълване и изразяване на мнения анкети на КЗЛД.

Във връзка с организираната от КЗЛД международна конференция „Доверие, неприкосновеност и сигурност на личните данни в цифровия свят“ е разработен специален сайт на конференцията, подсайт на институционалната интернет страница на КЗЛД. Приложението е с пълната функционалност на сайт, съпътстващ събитие от такъв мащаб – с модули за извършване на регистрацията и записване на съпътстващи събития, пълна информация за програма, лектори, участници, документи на събитието, фотогалерия.

Друго информационно средство в услуга на обществената информираност е издаваният на всеки два месеца информационен бюлетин. Той съдържа информация за двата месеца, предхождащи месеца на неговото издаване. В бюлетина се отразяват събития и инициативи в областта на защитата на личните данни както на КЗЛД, така и в европейски и световен мащаб. Публикуват се резюмета на становища на Европейския надзорен орган по защита на данните, на Работната група по чл. 29, важни решения на Съда на ЕС. Тук намира място отразяването на международни събития и форуми с участието на представители на КЗЛД. Публикуват се решения и становища на КЗЛД, статистика и анализ на контролната дейност и на дейностите по регистрацията на АЛД. Бюлетинът има собствен ISSN 2367-7759. Към момента бюлетинът има 600 абонати. Абонирането за него става чрез сайта на КЗЛД от раздела, в който се публикува бюлетинът.

3. Социологическо проучване „Защита на личните данни – обществени нагласи и повишаване на обществената информираност“

С цел очертаване на по-дълъг хоризонт от действия на надзорния орган Комисията периодично прибегва до външно социологическо проучване на

общественото мнение, което в дълбочина да изследва проблемите и очакванията на обществото. Първото такова проучване е проведено през 2012 г. по повод 10-годишнината от основаването на Комисията. С оглед очакваното финализиране на европейската законодателна реформа в областта на защитата на личните данни и актуалните предизвикателства Комисията инициира повторно социологическо проучване през 2015 г.

Целта на проучването е:

1. Да се установят нивата на разпознаваемост, ефективност и доверие на Комисията за защита на личните данни сред гражданите и бизнеса. Да се установят очакванията относно дейността на КЗЛД в бъдеще.

2. Да се установи нивото на познание относно правата, задълженията и отговорностите на гражданите и бизнеса за защита на личните данни.

3. Да бъдат идентифицирани проблемни зони, свързани с административното обслужване (вкл. от предоставяните електронни услуги), контролната функция и прилагането на нормативната уредба от страна на Комисията за защита на личните данни по отношение на гражданите и бизнеса, които да послужат за формулиране на правнонормативни и/или административно-организационни мерки.

4. Да бъдат идентифицирани проблемни области и сектори от обществените отношения относно защитата на личните данни според гражданите, титуляри на личните данни.

Основните изводи са, че по-голямата част от анкетираните пълнолетни граждани са запознати с проблематиката на защитата на личните данни, разпознават КЗЛД като компетентен орган и имат доверие в нея. Съпоставката с данните от предходното проучване от 2012 г. показва значителен ръст на доверието към КЗЛД, което през 2015 г. е нараснало почти два пъти в сравнение с 2012 г. Преобладаващата част от анкетираните смятат, че КЗЛД е създала необходимите условия, за безпрепятствен достъп до нейните услуги.

Въпреки това предвид характера на материята проучването показва, че е налице силна корелация между образователното ниво и познаването на темата за защитата на личните данни. Същото важи и по отношение социалния статус на анкетираните граждани. Мениджърите и работодателите са по-запознати с проблематиката. Това може да се отдаде и на факта, че, в качеството им на администратори на лични данни, те имат по-висока информираност поради наличието на задължения за защита на данните, скрепени със съответния законов санкционен механизъм. От друга страна, при носителите на данните, които разполагат само с права в областта на защитата на

личните данни, се констатира по-ниска степен на информираност. Тези различия в степента на информираност може да се дължат не само на различие в социалното положение, но и на различие в качеството и ролята на лицата, участващи в процеса по обработване на лични данни.

Данните от повторното проучване свидетелстват, че през последните години КЗЛД се ползва с нарастващ авторитет сред населението, а нейната дейност се възприема от гражданите като полезна и добре организирана. Същото може да се дължи и на степента на информираност. Най-отчетливо е изразено познаването на КЗЛД като компетентния по ЗЗЛД орган във възрастовите групи от 31- до 60-годишна възраст, а най-слабо сред респондентите от 18–30- и над 61-годишна възраст.

Проучването показва, че има какво да се желае за по-голямо комуникационно проникване на различните информационни материали, издавани от КЗЛД или публикувани в сайта на институцията или в медиите, съобразно отделни целеви групи в обществото с различен социален и образователен статус и възраст. Едва 4% от респондентите заявяват, че са чели такива материали – брошури, бюлетини, а 17% са попадали на публикации за КЗЛД в средствата за масова информация.

Социологическото проучване показва устойчивост на създадената правна култура в населението по отношение на основните типове лични данни, които са обект на законова защита. Резултатите посочват, че гражданите разпознават по категоричен начин като лични данни информацията, която най-често употребяват в ежедневната си дейност и която ги идентифицира по безспорен начин (име, ЕГН, адрес).

Данните от проучването показват, че гражданите имат най-голямо доверие на държавните институции, включително НОИ и НСИ, които събират и обработват лични данни – 87%. Също относително високо е доверието в здравните институции – 36%, и банките – 30%. Най-некредибилни от тази гледна точка според анкетираните лица са търговските обекти и молове – 3%, телекомуникационните компании – 5%, социалните мрежи – 1%.

Преобладаваща част от анкетираните смятат, че са наясно какви са основните рискове при предоставяне на лични данни в интернет. Въпреки това, изводът на КЗЛД е, че гражданите разпознават като риск въпроси, свързани със сигурността на информацията в интернет пространството, но не отбелязват познаване на специфични съвременни рискове като разкриване на лична информация, разпространението на лични данни, кражба на самоличност, профилиране за целите на директния маркетинг и др.

На въпрос относно необходимостта от допълнителни гаранции за защита на личните данни, които би било добре да се въведат, преобладава виждането, че разрастването на ползването на интернет, социални мрежи и електронна търговия налага въвеждане на по-надеждни гаранции.

Въпреки декларираната висока информираност относно рисковете за личните данни впечатление прави големият дял на пасивно поведение сред гражданите по отношение на реалното прибягване към упражняване на правата в областта на личните данни.

ХІІІ. Административен капацитет и финансови ресурси

1. Административен капацитет

В Комисията работят 56 служители по служебно правоотношение и 16 по трудово, като 8 от тях (6 по служебно правоотношение и 2 по трудово) са назначени през отчетния период. Прекратени са правоотношенията с 6 служители. За периода януари–декември 2015 г. 19 служители са повишени в ранг и длъжност.

През отчетния период се провеждат 4 конкурса за заемане на свободни длъжности в специализираната администрация на КЗЛД. За три от тях конкурсните процедури са обявени в края на 2014 г. и са приключени през 2015 г., като са назначени 4-ма нови служители по служебно правоотношение. През 2015 г. е обявена и още една конкурсна процедура за заемане на свободна длъжност в администрацията на КЗЛД, която също приключва с назначаване.

За КЗЛД обучението на служителите от нейната администрация е важен елемент от управлението на човешките ресурси. През отчетния период като основен инструмент за повишаване на професионалната квалификация на служителите от администрацията на КЗЛД се ползва спечеленият от КЗЛД проект „Повишаване на квалификацията и надграждане на уменията и компетенциите на служителите на КЗЛД за по-ефективно и ефикасно изпълнение на задълженията им“ по ОПАК с номер на договор 14-22-45/26.09.2014 г. По линия на проекта са обучени 11 служители от общата администрация, участвали в 4 курса, и 47 служители от специализираната администрация, участвали в три курса.

През изминалата година в задължително обучение – обучение на служители, постъпващи за първи път на държавна служба, са преминали 7 новоназначени държавни служители на експертна длъжност.

При възникнала необходимост служителите от администрацията на КЗЛД се обучават и по специфични теми, свързани с осъществяването на дейността на КЗЛД, извън предвиденото по проекта, а именно:

- „Счетоводно приключване и данъчно облагане на бюджетните предприятия за 2015 г.“ от „Решение“ – 1 служител;
- „Подготовка за изпит за професионално управление на проекти“ от „Проджекта БГ“ – 2 служители;
- „Ефективно противодействие на корупционни прояви“ по проект на Главния инспекторат на Министерския съвет – 4 служители;

- „Оценка на институционалното изпълнение“ от Института по публична администрация – 1 служител;
- „Последваща оценка на въздействието на нормативни актове и програми“ от Института по публична администрация – 1 служител;
- „Обучение на крайни потребители за работа с ЕИСЧУРДА“ от „Технологика“ – 1 служител;
- „Обучение на крайни потребители за работа с ИИСДА“ от „Информационно обслужване“ – 1 служител.

От анализа за участието на служителите в обучителните семинари се установява, че откъсването им от работния процес не се отразява на изпълнението на служебните задължения. Оценка от ефективността на проведените обучения към момента показва свързаност на обучителния процес с изпълнението на целите, задачите и приоритетите на КЗЛД.

С цел предотвратяване на нови рискове и заплахи в областта на защитата на личните данни, произтичащи от развитието на информационните технологии, Комисията за защита на личните данни констатира необходимост от допълнителни експерти с високо ниво на компетентност и квалификация в областта на правото и информационните технологии. Друг мотив относно потребността от увеличаването на броя на експертите в посочените области произтича и от факта, че Комисията за защита на личните данни за разлика от други колегиални органи в Република България няма териториални структури, които да подпомагат дейността ѝ по места. Това налага наличният експертен състав да осъществява своите функционални задължения по линия на контролната дейност и обучението на територията на цялата страна, вкл. и при проверки в областта на защитата на личните данни, обработвани от задгранични представителства. Аналогично стои въпросът с осъществяването на процесуално представителство пред съдилища в цялата страна.

За изпълнение на задълженията си в национален план в областта на защитата на личните данни и на международните ангажименти, произтичащи от очаквания нов общ регламент, от Регламент 611/2013 г., както и от бъдещото присъединяване към Шенгенското пространство, при изготвяне на проектобюджета за 2016 г. КЗЛД е заявила необходимостта от завишаване на разходите за персонал и разкриване на 8 нови щатни бройки за високо ниво експерти в областта на правото и информационните технологии. Тъй като в Закона за държавния бюджет на Република България за 2016 г. поисканите допълнителни средства за щатни бройки не са намерили отражение,

Комисията ще продължи да полага усилия в тази насока и през следващите отчетни периоди.

2. Административно обслужване

През 2015 г. с цел подобряване качеството на административното обслужване, предоставяно от Комисията за защита на личните данни, на основание чл. 21, ал. 1 от Наредбата за общите правила за организацията на административното обслужване (НОПОАО) Комисията за защита на личните данни създава и утвърждава „Харта на клиента“, с която се очертават рамката на взаимоотношенията и параметрите на предоставяне на административни услуги на гражданите. В хартата се посочват основните правила, по които Комисията желае да работи за подобряване на административното обслужване, запознават се адресатите с принципите и стандартите за предоставяне на административни услуги и нивото на обслужване, на което гражданите могат да разчитат от страна на служителите на Комисията; както и какво могат да очакват от администрацията и какво могат да предприемат, в случай че не са удовлетворени от предоставеното им административно обслужване.

С утвърждаването на хартата Комисията за защита на личните данни прави стъпка към повишаване на общественото доверие в професионализма и морала на служителите на Комисията чрез постоянна и открита комуникация с гражданите, потребители на административни услуги, и издигане на престижа на администрацията, като гарантира спазването на етичните норми на поведение от служителите ѝ в съответствие с разпоредбите на Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация.

Съпоставена с обема на обработената кореспонденция през предходни години, през 2015 г. се констатира тенденция към увеличаване на броя на обработените в деловодството на КЗЛД преписки, като за периода от утвърждаване на хартата до 31.12.2015 г. в Комисията не са постъпвали жалби, сигнали, оплаквания или възражения, свързани с нередности и пропуски в административното обслужване от страна на служителите на КЗЛД.

3. Състояние на внедрените информационни и комуникационни системи в КЗЛД през 2015 г.

През отчетния период се доусъвършенстват информационната и комуникационната инфраструктура на КЗЛД, благодарение на което към настоящия момент КЗЛД разполага със съвременни средства за комуникации и обмен.

Своевременно са подновени договорите за поддръжка на информационните системи, критични за дейностите и процесите в КЗЛД. Някои от системите са заменени с нови, като тяхното въвеждане в експлоатация се извършва без прекъсване на осигуряваните услуги.

Профилактиката и ремонтът на техническите средства се извършват в максимално къси срокове съгласно утвърдените процедури.

Служителите активно участват в планирането и изпълнението на договорите, касаещи модернизиранието на информационните системи на КЗЛД.

4. Проведени обществени поръчки

Обществени поръчки, проведени във връзка с обезпечаване изпълнението на спечелени от КЗЛД проекти по Оперативна програма „Административен капацитет“

През 2014 г. в Комисията за защита на личните данни се провеждат три процедури за възлагане на обществени поръчки чрез публична покана по реда на Глава осма „а“ от Закона за обществените поръчки по спечелени от КЗЛД проекти по ОПАК, чието изпълнение приключва през 2015 г., с предмет, както следва:

- „Информация и публичност“ по проект „Усъвършенстване и разширяване на електронните услуги, предоставяни на бизнеса и гражданите от Комисията за защита на личните данни и интегрирането им с Единния портал за достъп до електронни административни услуги“ по ОПАК, договор за финансиране с рег. № 13-32-13/11.02.2014 г., приоритетна ос III „Качествено административно обслужване и развитие на електронното управление“, подприоритет 3.2 „Стандартна информационно-комуникационна среда и оперативна съвместимост“, бюджетна линия BG051PO002/13/3.2-04;

- „Извършване на одит“ по проект „Усъвършенстване и разширяване на електронните услуги, предоставяни на бизнеса и гражданите от Комисията за защита на личните данни и интегрирането им с Единния портал за достъп до електронни административни услуги“ по ОПАК, договор за финансиране с рег. № 13-32-13/11.02.2014 г., приоритетна ос III „Качествено административно обслужване и развитие на електронното управление“, подприоритет 3.2 „Стандартна информационно-комуникационна среда и оперативна съвместимост“, бюджетна линия BG051PO002/13/3.2-04;

- „Извършване на дейности по информация и публичност“ по проект „Повишаване на квалификацията и надграждане на уменията и компетенциите на

служителите на КЗЛД за по-ефективно и ефикасно изпълнение на задълженията им“ по ОПАК, договор за финансиране № 14-22-45/26.09.2014 г., приоритетна ос II „Управление на човешките ресурси“, подприоритет 2.2 „Компетентна и ефективна държавна администрация“, бюджетна линия BG051PO002/14/2.2-16.

През 2015 г. в Комисията за защита на личните данни се провеждат две обществени поръчки чрез открита процедура по реда на Глава пета от Закона за обществените поръчки по спечелени от КЗЛД проекти по ОПАК с предмет, както следва:

- „Организиране и провеждане на обучения за служителите от специализираната администрация на Комисията за защита на личните данни“, разпределени в 3 (три) обособени позиции по проект „Повишаване на квалификацията и надграждане на уменията и компетенциите на служителите на КЗЛД за по-ефективно и ефикасно изпълнение на задълженията им“ по ОПАК, договор за финансиране № 14-22-45/26.09.2014 г., приоритетна ос II „Управление на човешките ресурси“, подприоритет 2.2 „Компетентна и ефективна държавна администрация“, бюджетна линия BG051PO002/14/2.2-16;

- „Усъвършенстване и разширяване на електронните услуги, предоставяни на бизнеса и гражданите от Комисията за защита на личните данни, и интегрирането им с Единния портал за достъп до електронни административни услуги“ по проект „Усъвършенстване и разширяване на електронните услуги, предоставяни на бизнеса и гражданите от Комисията за защита на личните данни и интегрирането им с Единния портал за достъп до електронни административни услуги“ по ОПАК, договор за финансиране с рег. № 13-32-13/11.02.2014 г., приоритетна ос III „Качествено административно обслужване и развитие на електронното управление“, подприоритет 3.2 „Стандартна информационно-комуникационна среда и оперативна съвместимост“, бюджетна линия BG051PO002/13/3.2-04.

Процедурите приключват успешно през 2015 г., като сключените договори са изпълнени качествено и в срок.

Обществени поръчки, проведени във връзка с обезпечаване дейността на КЗЛД през 2015 г.

През 2015 г. в КЗЛД се обявяват и провеждат седем процедури чрез публична покана по реда на Глава осма „а“ от Закона за обществените поръчки обществени поръчки със следните предмети:

- „Осигуряване на самолетни и автобусни билети за превоз на пътници и багаж при служебните пътувания в чужбина на председателя, членовете на Комисията и

служителите на администрацията, както и предоставяне на допълнителни услуги, свързани с пътуванията“;

- „Извършване на денонощна физическа охрана на сградата на Комисията за защита на личните данни, Института по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“ и паркинга пред нея“, находяща се на бул. „Проф. Цветан Лазаров“ № 2, гр. София, Столична община, район „Младост“;

- „Доставка на горива и аксесоари за автомобилите, собственост на КЗЛД, чрез зареждане с карти за безналично плащане“;

- „Извънгаранционно абонаментно обслужване на автомобили, собственост на Комисията за защита на личните данни, и доставка на авточасти“;

- „Доставка чрез покупка на нов лек автомобил за нуждите на КЗЛД“;

- „Избор на оператор на далекосъобщителни услуги по стандарт GSM“;

- „Надграждане към нова версия на лицензиран софтуер NetBackup, доставка на допълнителен софтуер за защита на информацията и инсталирането им“.

Посочените по-горе процедури се приключват успешно, като по същите се сключват договори за изпълнението им със срок на действие през текущата 2015 и последващата 2016 г.

Обществени поръчки, проведени във връзка с изпълнението на международни изисквания.

През 2015 г. на основание Регламент (ЕС) № 611/2013 г. на Европейската комисия от 24 юни 2013 г. относно мерките, приложими за съобщаването на нарушенията на сигурността на личните данни, и чл. 251ж, ал. 1 от Закона за електронните съобщения Комисията за защита на личните данни провежда процедура за възлагане на обществена поръчка по реда на Глава осма „а“ от Закона за обществените поръчки с предмет: „Разработка и внедряване на софтуерна система за следене, докладване и обработване на събития, свързани с нарушаване сигурността на личните данни, за нуждите на Комисията за защита на личните данни“. Процедурата приключва успешно, като с изпълнението на сключения договор в Комисията за защита на личните данни се въвежда в експлоатация „Система за следене, докладване и обработване на събития, свързани с нарушаване сигурността на личните данни (ССДОС)“, с което се изпълнява изискването на Регламент (ЕС) № 611/2013 г. на Европейската комисия от 24 юни 2013 г. за предоставяне на сигурни електронни средства на всички доставчици на публично достъпни електронни съобщителни услуги за съобщаване на нарушения на сигурността на личните данни.

Досиетата по всички проведени процедури са комплектувани и се съхраняват съгласно нормативно установените изисквания на Закона за обществените поръчки и Вътрешните правила за условията и реда за планиране, подготовка и провеждане на процедурите за възлагане на обществени поръчки, приети от Комисията за защита на личните данни. Актуална информация за проведените процедури е публикувана и е достъпна в раздел „Профил на купувача“ на интернет страницата на институцията в съответствие с Вътрешните правила за поддържане на „Профил на купувача“ в Комисията за защита на личните данни.

5. Финансови ресурси – обща информация относно разходването на бюджета на КЗЛД през 2015 г.

Със Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2015 г. и ПМС № 8 от 16.01.2015 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2015 г. е утвърден бюджетът за дейността на КЗЛД в размер на 2 256 000 лв. През годината по него няма извършени промени.

За обезпечаване на дейността на Комисията за защита на личните данни и нейната администрация са извършени разходи общо в размер на 2 243 544 лв., или 99,45% от утвърдените разчети за годината. Видовете разходи, отразени по параграфи от ЕБК, са представени в таблица, както следва:

Параграф	Наименование на разходите	Сума (лева)
01-00	Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	1 034 084
02-00	Други възнаграждения и плащания за персонала	91 993
05-00	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	271 641
10-00	Издръжка	544 723
19-00	Платени данъци, такси и административни санкции	9928
52-00	Придобиване на дълготрайни материални активи	127 304
53-00	Придобиване на нематериални дълготрайни активи	163 871
	Общо разходи по бюджета	2 243 544

XIV. Цели и приоритети на КЗЛД за 2016 г.

Предвид финализирането на новата европейска правна рамка за защита на данните през 2016 г. и произтичащите от нея засилени отговорности на органите за защита на личните данни Комисията за защита на личните данни си поставя следните цели за предстоящия отчетен период:

1. Засилена международна активност по всички нива и направления и обезпечаване изпълнението на международни задължения

За постигане на тази цел Комисията си поставя следните приоритети в дейността по защита на личните данни:

- Подготовка на Република България за въвеждането на новата европейска правна рамка в национален план и синхронизирането на националното законодателство с нея, както по отношение на публичния и частния сектор, така и по отношение на секторите „Полиция“ и „Правосъдие“.

- Задължително обучаване и подготовка от страна на КЗЛД на служителите по защита на данните (след въвеждането на тази фигура в националното законодателство) при администраторите на лични данни.

- Максимален принос във формирането на европейските политики и изграждането на нови структури и утвърждаването на Република България като активен член на ЕС.

- Продължаване на подготовката за българското председателство през 2018 г. във формат „Защита на личните данни“ и създаването на необходимите предпоставки за избор на КЗЛД за домакин на 40-ата международна конференция на органите по защита на данните и неприкосновеността на личния живот през есента на 2018 г.

- Продължаване на усилията в областта на защитата на личните данни за присъединяване към Шенген и запазването на достиженията на Шенген в усложнената международна обстановка.

2. Координиран подход по направления с висока степен на обществена значимост

За постигане на тази цел Комисията си поставя следните приоритети в дейността по защита на личните данни:

- Активни действия по наблюдаване и подпомагане работата на системата за регистриране на бежанците и търсещите убежище ЕВРОДАК във връзка с извънредно засиления бежански поток през страната.

- Засилване на установеното вече добро сътрудничество с МВР за осигуряване плавния преход към завишените изисквания на новия Регламент за ЕВРОПОЛ, който ще влезе в сила от 2017 г.

- Извършване на секторна проверка в сектор „Образование“ съобразно приета с решение на КЗЛД Методика за извършване на секторни проверки, респ. създаване на условия за еднообразно прилагане на правилата за защита на данните и формулиране на добри практики в този сектор.

- Установяването на ясни правила при обработването на лични данни в хода на осъществявано видеонаблюдение, респ. създаване на гаранции за физическите лица – обект на видеонаблюдение.

- Публикуване и поддържане в актуален вид на Портала за отворени данни на публична информация от обществен интерес, събирана, създавана и поддържана от КЗЛД.

3. Политика на активен диалог с гражданите и администраторите на лични данни

За постигане на тази цел Комисията си поставя следните приоритети в дейността по защита на личните данни:

- Инициране на национална кампания за разясняване на новите стандарти за защита на личното пространство, произтичащи от новата европейска правна рамка, както сред администраторите на лични данни, така и сред физическите лица.

- Разгръщане на информационна дейност сред целеви групи от обществото съобразно техния социален и образователен статус при отчитане на очакванията на обществото, очертани в рамките на социологическото проучване в областта на защитата на личните данни, проведено през 2015 г.

- Разгръщане на активна обучителна програма сред администраторите на лични данни по отношение завишените изисквания в областта на защитата на личните данни и завишената отговорност на АЛД при неспазване на правилата за обработване на лични данни.

- Активен принос към успешното финализиране на инициативата на българското правителство за въвеждане на комплексно административно обслужване в национален мащаб.

Горепосочените цели и произтичащите от тях приоритети ще бъдат реализирани посредством непрекъснатата политика на повишаване на професионалната подготовка и специализираната експертиза на администрацията на КЗЛД. Намирането на адекватен отговор на заплахите за неприкосновеността и личния живот, произтичащи от развитието и използването на информационните технологии, изисква разкриване на нови щатни бройки и наемане на служители с високо ниво на експертиза в областта на правото и информационните технологии.

Провеждането на задълбочена и целенасочена политика за развитие на човешките ресурси е много важна предпоставка за обезпечаване изпълнението на всички направления на дейност, които ще произтекат за Комисията за защита на личните данни от влизането в сила на новата правна рамка на европейско ниво.

Годишният отчет на Комисията за защита на личните данни за дейността ѝ през 2015 г. е приет с решение на Комисията на заседание, проведено на 20 януари 2016 г. (Протокол № 3).

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Венцислав Караджов /п/

ЧЛЕНОВЕ:

Цанко Цолов /п/

Цветелин Софрониев /п/

Мария Матева /п/

Веселин Целков /п/